

P. o. rel.

8151

4

y István,

Besztercebánya.

P. o. rel. 8157 9

crediti messi al
cancellamento

Fáy

Fáy István

[Eredeti mese]

M E S É K.

[2. kiad.]

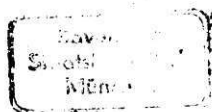
Bácsy R. L.

[Pesten]

[1825]

[Fülszöveg Londonban]

A/24/1128

AJÁNLÓ LEVÉL.

Nagy Májú Lúd, én Maecenásom!

Néked, kinek hatalmas tollának köszönhetik a' világ híres könyvtárai, 's e' kis munkácskám is lételőket, néked, ki minden Írónak 's nékem is az valál, a' mi a' jámbor Szántóvetőnek az ökö, — hic amicus agricolae, tu amicus Auctoris, — néked legyen ajánlva, 's szentelve könyvecském. Hány mái munkákban, — mellyekben a' bekötés ér legtöbbet — nem dolgoztál a' Szerzővel, — fele dicsőségre! A' mestermíveket pedig, nem te burkoztatod e' a' halhatatlanság múmiájába? Az embryo gondolatokat te érleled lételre, a' csecsemő képzeteket te serdítéd plánokra; ó méltó, valóban méltó vagy hát Nagy Májú Maecenás arra, hogy minden új munka születésekor elhivatással komaságba!

Te vagy egyik fő jótevője az emberiségnek, 's puha pelyheidben nyugtatod szintűgy a' fáradt munkásokat, mint a' korhelyeket; 's fáradás és mámor helyett új életet osztogatsz. Ám vesse hát a' félszegség előmbe, gúnyoljon a' kajánság azzal, hogy te kedves Maecenásom ostoba vagy, bátran felelem ezt nékik: szükséges e' hogy a' Maecenás Szerzője könyvét értse? csak olly nagylelkűleg segítse mindegyik annak igyekezeteit, mint te, éltében tollával, holt után zsírjával. De ah! hányan nem tömeltik éltőkben szintűgy magokat, mint te 's holtok után is legfelebb csak azzal használnak, — hogy megszűnnek emészteni.

Az emberek, goromba név, sőt fejbe-törés félelme nélkül igazat szólni nem me-

részelvén, meséimben állatok játszáka a' fő
rollét Ezek közt pedig, ha Nemzetséged' fé-
nyére tekintek is, mellyik érdemli-meg fe-
lette a' pályabért? Nem vagy e' te egyenes
lineán lejövä ivadéka — rövid időn készen
lesz nálam a' származás' fája is — a' Ca-
pitoliüm hajdani vitéz őreinek, a' Szent
Márton lires Lúdjának? vagy ha felebb
akarok menni, a' Noé bárkájába szorultak-
nak? Az igaz, hogy minden Eleid csak gá-
gogásokkal szerezték nevet magoknak; de
a' mai időben is, hányszor nem pótolja-kí
hitvány gágogás a' valódi érdem' hijánossá-
gát? Elég az, hogy Nemzeted 's régi jó zsit-
nevelő F'amiliád Vitézségéről csak annyit
tudok, a' mennyit azon bölcs magyar példa-
beszéd: sok Lúd farkast győz, gyanítani

Nagy. Az tagadhatatlan, hogy sok több egy-
nél; 's csak azt sajnálom, hogy nem tudom,
hány Lúd győz-meg egy Farkast: külö-
ben, az Egyarány Számvetésén könnyen
kiszámolnám személyes vitézséged' esmeret-
len mennyiségét. Ha valaha szerencsém le-
hetne egy illy nevezetes csata tanújának
lenni, nagy neved' harsogásával pattogó Leo-
ninusokban irnám-le azt.

Addig is, vedd kegyes pártfogásod alá
könyvetakém; 's a' gágogó irigyeket harso-
góbb gágogással nyomd-el; az okosabb gán-
csolókat pedig, kik a' dolog veleje körül
fognak járni, ha majd minden okos felelet-
ből kifogyunk, szokás szerint sziszegd-le.

A' Mese-Író és Maecenása Biographiái.

Hét nevezetes város vetélkedett hajdan azon a' dicsőségen, hogy Homér bölcsője mellyikében ringott. Szemem előtt forgatván azt, hogy már ma a' penna - harczok még dühösebbek a' vért ontó háborúknál, ne hogy idő jártával az én, vagy kedves Maecenásom' éltünk' körülményei is illy mérges toll - csatákat szüljenek, — mert mellyik Könyv-Vers-sőt Mese-Író is tartja magát képzetében a' Költők' Atyánál kisebbnek? Ime mind kettőnknek igaz kútfőkből merített Biographiáit, rövidebben, mint sokét, a' kinek sem születésével nem nyert, sem halálával nem vesztett a' világ semmit, már megírták, Meséim eleibe bigygyeszteni szükségesnek, — 's köztünk maradjon a' szó; — néminemüképen dicsőségesnek is láttam.

Én, a' Mese-Író, Zemplén Vármegyének Ungvárra dülő részén a' Tótságon születtem. Innen, ha könyvemben pragmaticai hiba fordul elő, születésem mostohaságának tulajdonítsd jó Olvasóm; én érezvén azt, bizonyosan átalottam volna magyar könyv' írásába fogni, hanemha azt tudtam volna, hogy magyar Íróink többnyire a' Grammaticával keveset gondolnak, 's közt-

tők majd én is hibáimmal együtt szerencsésen el-
gyűlök. Életem' folyásáról csak annyit ereszthetek
közre, a' mennyit minden nagy írók biographiáiban ta-
lálunk, tudnillik, hogy születésem után szoptam, et-
tem, ittam és aludtam mind addig, míg nem a' Ma-
gyar két haza' csüdájára szerzőnek felnevekedtem.
Azt mindazáltal szükséges megjegyezmem, hogy
már bölcsőm - ólta örömet halgattam a' dajkám
kellemes mesézéseit a' zöld királyról, 's annak há-
rom leányairól, kik közül mindig a' legkisebbet
óhajtottam; az arany várakról, mellyeket ifjúságom
hajos esztendeiben magam is számosan építgettem,
's a' mindent tehető tátosokról, kiket idő jártával
pénzes emberekben találtam - fel, 's a' t. 's már ak-
kor gyökeret vete bennem a' mese szeretete. De az
epés satyrától, szűró pasquilltól és döfő epigram-
máktól mindig irtóztam: minthogy tanítóim is, egyet
kettőt kivévon, az isteni héketűrést bottal annyira
belém verték, hogy későbbben a' méltatlanságokat is
a' hidegvérűségig tűrhetém. Mindazáltal véremben
vala mindig jobbra balra csipkedni, a' mint némije-
mü nyomai tán látszanak is ezen különös kedvtelése-
nek mesőimén. Látom itt, mint huzza ki sok kegyes
olvasóm zsebéből kárhoztatásomra a' morálréfet,
mellyhez minden cselekedeteket, mondásokat és moz-
dulatokat, mellyek a' máséi, méregetni szokott, 's
szüntelen kéznél tart. De megállj jámbor! hajtsd össze
egy kevéssé réfedet, 's tedd, ha csak addig is,
zsebedbe vissza, míg előtted kifejthetem, hogy hol
vette magát bennem ez a' különös satirai szesz, 's
csipkedő Cacoëthes; azután kárhoztass, ha kárhoz-
tathatsz. Én legalább, Lúd Maecenásom' tollaira es-
küszöm néked, — ez új, még pedig nem csekély
neme az esküvésnek, — hogy én szintúgy nem
tehettem erről, mint a' ki hecticusnak vagy arany-
ercsnek születik, nem tehet hibás test alkotásáról.

A' szegény anyám épen a' harmadik hónap-
ban hordozta velem a' halhatatlanságot, a' mint a'

testvér bátya, egy nagy Botanicus, Pomo - Zoo - 's tudja az Isten micsoda - logus, épen ős vége felé hozzá belép, 's néki némelly kertbeli ritkaságaival kedveskedni kíván. Kirakja a' Bátya egy nagy asztalra kincseit, mellyek közt ritka gyümölcsök ingerezték az étkiváratot, virágok a' szaglászt, bel - 's külföldi növények a' csudálkozást; de az én szegény anyám, — sic fata tulere! — elmellőz minden enni, szagolni és csudálni valót; egyedül némelly különös nemű tökök tűnnek szemébe, 's csupán azokat méltóztatja figyelmére. „Az amott körvély Édes bátyám!“ tudakozza sipegve a' Pomo-Zoo-logust? „Ez lelkecském Cucurbita pyrifera, vala reá a' felelet; ez pedig Cucurbita pomofera, 's ez a' bibircsós angyalok! Cucurbita verr-verr-Égek ne hagyjatok! még ki sem mondhatta a' nevet szegény ügyetlen bátyám, a' mint a' kezében lévő jó súlyos Cucurbita verrucosát néha édes anyámnak éppen azon tájékára ejtette, hol én boldog burkomban orral felé fekvőtem. Az anyám nagyot sikóltott, a' Bátyám pedig ijedten hőkent hátra. O átkozott Cucurbita verrucosa! átkozott neme a' tököknek! bár az egész világon azon veszély érne, melly a' Jánosét elszáritotta! Te levél hóhérom, kinzóm, 's egész éltém' boldogtalansága! O kedves olvasóim, tanuljátok példamból itten, melly apró finom hajsza-rúgócskák mozgatják e' világ' bálvány alkotmányát! im egy hitvány czifra tök egy ember egész éltét szomorú gyászba borítja!

Az Anyám és Bátyám, mint rendszerint szoktunk, ha a' kár egy harmadikat érdekel, csak hamar megnyugodtak. De a' lebetegedés' ideje elérkezvén, mi rémülés nem lépé-meg az egész háznépet, a' mint a' világ kis új polgárjának az orrán a' cucurbita verrucosa csucsorodásait nyereg gyanánt ülni látja! A' bába — mert még anyáink

szemérmertessége Accoucheurt közel nem eresztett, — hajlandó vala nyakamat kitekerni; az Anyám ijedtében pápaszemét a' földre ejtette; én pedig az egész történet felől hihető semit sem tudtam. Jaj de csak hamar kiméltetlen költettem-fel boldog tudatlanságomból. Nem sokára mindenünne úgy ömlött reám a' szerencsétlenségek' serege, mint a' nyíl-zágor ömlik a' bajnokra a' tüzes csatában, vagy mivel a' nyíl már nincs szokásban, — a' csókok zápora ömlik a' tüzes szerelmesek között. 'S mind ezeknek te valál szerző okok átkozott czifra tők! Bár inkább fejem lágyára estél vólna; úgy vagy én Mese-Iró nem volnék most e' világon, vagy fejem ostoba Lappon főre lapulván öszve, illy szép meséket nem írhattam volna; 's mondjátok-meg barátim, nem nyert volna e' tán a' világ vele, haza, 's tán — négy szem közt legyen mondva — a' magyar Literatura is?

Boldogtalanságom lánczának első szeme vala az, hogy az atyai háznál kiki úgy tekintett engem', mint egy lidérczet, 's mind Szüle, mind cseléd ezen néző-ponthez mérsékelte becsemet. A' következés a' lett, hogy egyik méltatlanság rajtam a' másikat érte. Tanítóim az orrommal való antipathiából nem kedveltek; tanuló-társaim közül pedig a' vala legszerencsésebb, a' ki orromhoz férhetett. Nyerges orrú vala gúny-nevezetem köztök. Az elfojtott epe, 's számtalan boszszunyelés már akkor vágyat gerjesztettek bennem, hozzá férhetni a' más orrához, 's visszaadni a' Talio büntetését. — De majd Ifjává serdültem, 's a' szerelem epedésével kerestem viszont-szerelmet mindenfelé, 's egy kedves kis feleséget. Ments meg Isten! könnyebb volt a' tyúknak gyöngyöt találni a' szemeten, mint nekem aszszonyt. Az egyik a' mint megkértem, egyenesen az orrom alá kaczagott; a' másik két esztendeig hordozott oromnál fog-

va; 's a' harmadikban máshoz mene férjhez: harmadik pedig ez szegény lyánka, kit Szüléi erővel akartak hozzám adni, magát kétségbe-esésből a' Du-nába fojtotta. Isten tudja, mi nem lett volna még a' lyányokból, ha a' szerencsétlenségek eltávoztatása végett magamat örök nőtelenségre nem határozottam volna! Lemondtam tehát az élet földi mennyéről; 's új pályába vágtam. A' Hazának használok, így kiálték-fel nagy lelkűséggel, 's hivatalt indúltam keresni. De kaptam e? Egyik Maecenásomnak viselőse felesége borzadva kergete-ki szobájából. Quem natura notavit! így szóla a' másik; 's hátat fordított felém. A' harmadik — bár vizisza voltam — borvirágnak nézte bibircsóimat. Il a' vecu, szóla a' negyedik maitreszéhez: ista sunt reliquiae mercurialium curarum, ezt mondja a' Secretariusának. Így hát szépen kimaradék orrom miatt a' hivatalokból is. Kergetett, sőt mint a' Horáczi Gondja a' Lovas nyergekápában, úgy ült a' szerencsétlenség boldogtalan orrom nyergében, akármibe fogtam. Majd Prókátoraim, ha pereltem, majd adósaim, ha kereskedtem rajtok, hordoztak oromnál fogva.

Látván, hogy fű fa neki esett az oromnak, valamint a' kas, mellyen e' tolvaj méh erőt vett, maga is végre a' mellé áll, és segít ön mézét prédálni: úgy én is nem akartam szegény orrom bosszontásában hátra maradni. Én magamat a' törvényes pályára szántam: minthogy pedig másokon azt tapasztaltam, hogy a' sok ivnyi perek narcoticus referádán, mellyeket az ember vagy nem ért, vagy meg-ún hallgatni, a' jóltévő álom a' zöld asztalok körül hamar elhinti mákjait, hogy idővel ezen esetben is legyen figyelemserkentőm, merő patriotismusból reászoktam — a' Tobákra. Be bal sorsom itt sem szűne meg üldözni. Szegény orrom rossz neven vette a' dolgot, 's a'

következés a' lett, hogy egyre másra-prüszszentgett; ez köz figyelmet vont reám, 's boldogtalan orromra, melyet sokszor a' föld alá kívántam.

Elhagytam tehát ezen dioséretes szokást is, 's az jutott eszembe, hogy orromat operáltatni kellene, vagy tokot csináltatni néki; de egyikére sem akadt mesterember. Majd ismét más gondolat ütött. Megvallom a' sok boszszúság arra a' véleményre birt, hogy tán az orr nem is igen szükséges része az emberi testnek, mert úgymond, nem több bűdös dolog van e' világon, mint jószagú, annál fogva az orr a' szaglás által nem több rossz érzést nyújt e' nekünk, mint kellemetést? Továbbá, majd bevett állítás ez; *Lucri bonus odor ex qualibet re*: nem lehetne e' tehát közönségesen a' jó és rossz szag bizonyos mértékének, a' nyereség nagyobb vagy kisebb mennyiségét elfogadni, a' nélkül, hogy e' részben az orrtól kérnénk tanácsot? Végére, nem járják e' meg többnyire azok, a' kik valami dologban csak orrok után indulnak-el? — Mind ezen gondolatok arra határoztak, hogy — Isten bocsásd bűnömöt! — az orromat, mint szükségtelen sőt veszedelmes tagot, maga egész kiterjedésében amputáljam, 's im e' végre már kezemben is vala beretvám; a' mint az a' gondolat, hogy az orrvágás eleitől fogva mind a' két nemnél gyalázat bélyegének tartatott — mert kiben nincs meg a' becsület' érzése — a' gyilkos fegyvert ismét letétette velem. Ám legyen hát! kiálték elkeseredve, maradjon-meg orrom, et valeat, quantum valere potest! De ha én meg nem gátolhatom azt, hogy a' világ minduntalan orromba ne ütközzék, ki tilthatja-meg nékem is azt, hogy én is a' világ' orrába ne ütközzem?

Jaj de szegény legénynek a' nagy világ orrához férhetni — ez ám a' zirt, ez a' Rhódus! Semmi

kiálték ismét koménykedett elhatározással, a' mint a' tág világban szét tekintettem, úgy vettem észre, hogy majd minden embernek van az orrán kisebb vagy nagyobb csucsorodása, ha nem olly ocsmány is, mint az enyim. Van szemőrcs. szeplő, nota naturae, bor-virág et reliquiae mercurialium curarum; sőt akadtam nemeire az orroknak, mellyekhez képest az enyim még aesthetikai orr; tudnillik azoké, a' kik azt mindenbe belé ütik, és a' kik azt másokénál felebb szeretik hordozni. — Ha tehát azt nem teszem is, a' mit a' világ velem, hogy másokat orroknál fogva hurczolják, ne legyen szabad észre vennem azt, hogy a' más orra sem kristály tisztaságú? ne legyen szabad — ha a' csipkedést, fricskázást elhagynám is, mellyre nehezen fogok mehetni — a' jegyzett orrúaknak ezt kiáltanom: amice, cape nasum! vagy legralább kézzszorítva lassan sügnom a' fülökbe: cha e Collega!?

Im' ezt, mint író, 's kívált mint messe-író — kinek a' meséit, a' ki érti, sem veszi magára, — leginkább tehetem ' annyival inkább, hogy magános írószobám óltalma alatt, ha a' recensensekkel frigyét kötök, boldogtalan orromra nézve is, már egyszer megnyughatok. Így lettem én, kegyes olvasó! mese-író, így lettem nyugodt orrú ember, kivéven, hogy nem rég ólta módiba jöven a' kurta látás, az átkozott nyeregtől pápaszememet fel nem tehetem. Így lett — minekutánna a' Maecenásokra nézve is megsütötte a' forró pép számát — a' Lúd az én Maecenásom! 'S most már bizvást kiveheted zsebedből ismét morál-réfedet, 's ám kárhoztass, ha lehet. Én minden esetre ezt választom 's teszem mottóul meséim eleibe — tán kár is, hogy csak magyar nec sapit eruditionem:

Mosolygnom a' bajusz alól a' kisebb bohókat,
sőt kaczagnom a' nagyobbakat, ha agyart nem
fenek, nem mutatok, ki tilthat-el? Karczolások,
csekély sebek; halálos dőfésekhez pedig sem epém
sem fegyverem.

Az én Maecenásom velem nem egy falubeli, — ámbár nevel az én lakhelyem is libákat, — hanem a' Tisza partja hantjain nevededett. Nemzetsége felől a' Levéltárakból csak annyit tapogathattam ki, hogy első elei azon egy pár lúdak voltak, melyeket Noë magával a' Bárkába bévitt, és hogy 13 testvérei voltak; ezer szerencse tehát, hogy reátok osztályra menendő jószág nem háromlott, mert lett volna czivakodás! Ifjúság a' pázsit, zab, 's tengeri evésben tele-el, így nevedede számomra szárnyában azon toll, melly nékem Meséimben a' halhatatlanságot megszerezte. Ezen toll a' jobb szárnyában a' harmadik vala; ámbár hazámban a' ki erkölcsöt kíván javítani, az elsőbbséget, mellyek keményebb orruak, már bízást válaaszthatja.

Így jó Olvasó, ámbár az előadott Biographiák-ból mind a' Mese-Írót, mind Maecenásat talpig kiemérhetted; mindazáltal, felmernék Meséimből, — mellyek közül, ha szerzői hiúságom meg nem csat, mindegyikre jó darab halhatatlanság ragadt — szászát egy dióra tenni, hogy a' köztem 's Maecenásom közt fennálló szoros barátságnak okát — bár Oedipusi lélek lakjon benned — soha ki nem találjad. Nem hagylak soká kétségben; mert a' találgatás közben arra a' gondolatra fakadhatnál: hogy tán talantomunk, genlenk 's lelki erőnk egyformasága' köt bennünket össze. Ezen véleményed pedig hiúságomon

hemkeveset csorbíthatna. Egy szép Metaphorában fejtem-meg tehát előttem nyájas szövetkezésünk' tükát:

Valamint a' Lúd minden elmenő állatra nyakat nyújtva sziszeg, de tőle egyik sem fél, sem sziszegésére útjából ki nem tér: úgy én is a' mese-író hijában mesélek, moralizálok, csipkedek elő's hátra, senki sem fél tőlem, 's nem is javítok-meg tudom senkit!

Fátumunk' 's bal sorsunk' egyenlősége köt hát Maecenásommal össze jó olvasóm! egyébiránt meg ne ütközzél azon, hogy az Ajánló-Levélben ötöt Nagy Májúnak nevezem. Mert az én Maecenásom nem a' rendes Maecenások közül való, kiknek a' nagy lelke oly természeti építhetőség, mint a' koromnak a' fekete. Ő szegény, ennek pedig ritkán van nagy lelke; 's egyébiránt is az én Lúdam azon jóltevő, de semmit nem dolgozó állatok közül való, a' kiknél rend szerint a' lélek testté és májjá szokott hizni.

Végtere csak arra kérlek jó olvasóm, hogy jól talált árnyékképeinket a' könyv elein szemlélvén, elragadtatva érdemeinktől így ne kiálts-fel:

PAR NOBILE FRATRUM!

M E S É K.

A' KERTÉSZ - GYERMEK.

Menj fiam, így szól fiához a' beteg kertész, szedd a' kertben hasznos orvosi fűveket számomra; balról a' virágok közzé ültetgettem azokat. Elment a' tapasztalatlan gyermek, 's megcsalatva a' virágok' ezernyi kellető színétől, tépdél ezekből atyja számára, 's a' hasznos fűveket, mellyek köztők homályban születtek, elmellőzi. Italt készít sínlődő atyjának, 's hálalt nyujt néki benne.

Román - írók, a' morált szer felett ne [pólyázgassátok.

A' VARJÚ ES FÜLEMILE.

Hitvány énekes! szóla megvetéssel a' varjú a' csattogó fülemiléhez: pohos dögevő, felel, ez, néked tetszeni nem vágytam soha! Dögöt nem jelentget énekem.

CZUKROS - MÍVES.

A' haldokló czukrosmíves ágya előtt egy asztalra tétette utolsó mestermívét, egy nagy süteményt, melly Belgrád' várát ábrázolta. Nem halok meg egészen, így kiált - fel megelégedten, élni fogok ez alkotmányban a' maradék előtt! Szegény! hányadik metamorphozison ment azóta keresztül mestermíve!

Írócskák! reményilem értetek?

A' KÖLTÖZŐ MADARAK.

A' költöző madarak az őszi hidegülésével visszaoszlásra sereglének. Hamar van még! szóla egy párját vesztett gólya, ki a' fészkelésben elmaradt, 's ezért utazni nem vala kedve, lám még tavaink egyszer sem gémberedek. O bizony hamar! sopánkodának némelly beteges fecskék, kik nagy útra gyengéknek érzék magokat, lám a' rét; melly hímes még, 's melly enyhe a' levegő. A' tél még messze van! Folyt a' vetélkedés. Minek azt vitatnunk, így szólnak végre az okosabb darvak, a' mellyet, tudni egyikünknek sem adatott, de a' mellynek érzését velünk születte hordozzuk?

Világ' bölcse! Az Isten létele szívedben, nem fejedben vagon.

A' SZAMÁR.

A' szamár irigyelve szemlélte, mint vala ura előtt egy angol paripa kedveségben. Á! most értem én, így szóla, szokatlan vig szökéssel, mi hibázik nékem? Az átkozott nagy fülek, 's az ormatlan legyező tesznek engem mások előtt utálatossá. Ballag azonnal 's nyüzsög a' juhászon, hogy egymány füleit 's farkát vágdalja el. O jámbor! felel ez, nem fül, nem fark a' te árulóid, hanem az, hogy szamár vagy!

Czifra köntös fityeg az uracsán, szépen fütől, dalol, tánczol: de a' kalap tőköt fedez.

KOPERNIK ÉS AZ URACS.

Kopernik systemájának hetykén veté ellen egy uracs: ha a' föld forog, miért nem dönt - el eugemet fordulásával? Mert az ur szerfelett kis pont a' nap systemájában, felel mosolyogva a' tudós.

A' KAKAS.

Ébredj kakas koma! hajnallik: így szólítá meg a' veréb a' fészernél szunnyadó kakast. Tudnám én azt, felel ez; csak a' hold világa hint fényt a' felhők alól, jó barátom, még szunnyadhatsz!

Magyarjaim! hányan dalolták már el a' „Magyar hajnal hasadott” 's Istenem! még is be nehezen virad!

A' VAK ÉS SIKET.

Egy siket, és ismerőse, a' ki belső hályog miatt nem látott, a' játékszínbe mentek együtt, egy új híres énekesné hallására. Egek! be felséges hang! szóla a' siket a' vakhoz. A' hang a' millyen, felel ez; de az Actio, Actio!

Melly sokan ítélnék csak azért, hogy eltitkolhassák mások előtt valamihez nem értésöket!

A' LYÁNKA VIRÁGJAI.

Eltikkadtán a' nap nyári hevétől állának a' lyánka virágjai. Szegények! szóla ez szánakozva, melly durván bánik a' nap veletek, legalább néhány nyatokat megmentelek az elhalástól. Kiválasztja a' szebbeket: 's béviszi szobájába. Gondosan ápolgatja őket itten, 's ójja legkisebb sugárától is a' kegyetlen napnak. De nem nyere jutalmat fáradozása. Apolt virágjai hamar bádjadt betegszint öltözének magokra 's elhalának; míg a' kinn hagyottak a' harmattól 's lanyha esőktől gyakran megfrisíttetvén, kellemes eleven színekben díszeskedtek.

Nem csak az jóltévőnk, a' ki szüntelen ád, hanem jóltévőnk az is, a' ki helyén tagad 's fenyt.

A' DENEVÉR.

Megúnta tojáson ülni a' denevér : óh gyáva heverés ! így kiált fel , érdemes e' hitvány kölykökért így vesződni az unalommal ? és esdekle az Isteneknek , mentenék fel őtet e' nemtelen kötelesség alól. Megnyeré ezt a' nyughatalan , 's azóta eleven szül. De im' útálatba jöve minden állatok előtt anyai hidegségeért , 's mindenektől megvetve csak éjjel repked , és barlangokba rejtezik.

Anyák ! szükséges néha a' dajka is — de az anya mindig.

A' FECSKE.

Vidám nyári nap volt , 's a' fecske vig cseveggéssel szaldosott a' fentebb levegőben. De nem sokára meszsziről megdördült az ég , 's a' mint a' ború közelgetett , mindig alább alább szaldosa a' fecske , mig végre majd a' földet korholá. Kis lélek ! így szóla hozzá a' veréb , kit a' bölcs idő illy alázásra és változásra bírhat ! a' komor minden időben egyforma marad. Barátom ! felel ez , ostoba az illy bölcs.

Magát az időhöz és körülállásokhoz szabni tudni , — a' fő bölcsesség.

A' MÉHEK ÉS MEDVE.

Egy görbe fa odvában honolt méh rajhoz nem férhetvén a' medve , kíváncsin szemlélte alólról szorgalmát. Együgyűk ! szól végre az irigység belőle , hogy nem únjátok olly apró cseppekbe gyűjtögetni azt a' kis mézeteket ; nekem ugyan nem volna béketűrésem hozzá. Azért is nyalogatja éhen uraságod tálban a' talpát addig , mig mi kényünkre élünk nyári keresményeinkkel.

A' ki nem munkál , ne is egyék az !

A' MEDVE ÉS EVÉT.

Kedvetlen komorsággal járdalt a' medve az erdőben, 's meglátta egy fán vígan ugrosni az evétet. Óh be könnyű elméd van! így szól megvetéssel hozzá, miért nem szoksz több komolysághoz, mindjárt többre néznének az állatok. A' meglehet, felel ez, de én ugyan olly bohó nem vagyok, hogy kis örömeimet, mellyek legszebb boldogságomat teszik, némelly gyávák gondolkozásainak 's külső fénynek áldozzam fel.

Boldogtalan vagy! ki abban vadászod az igaz boldogságot, hogy többnek látassál mások előtt, mint a' mi vagy.

AZ AMOS ELEFÁNT:

Az állatok tanácsot ültek, 's mérgesen keltek ki az ember uralkodása ellen. Miért szenvednénk tovább, mondának, e' jármot nyakunkon? nincsenek ó velős csontjaink, mérges körmeink, kemény szavaink 's számtalan fegyvereink ő ellene gyáva erőtlen állat ellen? Javalló zúgás támadt a' gyűlésben; de az okosabb elefánt: csillapodjatok, úgymond, barátim! mindenünk több van, mint az embernek, de — eszünk nincs annyi. Pedig a' hol ez van, ott az uraság.

Nevetem, midőn panaszt hallok, hogy a' fő vagy al-ispány despotizál. Miért engedik uraság-tok? Az eszet korlátolni lehet erősebb ésszel; de nem is ismér más fegyvert.

A' VARJAK GYÜLÉSE.

A' varjak gyűlést tartottak. No mit végeztek? kérde egy visszatérőt a' szarka. Azt hogy a' jövő gyűlésen fogunk végezni.

A' PÁSZTOR - GYERMEK

A' pásztorgyermek hosszasas örölködése után felmásza egy terepély körtvély fára. Nyújts kezét, segélj fel engem is könyörge néki egy gyengébb pásztortársa, hiszen úgy sem győződ magad a' nagy fa' termését leszedni. Igaz, hogy a' gyümölcs itten kettőnknek is sok lenne, felel a' gyermek a' fatetőn: de ha felsegítnék, majd azt vélnék több társaink, hogy én is olly könnyen másztam fel ide. Inkább mászsz a' hogy tudsz, vagy hullajtok számodra gyümölcsöt, a' mi nélkül ellehetek.

Melly sok patrónus urainknak mutatok tük-rőt itten!

A' PÓK ÉS DONGÓ.

Mit dongsz széllyel jó pohos, így szólítá meg a' szegletből egy Pók, a' szövédéke mellett elmenő dongót, jobb volna bizony otthon ülnél. De bár te se veszteglenél fonalaid között jó lábas! felel ez, azért vagy olly sovány, hogy helybe várod a' ritka prédát. Keresve többet kapnál.

„Örménynek, Zsidónak való a' kereskedés!“ De édes Magyarom! a' helyben vevő, gazdagságot visz el a' háztól, 's szegénységet hágy benne.

A' F A G Y A T.

A' Fagyat, kellemes virágjával sokáig kétségessé tette a' Rózsának az elsőséget. Ó bár csak gyümölcsöm is teremne, sopánkodék a' hiú, 's teljosedést nyere óhajtása. Az óta nehéz szagúkká lettek virágjai, 's belőlők hitvány fekete bogyók fesselnék. Szegény barátném, szíja szánakozva hozzá a' Rózsa, elég egynek egyben fényleni.

A Z Ū R G E.

Egy ūrge felmászva nagy bajjal a' határhányásra, Istenem! be nagy hegy! felkiált örvendő megelégedéssel, mint fogja bámolni a' világ, hogy ennyire tudék mászni! Ūrgének biz' a' sok! mondá egy közel bengézó róka; de azért még nem hegy! 's könnyen szökte által ūrgéstől a' hányást.

A' SAS ÉS FŪLEMILE.

A' sas szánakozva néző fészkeből, mellyet egy felhőkig nyult cserfa tetejébe rakott, mint hajlong minden szellőcskére a' kis fűlemile fészke az alacson bokron, 's a' gondos anya ekkoron mint remeg. Kis bohó! így szólítja meg, miért nem jössz fel szomszédságomba, itten bátorságban lehetnél. Azonban az énekes madárka egy iszonyú éjjeli vész után reggelre a' fát forgácsokba 's a' sast fészkestől öszvezúzva látja. O be jobb vala, így szól ekkor, az alacson bokron maradnom. Hajlong ugyan a' bokor, hajlong: de a' nagy szálfa törik!

A Z O B E L I S Z K.

Egy fejedelem, országglása fényének emlékéül, egy temérdek obeliszket vágyván emelni, messze földről ritka szép 's nagy gránitot hozata. Öszvehivatta országa minden faragóit, 's a' munkát ügyességökre bizta. Sokfelé mentek ezek között a' vélemények az oszlop formája, nagysága 's jelei iránt. Kiki tetszése szerint lásson a' munkához volt a' végzés. Véssett a' kövön czéhbeli és kontár, 's ügyetlen vésések törülték el gyakran a' mestermivet. Emeletlen marad az obeliszek, 's feldarabolva a' szép granit.

Édes nyelve hazámnak! félek, nehogy a' gránit dijára jusz!

A' KANDUR

Karmoltan jöve le a' padlásról a' macska. Hol jártál? kérdi szánva tőle gazdája. „Kedves feleségemmel mulatoztam,“ felel nyájas símúlásokkal a' kandúr. 'S hol kaptad ezen szörnyű kármolásokat? „Tőle a' lelkemtől, 's örül a' szívem forró szerelme ezen bizonyos jeleinek.“

A' gazda csudálkozott: mert még — nőtelen volt;

AZ OROSZLÁN ÉS MEDVE.

Tegye fel a' proclamációt titoknak uram! parancsolja az oroszlán a' medvének, háborúm lesz az elefánttal. Kár ezzel fáradnunk uram! felel ez, ha győz felséged, az egész világ binni fogja, hogy igazsága volt; ha veszt, senki sem fog ügyelni proclamatiojára. Az igazság felséged körmeiben, nem az én pennámban vagyon.

THESEUS ÉS ARIADNE.

Sok görög ifju koczkára veté a' szép Ariadnéért életét, 's elveszté azt. Theseuson vala a' sor. Minekelőtte a' csalkertbe indulna ő, így szóla Ariadnéhez: én ugyan megszerzettem a' kert' abroszát, mérő szereim, 's eleségen a' kétes úthoz készek: de biztos szádból szeretném érteni a' kertfekvést, leseit és jegyeit. Add előmbe azokat, kedves! O szívem' ifja, szól mosolyogva a' bölcs leány, rakd le szereid a' kertajtónál; im én a' hasztalan leírások helyett e' gombolyag fonalat adom kezedbe, e' légyen a' kétes úton kalaúzkod. 'S im' az ifjú mint vőlegény tére vissza a' csalkertből szabadítónéjához!

Félre a' gyáva bölöselkedésekkel! Élni tanítsátok a' gyermeket nevelők. A' világ csal-kertében a' fonat, — élni tudni!

A' MAJOM.

A' majom hosszas fogságából elinalt. Az atyafi majomsereg örvendve vette ötöt körül, de mint elbámúla mindegyik, a' miut a' megérkező idegen makogás mellett emberi eltanult mozdulatokat kezdte ejtegetni, 's felei közé se hogy sem szokhata, sem vegyülhete. Gyáva, szóla szánakozva az anya, te majomnak már nem érsz semmit, embernek pedig ostoba vagy.

Magyarom! elvész az eredeti character a' sok követésben.

AZ OROSZLÁN

Elég tágas e kalitkád, vagy nagyobbat készíttessenek, szól a' menageur az oroszlánhoz. Mind egy ha kalitka, 's erdő nem fér belé! felel szabadság-elmeszeszszel az állat-király.

AZ ÁLLATOK TÖRVÉNYSZÉKE.

Az ember panaszt teve a' nyul ellen, hogy sok kárt teszen a' vetésben. Széket ülének az állatok, 's törvényt tartának a' bevádolt felett. Ezt szorosan kell vennünk uraim, szól a' róka, 's tekintsük, hogy a' hatalmas ember teszen panasz, a' kinek boszszujától reteghetünk. Halált a' nyúlnak! ordítának egyszerre mindnyájan, hohéra legyen minden, a' ki hozzá férhet.

A' szegény juh is adott-be egy folyamodást a' farkas ellen, folytatja a' róka, hogy fiát erőszakkal elragadá. Hm, a' juh? mondának vont hangon az előkelők: a' való. hogy farkas atyánkfia is sok csínt teszen. Ereszszük voksra a' dolgot. A' végzés ez vala: per folyjon míg él a' farkas ellen, holta után pedig a' testét fergek emészték meg.

A' K U T Y A.

Dühös méreggel ugatott a' kutya egy elmenő szekér után, 's a' kerekeket faldosta. Mit dühösködöl, így szól egy tehén hozzá, hiszen a' kocsi nem árt neked semmit. Nem árt? felel fog-csikorgatva az eb, de halad, én pedig maradok.

Az irigység nem hagyja magát, nem hágy mást boldognak lenni.

A' S T R U C Z.

A' strucz kiszöke a' menageur' kalitkájából. Álmélkodva fogták körül Európa' madarai, Africa ezen tetemes szárnyasát. Melly szép állat! mondanak mindnyájan! De farkán a' toll ugyan hosszabacska lehetne! szól a' kócsag, és a' lába finomabb vékonyságú, mondá a' gólya. Hanem a' hosszú nyak merő tartása valóba nagy méltóságot ad néki, szóla a' darú: és tollainak diszt, a' fekete 's fejér színek' szép vegyülete, csergé a' szarka, kár hogy magosabban nem repül, megjegyzé a' sas, 's nagyságához képest nem vitézebb, szóla az ölyv.

Igy szabja gyakran az önszeretet az aesthetikai regulákat!

A' T É G L A V E T Ő.

Ó Istenem! engedd még egy pár hétig tartani e' szép száraz időt! sopánkodék egy hosszás szárazság idején a' téglavető. De az én számaram esőt kiáltott ma, barátom, megszólal háta megett a' földmives, 's találd-ki, mellyitek szólott inkább közhaszonra!

Ó melly sokkal több az alacson haszonlesságnél jószívű ostoba!

A' HIÚZ ÉS RÓKA.

Be szeretném éles szemeidet így szól a' Hiúz-hoz a' róka. Egek mentsenek! felkiált amaz, fortélyod új fegyverrel szaporodnék; inkább az Oroszlánnak engedném azokat, hogy jobban szemébe tekintene velek az illy ravasz udvari embereknek.

A' MAGYAR VENDEGSZERETES

Egy franczia így írt hazájába a' magyar vendégszeretéről: A' magyar nemes kaput nem tart, vagy azt örökösen záratlan hagyja, ne hogy a' vendéget eltiltani látassék. Ezt úgy szokta nézni, mint csupa gyomrot, a' mellyet sok válogatott étkeivel 's szíves kínálataival minduntalan ostromol. Étél után engedelmet kér, hogy jól tartott, 's még szűszoghatsz. Éjjelre csupa pehelybe fűlaszt. Más nap' hogymúlatni kéntelenítessél, vagy kerekedet vereti- ki, vagy cselédedet itatja- le.

A' dátuma ezen levélnek egy kevésse régi ugyan, de hála az egeknek, még nem egészen avúlt- el.

A' N Y Ú L.

A' nyulat üzőbe vette a' sas, de egy jóltévő cserje elvoná ostromai elől. Még lihego a' jámbor, a' mint az agarak előtt ugrania kelle. Ekkor a' közel erdő leve szabadítója. Hálálva készíte szegény íttén sekvést, kipihenni magát, a' mint a' szagúldó kopó, újra fáradását feledni késztetí. Hasztalan fut, kereng, bukik, nyomában vannak úntalan a' csevegők. Végre szorultságában kéntelen alélt csüggedéssel rohanni a' a' róka lyukába. Isten hozott! kiált elibe a' házigazda. 's az ügyefogyottat felfalá.

A' kit függni rendelte az Istenek, nem fúl az a' vízbe!

A' TÁNCZOLÓ MEDVE.

Leszabadúlt lánczáról a' medve, 's felelhez szöke, kiket mind-úntalan rabságában tanult tánczával kíván mulattatni. Hagyd-el koma, szól egy régi barátja hozzá, tánczod kéntelenségből jó lehet, de hidd-el talentomod nem ez!

A' VADÁSZ ÉS GYIK.

A' vadász nyulat lese, 's láb-hegyen simula fekvése felé. Rezzenuve suhant-el lyukába lábai előtt a' gyik. Kis bohó, mond a' vadász neki, mit rettesz tőlem, nem reád czélzok én. De barátom, felel bátor odvából a' gyik: a' ki les, csalni akar az, 's ki hiuno annak?

A' T O L V A J

A' tolvaj éjjel egy tudós szobájába bésuhana. Szűk lévén a' tudósoknál a' házi bútor, hirtelen egy parókánál egyéb nem akada kezébe. Felcsapá azt a' fejére, 's kalapját rányomá. Ment — 's im egy denevér süvöltve szárnyalt feléje, 's vigyázatlanul a' parókába akadván, foglyá tevé magát. Itt vagy szép madár! mondá méreggel az ingyen kereső, mit börtörkázol te éjjel; midőn minden becsületes állat nyugszik? De ha már járnod kell, miért nem hordasz lámpást magaddal, mint a' fénylő bogár? Aztán, mi közöd neked más jószágához, minek bántod te a' más parókáját? A' denevér menté magát szegény a' hogy tudta, de jobban magánál fénye igazának. Mind hiában! De barátom! szól a' vallató, roszban tőröd te a' fejed, 's méltó vagy a' halálra. Ezzel a' szegényt földhöz ütő: mert hatalmában vala.

Ugy é szép benevolum ez uraim? pedig nem szoptam az ujjomból.

A' B O R J Ú.

A' borjú boszszús bégetéssel kére tölgyet anyjától. Koros vagy már te a' téjhez, szóla ez, 's elrúgá fiát; szokj már egyszer magad is rágni a' keményebb eledelt, tán csak nem akarsz örökké borjú lenni?

A' T Ö K.

Egy szára a' tök bokornak a' szomszéd fára felfutott, 's egy nagy tök róla megvetéssel tekintette földön maradt testvéreire. Ó bátya, szóla ezek közül az egyik, terhed utóbb is vissza fog rántani közinkbe.

A' KERT' VIRÁGJAI.

Szaggassatok virágokat, itt elég van! szól három lyánaihoz az anya, egy kies kerten keresztül mentében. Repeső örömmel futkos azonnal az egyik mindenfelé, 's tetszését követve szaggatja kezeit tele. Kíváncsin tekintget 's fut széllyel a' másik, de azt vélvén, hogy megelőző testvére már bírja a' szebbeket, minduntalan a' távolabb álló 's díszesebbeknek tetsző virágok tűnnek vizsga szemébe, 's azokat hasztalan kergetvén, üres kezekkel ér ki a' kertből. A' harmadik lyánka finnyás ízléssel gúnyolgatja a' kert virágait 's csak idegen éghajlatúakat kíván és keres, 's virág nélkül hagyja-el a' kertet.

Ó be kies kert ez! kiált anyjának elébe az első, 's bokkrétájit mutogatja! Az ám! mondja sóhajtván a' második, csak még egyszer mehetnék vissza belé, be szép csomót tudnék kötni a' ledéren elmellőzött virágokból. Gyáva kert biz ez! szól méreggel a' harmadik, csak kívántat az emberrel, azonban semmit nem nyújt nemesebb ízlésére!

Igy vagyunk mi halandók az élet' örömeivel!

A' TARKA KÖNTÖS.

A' szabó gyermeke gondosan felszedte az elhúllott posztó darabokat. Ó atyám! be szép ez a királysztín darab, hát még ez eleven zöld! Mint habzik 'e' setét kékes folt, 's nézd mint játszik e' vegyes színű. De ezen fekete ugy e' legtisztesebb? Be szép ruha kerülne belőlök együtt! A' nyájas atya teljesíté fia vágját — 's így kerül-e ki a' nevetséges — harlekin ruha.

A Z I R T Ó.

Az érés' arany színével habzottak a' hajlott búza-kalászkod; 's csak itt ott köztök egy repcze. Nem szenvedem búzám közt 'e' lomot, szól a' gazda, 's irtatni kezdi a' repczét. De az irtó minden lépésével számos kalászkodat tapodott-le, 's kezével ért szemeket pergetett-el. Balgatag! szól egy elmenő utas hozzá, nincs már az írtásnak helye 's ideje, a' rostára bízd már ezt a' munkát.

Mennyit nem árt, a' helytelen recensio!

A' L E P K E.

A' Lepke, bádgyattan mint egy lábbadozó beteg, lengett a' tavasz első enyhe lehelletével a' kertben fel 's alá. Be gyenge vagy atyafi! szóla a' veréb hozzá, miért nem hagysz fel azzal a' silány eledellel a' virág-harmattal? Búza szemet egyél, majd erőre jösz. Húst, húst, cseregé a' szarka, abban van az igazi táplálat. Én pedig a' gyakor fürdést javaslom, mondá tóra siettében a' récze. Barátim! látom kivégeznétek jószívűségtel; felel a' lepke nekik, majd csak a' Természetre 's az időre bízom én erősödésemet!

Doctor urak, ezen két utóbbi a' fő patika!

A' FUTÓ BAJNOKOK.

Két bajnok futásnak eredt az olympiai hosszú pálya-fővényen. Gazdálkodva kimélte az egyik erejét, míg azt a' másik a' korán haladásra erőltette, 's a' mint ez lankada, a' szerint nevelte amaz iparkodását. Az okos! koszorút mutatata ő a' pálya végiről a' tapsoló sokaságnak! midőn a' koranfutó a' félig meghaladt pályán már aléltan rogy- öszve.

Ifjak! nem kell sietni élni.

A' KÉT TYÚK.

Két tyúk számos' csirkéket vezetgete külön az udvaron. Néne! így szól az egyik a' másikához, egy urat szolgálunk, egy udvaron járunk; tisztünk egy, 's egy apától testvérek nevendékink, fogjunk öszve egyesített erővel bizvást megvivünk a' szarkával, sőt a' héjával is. Miért is ne? felel a' másik a' vetélkedés irigységével, vijjon kiki a' maga erejével, én bízom magamhoz. Azonhoz a' csirkék fogytak az ellenség' gyakor ostromai által, 's az irigy anyák a' kölcsön véd helyett ürvendtek egymás' felvál ott veszteségein. Nevekedett csirkéikkel is e' visszás vetélkedés, 's míg a' felneveltek egymás közt czi-vakodtak, az elszórt búzamagokat többnyire a' ré-cze kapkodta-el.

A' SZAMÁR ÉS CSIKÓ.

A' szamár egy víz húzó alkotmányt, róvott padozatokon, egy helyben léptetve hajtott. A' tüzes csikó fülelve tekintett-be az ajton. Te erre nehezen volnál szer! így szólítja-meg őtet a' füles gúnyolva. Az igaz, hogy számárnak való munka! De mely-

lyltek is a' machina; ez a' kerekas alkotmány é,
vagy te Bátya?

Koporsó a' genienek a' szoros korlátok!

PROMETHEUS.

Prometheus belopá immár agyagjaiba az égi
tüzet, 's készen állottak remekjei. Uralkodjatok egy-
máson, így szól hozzájuk, te, férjfi erőd, te asz-
szony szépséged hatalma által. „De majd ha az idő
letörli szépségem,” sipegé az aszszony, mi lesz
belőlem atyám!? Más fegyvert is rendeltem én szá-
modra, felel biztatva Prometheus — könyűket, és
fortélyt.

Hatalmas fegyverek uraim!

A Z A-H J.

Az Ahi, nem jegyzi-meg a' historia, hogy és
mikor? megjelent egykor Európában. Melly különös
derék állat! így kiáltanak-fel csudálkozással az ál-
latok. De mi hát az a' derék benne? kérdé a' ró-
ka termete csekély, tekintete inséget tolmácsol,
szava szánakozást indít, rest járása úntat, — én va-
lóban gyávább állatot nálánál köztünk nem ismerek.
Igen, de — külföldi, kiáltanak egy hanggal mind-
nyáján.

A' M E D V E.

Hallom, nagy mester vagy a' mászásban, szól
az oroszán a' medvéhez, nosza szökj-fel eme fára!
uram én csak az egyenesrő tudok mászni, felel
maczkó, e' pedig a' mint látod görbő. Ugy én ügyes-
ségedért nem adnék egy legyet, mondá az orosz-
lán, hiszen nagyobb részint görbő az erdő fája.

Sok tudós mindent tud, csak azt nem, a' mit
kellene tudni.

A' VOLEGENY ES MÁTKÁJA.

A' tüzes völegény menyasszonyában egy mennyet ringatván karjai között, o lyánka! így kiálta - fel, van e' olly boldog halandó, mint én? Sőt van e magokat a' halhatatlanokat miért irigyelnem, hanemha azért tenném ezt, hogy örökké nem tarthat boldogságunk! Ifju! Felele szelíden feddő mosolygással a' lyánka! a' melly tűz nagy lobbal ég, ritkán van parázsa!

JUPITER ÉS AZ EMBER.

A' hatalmas jupiter jó kedvében kegyelmet kívánván osztogatni, beparancsolá minden állat' panaszait trónja elébe. 'S im az emberé leginkább ostromlá irgalmát. Néked legtöbbet adtam, 's még is legtöbbek panaszaid, szól csodálkozással a' fő Isten; mi lehet ennek az oka? Ó a' szabad akarat, siránkozék az ember, ez kútfeje minden bajaimnak, ez buktat minden rosszba bele. Vedd-el e' kétélű fegyvert tőlem, melly szüntelen e' visszaélés határvonásánál lebeg. Gyává! szól boszszúsau jupiter, nem idéztelek most büntetésre ide, hanem hogy kegyemet érezzed: 's im ezért nem teljesítem balgatag kívánságod. De hogy tükre legyen esztelenségednek, im teremtek embert szabad akarat nélkül is, 's ha sorsa néked meg fog tetszeni, cserélj vele. Így leve — a' majom; de az ember elhallgata a' cserével.

AZ OROSZLÁN ÉS KIS EB.

Egy kis eb nagy kedvébe eset az oroszlánnak. Játszva cseveget az körülte; nyájasan vetette az oroszlán is az eb derekára velős lábát, 's öszve-zúzva rogyott ez szegény öszve!

A' GONDVISELÉS' CSODÁLATOS ÚTJA.

Egy útas, a' másikat elakadt terhes kocsijával vesződve találta. Segits atyafi, így szólítá-meg ez csüggedt kérlelő hangon, reggeltől óta hijába erőködöm e' helyen: bizony megáld az Isten. Ha tudnám, szól kétes mosolygással az utas, lám alkonyodik, 's a' setét közel ború nem csendes éjre mutat: falum még messze van, félek az elkéséstől. Megkérlelődik mindazáltal 's bajlakodó társának segíté kiemelni szekerét. De maga elkésett, reá setétedett egy erdőben az éj, 's ámbár lakásától már csak félóranyira vala, az elérkezett zivatar, sűrű villámok 's eső szakadta egy öreg büknek odvába készteték hálást keresni. Boszszús méreggel forgatá ekkor eszében a' másik útas' „megáld Istenét!“ 's átkozá a' maga lágy-szívűségét. Tűnődése között enyhüle a' zivatar 's elszunyadásából egy kellemes reggelre ébredé. Jókor elére faluját 's háza' — füstölgő üszögjeit. Rémülten tekint széllyel, 's borzadva látja, mint csapott a' villám ágya felett le, 's mint zúzta volna, otthon hálában őtet széllyel. Majd háza építéséhez fog, 's egy felfeszített kő üregében reá talál ősei kincseire, melyeket azoknak a' régi zararos idők ide rejteni javasoltak. Gazdag kamattal megtért kárát felejtve, áldá ekkor azt a' pillantatot, mellyben az ügyefogyotton segíté, 's bocsánatot könyörge attól, a' kinek áldásában egykor gyáván kételkedni tudá.

CERBERUS.

Egy földi árnyék érkeztere szokatlan nyájasságot mutatott a' dühös cerberus. Fark-csóválva ugrott fel reá, 's játszó szökésekkel kísérté Minosz-eleibe. Ez csodálkozva szemlélte a' ritka esetet. Ki vagy? kérdi az árnyéket. — Recensens, felel ez; 's megszűne Minosz csodálkozni.

H A Y D N.

Haydn a' mint mestermívét „a' teremtést“ először adta, a' darab sokaknak nem tetszett. Mi íze-
sebb hús — így szöla a' virtuóz, a' fáczánnál? még
is két neme az embereknek nem eheti, a' fogatlan,
'a ki nem rághatja, 's a' rossz gyomrú, a' ki nem
emésztheti.

Vigasztalástokra ez, hazám koszorús iról, ti
kevesek!

A' GÓLYA ÉS GAZDÁJA.

A' visszatért gólya így szólítá-meg a' ház-
tetőről gazdáját: nem köszönettel tartozol e', gaz-
dácskám, nekünk, hogy újra visszahoztuk néktek a'
tavaszt? De barátom, felel ez, titeket hozott a' ta-
vasz vissza!

Hizelkedik az emberi hiúságnak, a' nagy tör-
ténetekben magának részt tulajdoníthatni, vagy leg-
alább mondhatni azt, hogy előre elláttuk azokat.

A' B A G O L Y.

Egy nevezetes napfogyatkozásakor, a' szokat-
lan madarak búsán kullogtak háló-helyeikre. Iste-
nem! hát már alkonyodik! panaszlák mindnyájan! Biz
éj lesz ott megint, hála-örvendve huhogá a' bagoly.
Azonban elmula a' nagy égi tűnemény, 's gúnyosan
kaczagtatott ki a' nagy fülű.

Be alacson lélek fért abba, a' ki a' közin-
ségben nyereséget keres.

A' T E H É N.

Egy czimeres tehén a' maga szavalt 's derék
tagos testét dicsérte a' gazda előtt. Azt a' mészáros
nézze, felel ez szomorúan, én csak sovány tölgy el-
det látom.

A' K A L M Á R.

Dühös háború pusztított a' szárazon. Be sokkal szebb a' tengeren! felkiált a' kalmár, 's a' tengerro siet. Tengert felforgató vész veszi itten elő hajóját: ó itt is veszélyt ringatnak, szól rémülten, a' habok tornyai! de egy közel sziget sejtése enyhíti 's reményre deríti kétségét. Kiköt, de mint nem borzad meg, halván, hogy a' sziget' lakosai emberevők, 's közöttök épen dőghalál dühösködik. Ó látom már, így szólal-fel ekkor, hogy a' baj nem a' helyhez, hanem az élethez köttetett!

ÁBEL ÉS AZ ANYA.

Ábel az ártatlanság bizakodásával kezdé simogatni a' kigyót. Hagyd-el szülöttem, sikolt ijedt gondossággal a' köz-anya, ez foszta-meg paradicsomunktól is! Im átokul hagyom maradékomnak, hogy a' csúszó mászó állattól borzadjon.

Méltó elfogadni anyánk ezen átkát; mert ezen tapasztalása mindnyájunknak sokban van!

A' GONDATLAN HAJÓS

Egy hajó tulajdonosa először ereszkedik a' tengerre. Kedvezett a' szél, 's a' megeresztett vitorlák vigan lobogtak. Még jobban haladnék, ez ötlett eszébe, ha a' terhes vasmacskáktól megszabadulnék,, 's a' járatlan kirakatá ezeket a' partra. De im hirtelen vészre fordul az idő, orkán rengett a' habokon, 's laptakint játszott a' könnyű-szerű hajóval, melyet, nem levén azt mivel lekötni, egy kiálló szirt ormán őszvezúzott.

Meg ne vesd szerencsédben a' barátot, hogy elhagyatva ne állj szerencsétlenségben.

A' K A K A S.

Az elvénhedt kakas sajnosan nyújtotta a' sas trónja előtt panaszát, hogy számos fiai 's unokái aggott korára érte semmit sem akarnak tenni. Hát te tettél e' érettek nevelésükben, vagy táplálásokban valamit? kérdé a' monárcha. Énnekem a' hárememmel volt szüntelen dolgom, felel a' kakas, 's a' hajnal kelle vigyáznom. Tanuld-meg hát ön károdon barátom, hogy csak a' jótét szülhet háladatosságot.

HERACLIT ÉS DEMOCRIT.

Könnyes szemekkel sétált Athene utczáin Heraclit; szemközt jöve neki a' nevető Democrit. Mi bajod? kérdé az utóbbi kaczagva. Ugyan, hogy lehetsz illy könnyelműjű felel a' siró, minden szegletében látván hazádnak a' romlottságot, 's az azt követő veszélyt. Barátom, szól folyvást nevetve a' hordó lakosa, vágass eret magadon, 's megládd, azonnal jobbra fordul a' haza dolga.

A' LÁNCZOS MEDVE.

Maczkó! te már sok muzsikán tánczoltál, szólj mellyik tetszik néked legjobban? így szólítá-meg medvéjét az olasz! „Egyikét sem hathatom uram, lánczom zörgésétől!” felel szegény.

A' DRYÁSZOK.

A' dryászok panaszt ténének Jupiter trónja előtt hogy hegyeiket az emberek örök bányákkal lyukasztatják. Fiaim! felelt nekik az Istenek' atya, kincset rejteni veszély 's gond nélkül lehetetlen.

A' RHINOCEROS.

A' hülve rhinoceros meghallá a' közte 's elefánt közt való gyűlölség meséjét, azóta nagyobbra nézé magát, 's széllyel dicsekvék természeti ellenkezésével. Azt elhiszem, mondá a' róka, hogy te gyűlölöd az elefántot: mert sok irigyelhető tulajdonságival múlt téged felül; de hogy ő ellenséged legyen néked gyávának, abban nagyon kételkedem.

A' HÍV KUTYA.

A' hív kutya keveslé a' maga henye szolgálataját, a' vigyázást, 's látván, hogy gazdája gyapjat szed juhairól, ajánlá a' maga lompos szőrét, hogy azt ruházatnak nyirje - le. Jó szolgál! felel válve-regetve a' juhász, szöröd csekély hasznú, azonban, ha azt levennem rólad, te hideg őszre fázván, a' melegre búvnál, 's nyájam őrizetlen maradna.

Nem jó a' sok szolgálátú szolgál, és sokféle mestereember,

A' DOHÁNY

Az elhízott házi úr, pipájából sűrű füst-gombolyagot eresztgetve, ödöngött-le kertjébe. Be hasznos plántának kell nékem lennem! szól büszkén a' dohány a' közel öntöző kertészhez, nézd, urunk mint híza-el! gondolod? köhécselé a' kiaszott kertész, nézd azt is, mit tevék belőlem? A' neked, barátom, fő használatod, ha keveset ártasz!

A' JEGENYE ÉS SZŐLŐTŐ.

A' sudar jegenye megvetéssel gúnyolá a' törpe szőlőtövet. Illy szép egyenes magas növényed lenne! így szóla ennek. Az igaz, felele a' bor fája: ugyan illenének drága gyümölcseim pusztá tetődbe.

A Z E G E R E K.

Az egerek tanyát ütöttek egy asztag alatt. Bátorságban minden ellenségtől, gond nélkül lakoztak itt a' gazdag búzaszemekkel. De a' cséplés folytával ogyott az asztag, 's az alsó kévékre kerül-vén a' sor, azon' egér vala szerencsés, a' mellyik a' csép elől elillanthatott.

A' jó kvártély nem haza még, valamint a' haszonért tanyázó sem hazafi ám!

GELLÉRT' HEGYE.

Bátya! így szólítá-meg egy közel domb a' tisztes Gellért hegyét, sok szép idő elsuhan már ormaid felett, régóta szemléled innen a' magyart szólj mit ítélsz felőle? A' magyar, felel a' hegy, mindig vitéz volt, fejedelmét 's hazáját szerető, csak hogy, mint szirtjeim közt fészkelő csókák és varjak, akkor zajog egymás közt legjobban, midőn zivatart érez.

AZ ANYAVÁROSOK.

Két nevezetes város B. és P. vetekedett, mellyike anya-városa az országnak. Egy statisticus azt a' különbséget állapítá-meg az anyavárosok, és más városok között, hogy ezek szoptatják gyermekeiket, az anyavárosok pedig szopják az országot! 'S azóta mélyen hallgat a' per.

A' K Ö R T E - F A.

Egy nemes gyümölcsű körte-fa megvetve tekint-e a' galagonyára. Szegény hetyke! szól ez neki, nem látod e', hogy magad is galagonyába vagy óltva, 's galagonya-gyökerek táplálnak.

A' PKÜCSÖK ES VAKONDOK

Az éhes prücsök befúrta magát a' gazdag¹ tárú vakondokhoz. Az egész világ hirdeti hallásod' finomságát, szól hízelkedve hozzá, benned, reményilem, maecenásra találok: engedd, hadd, üzzem énekemmel unalmaidat. Elkezdé czirpelését, de a' vakondok: hagyd-el barátom! hagyd-el, szól fület dugva az éneklőnek; épen mivel finom a' hallásom, nesze fizetek azért, hogy nekem ne énekelj többé;

Az illy maecenás is szükséges!

A' T E H É N.

Egy tehén, a' katonának elveszett borjúbőr iszákját édesdeden nyalogató. Be szép anyai érzés szorult ezen állatba, mondá magában egy elmenő aszszony, bizonyosan a' borját véli szegény ez iszákban. Felköltöm a' jámbort édes csalatásából. Nem a' borjad az, szolgál! szól a' tehénhez. Tudom aszszonyom, felel ez, hanem egy kis sócskát érzek az iszákban; azt nyalogatom.

Be szárazon maradnának legszebb tetteink, ha a' haszonlesést le vonnánk belőlök.

A) S Z A R K A.

Be szépen játszanak tollaid a' habokon, csergő egy fáról a' szarka a' tóban úszkáló hattyúnak. De a' fekete szín is szép fényvel ragyog a' nap' sugarain, sugá ismét a' felette ülő hollónak. Hanem a' setét zöld bársonya is szép habokat váltogat ám, kiált egy tollaszkodó réczének. Be örvendek, hogy tollaim mindnyájotokéval atyafiasok! A' sok színű vegyület legalkalmasabb is, mondá a' holló, alacson csapodár lelkeket takarni.

AZ IGAZSÁG' TEMPLOMA.

Allegória.

Az igazság templomának kulcsa még Minerva idejében elveszt. A' hajdani kor minden lakatosai próbálgatták erejeket egy új kulcs készítésén. Mesterséges tollak, lyukazatok, görbítések látszatok a' mestermiveken; de velek nem nyílt az ajtó. Bárdot ide, 's fokosokat! kiált végre a' pórserég, erő kell oda, a' hová a' mesterség nem hathat! 's be feszült, be szakadt volna a' szent küszöb, ha azt isteni kéz nem tartotta volna. Megállj! így kiált a' gyűlevész néphez egy felhő közepéből Minerva, itt a' kulcs! 's le ereszkedvén a' templom ében ajtajához, azt a' bámuló művészek láttára egy hitvány szeggel nyitja - ki. Nincs az igazság olly nagyon elzárva előtted ember! így szól, mint véled, 's épen azért nem találod azt, hogy igen mesterségesen keresed!

A' SEREGÉLYEK ÉS DIÓFA.

A' sergélyek éhesen csevegtek egy diófa ágain. Be hitvány gyümölcsöt természet barátom, szól egy szentelenebb köztök; a' külső haja keserű, a' belső kemény, kinek volna kedve a' bélihez törekedni? A' gazdámnak, felel a' fa, a' kit illet gyümölcsöm, 's tudja azt használni: hanem az igaz, hogy a' nyálank madár nem igen férhet hozzá.

A' VERÉB - GYÜLÉS.

Ugyan mit végeztetek olly sokat? szól a' verébhez a' fecske: hallottam nagyon csiripeltetek a' bodzafán tartott gyűléstekben! Hát nem tudod, hogy a' melly tanácsházban sok 's láрма, kevés a' végzés?

AZ ÖKÖR ES HATTYU.

A' békeszokott ökör kényént legelt a' viz szélén. Régen vigyázom kedvtelve, így szól a' hattyú hozzá, csendes erkölcsöd', kevés beszédű vagy, mint én, 's szöröd színe tollamhoz sokat vet; nosza legyünk barátok! Jó hattyú! felel szelíden a' legelő, mit érne mindkettőnknek barátságunk? Más neked lakod, eledeled, és nemed; te úszol, én lépdelek; te szabadon repülsz, én jármot vonok. O a' barátsághoz több kell, mint szín 's némelly apróbb tulajdonságok' egyezései!

A' SZAJKÓ ÉS FÜLEMILE.

A' szajkó megtanulta követni a' kút - ágas nyiszorgását. Azonnal muzsikai próbát hirdete, 's nem hallott ujjal fennen bíztatá publicumát. A' madarak nem tudták, mit ítéljenek a' szokatlan hangról; de a' fülemile mosolygott: fület sért ugyan, így szóla, de még is szép muzsika lehet bíz az — szomjasnak.

A' K O S.

Kolompot hordoza egy kos, 's kevély vala e' megtiszteltetésre. A' falun végig jártában vette észre, hogy a' torony harangja megkondulására csoportosan gyűlt a' nép a' templomba. Megállj! ezt gondolá magában, ezt a' csodát te is megteheted. Ezzel a' templom eleibe állván, teljes erejéből rázza nyakát, 's kongatja kolompját. Nem mozdul senki, 's kaczag a' többi. Mi lehet ennek az oka? kérdi csudálva a' hallgatag. Az barátom! felel botot emelve a' juhász, hogy a' kolomp nem harang; de a' kos sem harangozó ám!

AZ ÖSZVEGY GALAMB.

A' párját vesztett galamb keservesen nyögdécselve síra hímje után. Mit sírsz? így szól egy barátnéja hozzá, hiszen nem vagy te érzékenykedő gerlicze, 's van több hím is e' világon! De némelly hímcskék azt állíták, felel biztos sugással a' síró, hogy a' könnyes szem nékem igen jól áll.

A' VADÁSZ ÉS VARJÚ.

A' vadász boszorkodva szemléle, egy varjú mint repes félő és gondos vigyázással előle félre. Már látom, így szóla kifakadva, hogy minél becselenebb valaki élte mások, annál becsesebb az ön maga előtt.

A' HATTYÚ ÉS GÓLYA.

Melly gyalázat úszni nem tudnod! neked, ki a' vizekből szeded élelmedet; így szólítá-meg a' hattyú a' tó szélén lábaló gólyát. Nincs úszásra szükségem' felel ez! a' vízben csak addig mulatok, míg élelmemet kikurdászom. Jól mondod, kuruttyolja a' tó közepéből egy béka; mi is lenne belőlünk, ha úsznál a' mélyebbre is követhetné futásunkat.

Sok nemzet él emlíden Magyarhaza! de nyelvedet kevés érti, 's ezen tán örülhetsz is a' békával.

V I N K E L M A N N.

Vinkelmann elragadtatva csodálta Clemens' museumában a' Tassót Mit tudsz bámulni egy fej nélkül való derekon? kérdi tőle gúnnyal egy értetlen idegen nagy ur. Barátom! felel a' szépmivész, végig tekintve a' tudakozón: hány fejetlen derekat bámul a' világ! a' melly annyit mint ez nem ér?

AZ ISTENI IGAZGATÁS.

A l l e g ó r i a.

Egy vándor muzulmannu tikkadtan lépdele Afrika' sivatagjain. Égető hőség perselte felülről, az sütötte a' tüzes homokról lábait, 's nem sokára aléltan rogya egy fa alatt öszve. Mi szükség lehet az illy hőségre? így zúgolódik inségében; rejtse-el ó rejtse-el napodat, nagy Alláh! bár soha se lássam azt. 'S ím' a' nap egyszerre elborúl: sűrű fellegek gyűlnek öszve, a' közel eső szele fúlasztja a' mellet, 's nem sokára a' zápor megeredt. Örvendve remeg hálát Alláhnak a' vándor, 's megfrisül a' híves esőre. De a' zápor mindig jobban jobban szakad; át áznak a' védő fa levelei 's omlani engedik a' vizet a' vándor ruháira. Nincs hely, hova rejtse magát, facsarhotókká áznak ezek. Eltűnt a' nap, elmúlt a' hőség, mellynél köntösét száríthatná; folyvást tart az eső hideg szele, 's az átnedvesedett muzulmanra reszkető didergést fuvalt. Napok, hetek folynak-el, nincs csak remény is kiderüléséhez a' bús időnek: szél 's eső váltogatják az al-levegőben egymást. Ó én balgatag! így kiált béke-vesztve a' vándor; a' napot átkozám vala elébb meg, 's most mint jótétért kell könyörögnöm feltűnéséért. Engedd napodat látnom könyörülő Alláh! 's mentsd-meg, míg vándorlok, útam az ocsmány esőtől, Meghallgattatott most is; elszéledtek a' fellegek, szivárvány hasada keresztül az ég boltján, 's a' nap, mint egy szeretett királynő az ellenség fogságából, óhajtott derüléssel lépe ki reá. Hála néked nagy Alláh! kiált földre borúlva a' muzulmann, megszáritgatá köntösét, odébb hallaga, 's néhány napok múlva Lybia homokjára ére. Itten megszomjaz a' hőségben, és lihegő ajkal keresse forrást mindenfelé. Híjában! száraz sivány homok fedte, a' merre a' szem belátott, a' környéket. Kereng jobbra,

balra, vizsgál ronggyal aggatott fákat, vagy nyáj nyomait, mint jeleit a' közel forrásnak. Hasztalan! fa sincs semerre, a' nyomok pedig nem is látszatának a' homokon. Immár tüzesedni kezd nyelve, pókhálózni szemei, 's egy satnya törpés bokornál öszvedül. Nyújts bocsánatot irgalmas Alláh, ostobaságomnak! így nyögdel a' boldogtalan: megátkoztam az esőt, hozd, ó hozd azt ismét hév szomjam eloltására vissza. De most nem lát semmi jelt az irgalomra, 's kínos tusakodásában álom ereszkedik laukadt pilláira. És ime! egy égi jelenés csillogó fejérbe burkozva, hold a' bal, nap a' jobb oldalon, leszárnyal a' szunyadóhoz; jobbja botjával megilleti homlokát, 's az illetésre erősen mint egy férjfi szökik - fel ajultából vándorunk. Az égi látáson szemeit csodálkozásra meresztvén: ki vagy te? kérdi fojtott hangon A' nagy Alláh küldöttje, felel a' tündér komolyan, 's büntető reszketés szálla a' muzulmaura; Alláhé, a' kinek békétürését már háromszor víttad méltatlan zúgolódásaiddal. Ő irgalmasabb, mint sem balgatagságodat büntesse, 's ím még egyszer meg adja az esőt, mellyet megátkoztál vala. Tanuld-meg példádból halandó! hogy a' természet' rendje, és emberek sorsa' olly bölcs, hatalmas és irgalmas kezek között vagyon, hogy ha ti azokat, mint mi égiek, szemlélhetnétek, csupa háládatossága olvadnátok által. De ha ti gyarló véges elmétekkel az örök végzés lánczfűzetén egy két szemén, mellyek milliárd más szemeket kötnek össze, el nem tudtok menni, ne véljétek mindjárt azt, hogy a' láncz megszakadt, 's tán nincsen is, a' ki annak vég perezét tartsa.

A' CSEREBOGÁR ÉS MÉHEK.

Mit futtok fáradtok, mintha örökké élnétek, illy szókkal állítá - meg a' cserebogár a' fúrge méhkas munkáját. Örökké nem élünk: de a' jövő telet megérhetjük, mellytől te nem tartasz: felelének ezek. Mindnyájan hasztalan nem donghatjuk-el életünket.

A' VELENCZEI BÉR-HAJÓS.

Egy gondolier különös ügyességgel hordozott egy idegent Velence csatornáin. Nem állanál kormányosnak hajómra, így szól az idegen hozzá, bámulva mesterségét, te látom derekasint érted a' hajózást. Igen uram, eme meg szokott csatornákon, mellyeken túl életemben se voltam; de sík tengerre ereszkedni sem mernék, sem tudnék.

A' RÓKA ÉS GYIK.

Az éhes róka nyakon kapta a' suhanó gyikot. Meg kell halnod, álnok kígyó, ezt mondja neki. Mintha nem tudnád ravasz, hogy csak formám a' kígyóé, pedig hányszor nem szokott e' csalni. Lám te is nem a' hív kutyához hasonlítasz e, hitetlen?

AZ ÉLTES JEGENYE.

A' gazda egy sudar éltes jegenyének veté fejszójét. Kíméld vénségem 's tetsző termetem, nyöggé az. Miért teneüem ezt felel a' vágó, nyujtottál e' nekem valaha gyümölcsöt, vagy pihentettél e' árnyékosban a' nyár hevében engem tulajdonosod? vénsége csak annak tiszteletes, a' ki éltét másoknak használva tölté-el.

AZ OROSZLÁN ES SZAMÁR.

Aezóp számara, a' mint az oroszlánál vadása, 's ordításával a' szokatlan vadakat megzavarta, így szólítá-meg hatalmas bajtársát : hát erőmnek nem akarod e hasznát venni uram? Te csak rúgni tudsz koma, felel mesolygva az oroszlán, e' pedig csak gyáva védelemre való.

A' LÉGY ÉS POK

Egy légy Clemens' muzeumában Apollóra szállt. Nem tőlem függ e hire ezen imádott remek mívnek? így szól a' pókhoz : nincs e' hatalmamban azt bemocskolni? Van, felelé a' pók, de mig szennyeid lemosatnának, gyakran fog a' tisztelő szépmivész azon méltó panaszra fakadni, hogy e' mesterdarab a' szemetlen légytől jobban nem óvatik.

Illy szenny a' rágalmazásé az igaz érdemen.

A' CSIKÓ ÉS ANYJA.

A' szabadon legelő csikó délczeg paripát látott arany szerszámban maga mellett elmenni. Be boldog állat! így sohajt, bár csak nagy lennék már, 's illy szerszámot nyerhetnék egykor! Fiam, szól hozzá az anya, tanuld-meg azt, hogy a' rabság aránya mindenkor szomorún csillog.

R Á F A E L.

Egy pohos kereskedő megállá Ráfael festése felett, 's czirkálgatá annak hibáit. Minek a' sok redő a' palástokon, így szóla criticusi tónnál, a' szűk köntös nem jobban tetszette volna e' ki a' contourokat. Oka az, felel a' mivész, kit az éretlen gánes boszszontott, hogy mi nem réf számra festünk.

P A I N E.

Paine, nyomtató legény korában, betűszedésben számos hibákat ejtett. Lódulj, így szól a' tulajdonos hozzá, látom semmi sem lesz belőled. Jól mondd, felel ön-érzésével a' korholtatott, bajos csak kézzel dolgozni annak, a' kinek fejében az ereje.

Szűk körhöz szűk ész való. A' nagy elme a' kis hivatallal épen úgy van, mint a' nagy állat a' szűk kalitkával.

A' S Z Ú N Y O G.

A' szúnyog egy estve éles dongással karengett ágyam felett. Félsz most csípésemtől jó gazda! — így szóla fennen hozzám, orcámnak csapván. Csípésedtől ugyan nem! gyáva! felelék, de kedvetlen éneked valóban alkalmatlan.

A' KOMONDOR ÉS ÖL-EB.

A' juhász-komondor csendesesen ballagott a' nyáj után. Pajzán csevegéssel támadta-meg ötet az uraságnak, melly a' nyájat jött megtekinteni, kis öl-ebe. Be sovány vagy atyafi, így gúnyolja, bizony csak bőröd csontod. Oka az, felel hidegen a' nyáj-őr, hogy a' mai világban gyakran jobb kenyér a' tányérnyalóság, a' hív szolgálatnál.

AZ ÖKÖR ÉS CSIKÓ.

Mit nyámmogsz? szól a' kérődző ökörhöz a' tüzes csikó; így soha se laksz jól: nézd, így egyél; 's mohón harapja a' füvet. Keveset inkább ifjuncz barátom, felel a' szelíd jármos, de jól emésztve.

Hazám írói, keveset kell írni, tudósai, keveset olvasni, de jól emésztve.

ALCIBIAD ÉS BARÁTJA

Sokrates itala után végsőt vonagla. Alcibiad esuklások közt borúlt hidegedő barátjára; ó te, kinél nagyobbat még a' föld nem szült, így jajgat keservében, mit véthettél az Isteneknek, hogy egész élted szenvedés legyen! Ne légy igazságtalan Alcibiad, így feddé egy közel álló barátja; kimúlt barátunk nem ére e' számosan örömeiket is? Jutalmazó önértzés, köztisztelet, barátság 's más örömek nem jóltévéleg vegyítgeték e élte gyötreimeit. Hideg tekintettel néz merőn Alcibiad a' vigasztalóra; idd-meg a' néhány csepp megmaradt maszlagot, így szól, nyujtván az elholt bölcs poharát néki, szakácsaim gazdag tort főznek, majd megenyhítheted szád' keserűségét. Gondolni lehet, hogy el nem fogadtatott a' méregkehely.

Zefírkint lengnek el legszebb örömeink; 's szélveszek módjára pusztítanak bánatink.

A' PACSIRTA ÉS FÜLEMILE.

Szerelmes vagyok beléd 's énekedbe, fogadj barátnédnak, így szólítja-meg a' pacsirta a' dalló fülemilét. Nem bízom hűségedhez, felel ez, te télben pipis leszel, nem tarhatok e' attól, hogy a' melly barátságot pacsirta korodban esküszöl, mint pipis elárulnád.

A' kétszínűség sirja a' barátságnak.

A' KAN ÉS ELEFÁNT.

Agyarad jeles 's mérkőzhetik az enyímmel, így szól ostoba göggel a' kan az elefánthoz, de nagy orrodát ugyan nem fogadnám a' világ makjáért magaménak. Bizony földet túrni egy kevésbé nagyoska is volna, felel mosolygva az elefánt

PORTICI LAKOSA.

Egy utas megszólít Porticiiben egy lakost: hogy mersz barátom Herkulanum düledéki felett lakni, nem rettegsz; hogy várostok minden órán őszverogy? Uram; hogy felebb ne kezdjem, nagy apám itt öregedék-meg, apámat én tettem a' város temetőjébe, 's reménylem nékem unokám fogja egykor Porticiiben befogni szememet.

A' világ historiája ritka történetei által tudományt ugyan nyújt, de ritkán tanúságot.

A' VERÉB ÉS GÓLYA.

Igaz e' az, a' mit felöletek a' madarak tartanak, hogy ti gólyák tiszta nős életűek vagytok? kérdé a' veréb a' fészket mivelő gólyát. Remélem ezen jó nevet meg is érdemeljük, felel a' kelepes madár, 's tisztaságunknak a' hiv véren kívül fő oka az, hogy ősszel tavasszal nagy útakat teszünk, nyáron és télen külön éghajlatok alatt nagy munkával fészkelünk, költünk: 's még nagyobbval szereztük magunk' 's kisdedeink' élelmét, és így az örök munkától, gondtól, és bajtól gyáva gondolatokra, 's henye bújálkodásokra mint ti verebek, nem érünk.

Munkás foglalatosságot adjatok nevelők nevédeketeknek; jámbor férjek! házi gond és szorgalom legyenek szép nőitek tisztaságának őrei.

A' MAUSOLAEUM.

Egy egyiptomi király szörnyű mausolaeumot rakata tetemeinek, 's büszkélkedve a' nagy alkotmányban, kérdé meghitt barátját, ha nem fogna e' örökké élni benne? A' kövek soká eltartnak, felel ez, de másokkal rakatni magának halhatatlanságot majd lehetetlen dolog.

AZ EGER ÉS PRÜCSÖK.

Mit czirpelsz olly vigadva, szól a' tarló végiben az eger a' prücsökhöz; vége felé jár a' nyár, nem jut e' eszedbe, hogy minden órán rád köszönt a' szomorú tél? Jó hogy eszembe juttatod, felel a' czirpelő, úgy duplán kell vigadnom, hogy ki ne kopjak az időből.

Gyáva kétségek, félelem a' jövődötől, 's halál rettegése bolygassák e' kedvemet, 's ne hagyjanak kedvtelve élnem örömeimmal? Nem: használatlan nem hagylak besuhanni az örök semmiségbe titeket; kétszeresen használlak kedves óráim: mert a' kétes jövődő vagy ad valaha titeket nekem vissza, vagy soha sem!

A' MACSKA ÉS GAZDÁJA.

Mit simulsz, mit törleszkedel hozzám, szól a' gazda hízelt macskájához, talán nem tudom, hogy ezt a' darabka pecsenyét érzed nálam, 's azt véled, hogy szeretetnek veszem csapodárságod? Nem édes gazdám! felel biztosan a' kandúr: de ha egercid nem volnának, te is tartanál e' engem?

Magáért szerettetni, kába kívánság! kölcsönös haszonlesés a' világ öszveköttő láncza.

A' K A K U K.

A' kakuk kurholtatván a' többi madaraktól, hogy tojásait idegen fészkekben hagyogattja-el, így felelt: jól tudom én, hogy mindig fognak olly együgyű jószívűek találkozni, a' kik magzatimról nálam is különben gondoskodnak.

Be bátran tart számat gyakran a' restség és gonoszság a' mások gyengességére 's jószívű együgyűségére!

A' H A N G Y Á K.

A' gazdag hangyáknál, kik egy-úr kertében honoltak, eleségért könyörög az éhes prűcsők: juttassatok, úgymond, bőségtekből a' szépművésznek is, a' ki gondjaitokat mesterségével feledésbe ringatja, 's unalmaitokat enyhítgeti. Adának a' könyörgőnek. Majd a' borz tipegvén elő, nyujtsatok nékem is gyámoltalannak, így szól, lám én ügyetlen kövérségemtől a' munkára alkalmatlanná hívván, semmit sem gyűjthetem élelmemre. Megszánák őtet a' jámborok, 's adának néki. Nyájasan simul utána az egér elő: tudjátok e' barátim mit? így szólítja-meg a' kis társaságot, urunk, a' kinek épen szobája falában áll lyukam, elvégezte, halálotokat, én ki hallgatám, hogy holnap forróztatni akarja fészketeket: de ha gazdag tárházotok' kincseiből nékem is, a' ki most megszorúlva vagyok, juttattok, szószólótok leszek az úrnál, kinél nem keveset érek, 's becsületemre fogadom, hogy megtartom zsombékokotokat. Szegények az ígért pártfogásért mit nem adtak volna néki oda? A' patkány megkímélé őket kéréseivel, hanem lopa. Csinjeit észrevévén gyűjtemények' fogyásából a' kárvallottak, a' bátor hőrcsőköt hívák segítségül, a' ki vitézül elverte ugyan a' tolvajt, de az ügyefogyott hangyáknak majd minden eleségst hadi zsákmányul vitte-el. Akkor ezek: Istenem! így sohajtnak búslakodva, be bajos a' dolgos rendnek az olly társaságban élni, mellyben sok a' heverő!

A' LÉGY ÉS SZÚNYOG.

Énekes vagy e' te vagy Poéta? kérdő a' légy a' szúnyogot. Mit kérde? felel emez, nem árúlja e' el soványságom eléggé poétaságomat, midőn az énekesek gazdagon fizettetnek.

A' REMETE - MEDVE.

A' medve nem állhatván tovább a' megvesztegetett erkölcsöt az oroszán udvarában, remetévé leve, 's vadon erdőbe rejteze; a' honnan mérges gúnyokat lövelle a' megromlott világra vissza. Azonban a' ravasz csak hamar mézet lopinta a' méhtől. gyümölcsöt a' süldisznótól, majd a' kancza esikáját vágta-le, 's rettenetesek lettek a' környékben pusztításai. Barátom! így feddi-meg végre az oroszán, a' ki elunta az ellene adott panaszokat hallgatni, míg másokat jobbítgatnál, elébb magadat jobbítad-meg.

A' TIGRIS ÉS OROSZLÁN.

A' vérengző tigris, a' maga gazdag osztályából, mindig a' szomszéd oroszán osztályába hordta-ki prédáját megemészteni. Miért teszed ezt? kérdi az állat-király, jobb ízűn esik e' neked osztályomban a' falatozás, mint saját földeden? Nem, de ott már érzik eléggé hatalmammat, hadd tanulják azt esmérni prédáim gazdagságából itt is.

Nem így bánnak e' sok nagy uraink magyarországi jövedelmeikkel?

A' BIKA ÉS KIS EB.

A' bika kérőt rágva kényén heverészett a' fűben. Egy kis eb mérges csevegéssel támadta-meg őtet. Gyával így szól ehez, nem látod, hogy urad a' hatalmas ember, melly gondosan meszsze kikerüli sektemet, ez tanúságod lehetne arra, hogy engem bosszszontui veszedelem. De most jól lakva kedvem van bölcselkedni, 's szóval arra tanítlak; hogy az időtlen méreg, vagy gyengeségünk palástolása, vagy már jelensége annak.

A' BODZAFÁ ÉS IBOLYA.

Melly csekély a' te szagod! így szól - le a' bodzafa a' maga aljában viritó ibolyához. De kedves, felel ez, 's nem jobb e' kis körben szagoskodni, mint veled nagyban bűdösíteni.

Jámbor szántóvető! melly sokkal több vagy te kis körödben, mint sok a' ki nagy polczokon bitangolja fejedelme 's hazája bizodalját.

A' SZELINDEK ÉS MOPSZLI.

A' szelindek a' legszebb mopszlit víttá szerelmével, melly valaha dáma ölében kényeskedett. Nem hajlott a' begyes semmit szerelmes esdekléseire. Mi lehet az oka megvettetésemnek? kérdi magában, 's mindenütt keresé okát szerencsétlenségének, csak ön magában keresni tiltá hiúsága. Azonban meg látja mint sűrög egy fa száraz ágán párja körül a' turbékoló gerlicze, 's ezt mímelni kívánván: turbékolok én is így szól, tán szívét kedvesemnek irgalomra bírom: próbálja 's morgás jöve-ki fogai közül, mellytől tjedten nyargala-el dámája tőle.

Pedant szerelmes! kellemessé ugyan a' szép nemnél a' jó mód téssen: de ha ez nem tulajdonod, ne erőltessd. Olly tárgyat keres inkább magadnak, melly természeted' hibáit kimélő irgalommal vegye.

A' SZARKA ÉS GALAMB

A' szarka sokáig boszszontotta gúnyaival a' ház fedelén a' galambot, mellyeket az hideg nem ügyeléssel türe. Gyáva boszszú-tűrő, szól végrohéke-yesztve a' szarka, már látom igaz, mi eddig nem hittem, hogy epéd sincs. Mit is érnék vele? felel a' szelíd galamb, ha a' természet erőt nem adott hozzá, leg felebb mérgesen cseregnék!

A' V E R É B.

A' veréb az ereszen ugraltában hízeltkedő csiripeléssel dicsekvék a' gazdának, hogy ő jobb barátja neki, mint fecskéi és gólyája, melyek tőle télre idegen tájakra költöznek. Én maradok, így szól mint hív barát. Bár velek mennél te is hitvány, felel a' gazda, hűséged nékem teher; mert csak szemtelen-séged tart körültem, hogy pusztíts.

Szomorú a' hirtelen barát; de az unalmas tányér-nyaló is nem kis teher.

BACCHUS ÉS VÉNUS.

Bacchus egykori mámorában öszvebeszél a' hiú Vénussal, hogy mivel a' poéták többnyire bert 's szerelmet énekelnek, ezentúl velek mind a' kettem magok kezére verseltessenék, a' nélkül hogy az akaratos Apolló kegyére kelljen lesnie. Nem pótolhatja e' ki nekik Hegyalja nectárja Aganippét, 's szépeid a' gráciák' kegyét, így szól a' szerelem' Istenaszszonyának. Ám legyen, így szól mosolygva a' lant Istene, hallván az öszveértést; de meg boszszúlom a' bitangolást. Verseltek poétaink; zengtek a' húrok bortól és szerelemtől: de ím Apolló szűkebb levén mint valaha malasztjaival, mindig vízizübb leve a' bor dala, 's tüzetlenebb a' szerelem éneke.

Ekkor vala az, hogy Vénus unalmában megtiltá hattyúinak az éneklést: mert körültem, úgy-mond, minden szerelmet lélekzik, 's ti is majd szerelmet dalolnátok, pedig elúntam a' poéták örök szerelmes finnyogásait hallgatni. De hogy egészen-mag ne foszszalak talajdonotoktól, énekeljete halálotok óráján, mikor kisebb gondotok is nagyobb lesz a' szerelmességnél.

PIZARRO ÉS LAS CASAS

Egy rettenetes égi háboru idején, halál rett-
gése, sáppadás, 's félelem izzadási ültek az undok
Pizarro homlokán. Mi lelt engem kérdi fojtott hau-
gon a' kegyes Las Casast, hol vette e' gyáva félelem
magát nálam, a' ki ágyúk ellenében kacagni szok-
tam a' halált? Oka ennek uram az, felel a' feddhe-
tetlenség bátorságával a' nemes lelkű, hogy benned
még nagyobb a' háború mint körülötted.

Nemes önértés, be édes jutalom vágy a' fél-
szegség 's gonoszság minden diadalmi között is;
mardosó lélekismeret, be rettenetes bíró vagy a' vi-
lág minden dicsőségei 's fényes zajai között is!

A' G A I A M B.

Egy galamb a' kenderes szélében szemelgető
társainak a' maga hó-fejérségű tollaival dicsekvék,
mellyekkel az egész csoport közül megszűnően ki-
tündöklött. Még folyának kérkedései, a' midőn az
éhes ölyv rájuk csapa, 's a' hiút mint legbizonyo-
sabb czélt külön szakítja. Híjában kereng a' leg-
mesterségesb fordulatokkal az ügyefogyott, nem
veszt fényt a' tolvaj madár, a' szemet biztosan ve-
zető fejér lebegéseken; elfogja 's mellestéséhez fog.
Ó én balgatag! így nyög utóljára, most látom már,
melly sokkal jobb elvegyülni a' sokaság közt, mint
igen kitetszeni közte.

A' BÓKA ÉS OROSZLÁN.

A' róka így szól az oroszlánhoz: uram! én so-
kat forgok apró marháért az emberek körül, 's tu-
dom, hogy téged becsülnék, miért nem mégy közik-
be? Itt ur vagyok, felel nemes büszkeséggel a'
vad-király, ott urat kellene esmérnem. Szép első-
nek lenni a' yadon erdőben is.

VÉNUS ÉS SATURN.

A' szerelem bájos Istenaszszonya ledéren játszó az agg Saturn' szakállával 's enyelgve kérdé az ősz Isten-atyát: hogy lehete valaha eléggé keményszívű fel-falni gyermekeit. De én egyszersmind arany kort derítettem nemem felibe, felel feddőleg Saturn, te pedig leányom úgy emészted-el gyermekeidet, hogy nemedet naponkint közelébb aljasított a' vas korhoz. Megütközve hallá ezt Vénus, de bizony csak az ónál maradt mind eddig minden.

BÖLCSESEG ÚTJA AZ ÉLETBEN.

A l l e g o r i a.

Egy varázs Imán haldöklő ágyához inti négy fiait. Induljatok, így szól gyenge hörgéssel hozzátok, holtam után kelet felé, 's menjetez mind addig, mig nem Zita kies völgyében egy dombocskalejtős oldalában a' bölcseség' templomához érte; itt van számotokra letéve a' bölcsék' köve. Kielégítő boldogság fekszik annak bírásában; tegyétek azt tulajdonotokká. Barátim 's atyámfiak közt fog vinni útatok, kik szívesen fogadnak, ha betértek; 's két fényes csillag lesz kalauztok az egymást metsző ösvényeken. Atyai áldásom mellé e' tanácsot adom az útra: hogy menni mohón ne siessetek, de nap se múljon úgy el tőletek, hogy ne haladjatok. Ezt mondá, 's kihörgé lelkét.

Más nap' útnak ered a' négy fiú. Az első hosszszas készületeket térszen; hosszszú 's bizonytalan határú az út, úgymond, bő eleség, köntös és sátor az ég viszontagsági ellen, kellenek hozzá; inkább maradjon, mint szorúljak. Majd mint nevetem szűkülő testvéreimet, kik most gúnyolnak a'

bőség ölében! ezt mondván, még többet pakol már is sulyos iszákjába. A' második kaczaga az igen gondost, nem jut e' eszedbe így szól, hogy szives atyjafiak közt utazandunk, illy útra elég a' víg kedv; 's könnyelműleg ragadja cytheráját kezébe. A' harmadik alacson gondoskodásnak veve minden készületet, egy pár könyvet tett uti társúl zsebébe; egyebet vinni vagy felejtetni igyekezett, mint hitvány lomot 's akadályait tiszta elmélkedéseinek. A' negyedik fegyvert öveze ótalmúl derekához; nem terhelő lomot kötöze iszákjába hátára, 's vidor reménnyel fogá vándor botját jobbába.

Indulnak, mennek, de csak hamar maradozni kezd lenyomó terhe alatt az első, 's elveszti nem sokára haladó testvérjeit szeme elől. De tán el fogja hányni terhéből a' felesleget? koránsem az atyjafiaknál, kiknek az utasokhoz telhetetlen vala szívesességök, még többel nevelé lomját, melly különben is keveset fogya, a' megszűkülés félelme miatt. Ennek terhe gondja, és a' sóvárgás fele úton elbetegesíték vándorunkat; napok, hetek, hónapok teltek - el, míg haladhata. A' másodiknak örök mennyegző vala útazása: táncz, muzsika, víg robaj zajgott, a' merre fordult; szilaj vigság 's lármás multságok követték mindenütt, de útja czéiját sajtalau Szirenek 's mámoros barátok feledtették vele. Majd számára rendelt vigság, majd líkkadtság ettől késleltették indulását; szívesen marasztatott, szívesen maradt a' könnyelmű. A' harmadik már az első keresztútnál megütközék a' két kalauz csillagoeskába: e' kétes fény után folytassak ön útát? így szól, 's szerencsémét bizonytalanságnak áldozzam-fel? hát ha e' csillagok csalfa lidérczek, 's posványba vezetnek? Így tűnődik, 's bölcselkedő barátival is közli kétségeit, 's ezekkel együtt elbölcselkedi a' kalauz

Iker-csillagtól a' jámbor szándékot és jóakaratot. Biztosabb vezérül veszi tehát a' compaszt, és az égi tündöklőbb csillagokat; 's ezeknek képzelt vezérlések után bujdoklik ide 's tova a' puszták sivatagjain, a' rengeteg erdők vadonjain. Posványok, tavak, szédítő mélységű szakadékok, mászhatatlan szirtok zárják-el előtte az útát, 's megfordulni késztetik. Éhség, szomjúság inségei, szagगतó tövisek 's ólálkodó vadak súlyosítják 's rémítik tévelygéseit. Meszsze, ah! meszsze marad, az óhajtott út célja!

A' negyedik vándor vidám dalolással halad előre. Betér szívesen köszöntve atyafiaihoz, 's atyja' barátaihoz, kedvtelve múltat nálók, de nem feledi útját, 's naponként halad többet vagy kevesebbet. Mentében jobbra hajolgat, kínálkozó rózsákat szagगत, 's könnyen felejtí szagok balsamai között a' tövisek hitvány karczolásait; a' kétes útakqn híven 's kétkedés nélkül követi két vezér csillagát; 's ím Zita kies völgye a' bölcsesség templomával, nyílt küszöbökkel áll előtte! Bemegyén 's oltárán találja számára a' bölcsesség követ. Vele megelégedést és szelíd boldogságot ejt birtokába.

Sok csavargások és tévelygések után, sokára fáradt unalommal ér-el a' bölcselkedő. A' remélt kő helyett ez írást olvassa az oltár felett: Halandó! a' józan ész és lelkiismeret e' két biztos kalauz megvetése mindenkor távol taszít a' boldogságtól!

Még későbben érkezék-meg a' megrakott utazó. Lihegve veté-le mázsás iszákját, 's az óhajtott cél felé siet. De számára ez vala az oltár fellbe írva: A' kincs, a' nagyon súlyosan nyomnak, nőtők új kincs-szomjat növeszt, 's rajtok halandó! hol vásárlod-meg azt a' boldogságot, melytől meszsze ejtenek!

A' feslettség tikkadásával, sáppadtan mint kísértet, beesett szemekkel mint csontváz, kínosan vánczorga utoljára elő a' dőzs-barát. Lankadt reszkető lábakkal lép-be a' szent küszöbön; de megütközve hőkken vissza, e' szókat olvasván a' kö táblán: Halandó! a' ki élni siet, ritkán él boldogul. A' ki elzajogja életét, ritkán ér örömet: mert csak az az igaz öröm, melyet előbb vagy később megbánás nem követ.

A' TIGRIS ÉS EVÉT.

A' Tigris nyakon csípe egy evétet. Ti kisebb állatok tudom imádjátok az oroszánt, kit én halálosan gyűlölök, szólj most gyáva, mellyikünk a' vitézebb? Így szóla dühösen foglyához. Uram, mi kisebbek kevésbé esmerünk titeket, felel reszketve a' nyomorúlt, 's elnyomásunkban a' vitézség nem is tetszenék ki; hanem annyit tudok, hogy az oroszán nagy lelkű; mert minket hitvány állatokat soha se bánt, 's tudom ezt a' kérdést se tette volna olly körülmények közt előmbé, mellyre körmeitől bátran nem fogtam volna felelhetni. Megütközve bocsátja szabadon a' tigris elmés rabját, e' pedig szokott könnyűségével szökvén egy szomszéd magas fára: ostoba! így kiált gúnyosan a' tigrisnek vissza, egyszeri nemes tett, kivált ha arra hiú gög és döllyf készlet, koránt sem mutat még nagy lélekre.

A' MACSKA ÉS RÓKA.

A' macska mindenfelé dicsekvék, hogy legközelőbb a' beteges oroszán látogatásán lévén, ez ötet atyafiának elfogadta legyen. 'S nem vala hozzád valamelly kérése? kérdé a' ravasz róka. De igen is, felele a' kandúr, egy patkány, melly barlangjába vette magát, gyakran háborgatja a' szegény beteg nyugodalmát; arra kért, hogy ölném-el, 's mentném-

meg alkalmatlanságától. Mindjárt gondoltam, felel az álnok, a' nagy urak leereszkedése ritkán lehet gyanú nélkül, 's többnyire azt mutatja, hogy reánk szorultak.

ARISTOTELES ÉS NAGY SÁNDOR.

Aristoteles egy tömérdek kidöntött fát mutata az Alexandriai kertben Nagy Sándornak: nézd eme vastag élő gyökerek tartották a' földben a' fát vész, szél és zivatar ellen; ezen apró gyökérszalacsok életet adtak néki, melyet a' levelek a' levegőből, szitt nedvekkel segíttek; a' kedvező időjárás virágot, majd gyümölcsöt aggatott reá: 's im — most egy fejsze a' százados fát ledönté. — 'S ki meré ezt tenni, kérdi öszvevont szemöldökkel a' hódoltató. Én akarék egy tükröt tenni elődbe király. Nézd a' vastag gyökerek a' fejedelem 's Ország Nagyjai, a' gyökér-szalacsok a' földműves, levelek a' kereskedés és kézi mesterségek, kedvező időjárás a' bölcs kormány, a' virág ezelid békeesség, 's gyümölcs a' lakosok boldogsága; sejted e' mi a' döntő fejsze? a' gyászos háború ez király, melyet te csak kényből pusztítva hordozol, 's hány szép fa gyökerére vetél már? Most a' Scythákra indulsz, maradj kérlek itt városodban, 's magad meggyőzésével mutasd-meg hogy több mint nyert csaták teszen naggyá. Érdekelteve hökkent-meg, de még is tovább mene a' hiú-a' hajthatatlan.

A' FÖSVÉNY' BÚZAVERMEI.

A' fösvény, búza-vermei között, vakondoktúrást vesz észre a' tájon, a' hová-kincseit rejtette volt, 's a' fris földhányás látára elalél, nem vélvén egyebet, hanem hogy pénzétől allattomosan megfosztatott. Ásáshoz fog, 's épségben leli kincseit, de búza vermeihez számos lyukasztások vezettek. Rárátom, így szól akkor mosolygva egy

meghitt barátja a' sovárgónak, csak a' két lábú okos állatok között találtnak olly észtelenek, a' kik haszontalan ásványt az élet' szükséges eszközein 's örömein felül becsülnek.

A' P A R I P A.

Egy pajzán ifjoncz búsíke paripára ült, 's elbizakodva zaklatta azt sarkantyújával maga alatt. Mi lesz belőle? A' tüzes állat elszilajodva kezd szökkelni, 's mérgesen vágja ülőjét a' földre. Járhatatlan a' lovad így szól az éretlen ifjú boszszús és ronszott tagokkal az atyához, javaslom adj túl minél előbb rajta, vagy koplalással törekedjél szelidíteni. Egyikét sem teszem biz én fiam, felel mosolygva a' bölcs atya; hanem inkább néked adom e' példából azt a' tanúságot: hogy a' mindig résen álló sarkantyú makacsítani szokott.

A' GYERMEK ÉS MACSKA.

A' gazda gyermeke a' macskával ingerkedék, sajtfalatot nyujtván neki, 's azt ismét pajzánon elrántván kapásai elől. Elsompolyodék az egérvadász, majd ismét lopva simula az ingerkedő mellé, 's midőn az új falatot vinné szájához, olly ügyesen kap utána, hogy a' gyermek véresre karczott keze elejtven a' sajtot, azt mohon felkaphatá 's odébb szaladhata vele. Ládd fiam, így szól az atya a' siró inasához, sokszori csalatás csálni oktat.

A' GÓLYA ÉS RÉCZE.

A' gólya tartva repkede egy ifjoncz vadász előtt. Mitől félsz jámbor, biztatja a' récze a' nádasból, húsdod nem jó, tollad nem használható; te ül veszteg, inkább engem illetnek a' puskás' lesei. Nem barátom, felel a' gondos madár, a' vadász, a' mint látom fiatal, eszébe jöhetne fegyverét próbálni

tam. Hiddel nekem, pajzánság, félszegség ellen,
nem véd a' leg békésebb indulat is.

A Z EGÉR ÉS PATKÁNY.

Én nem tudom, mit érzek magamban, ka macs-
kát látok, mond a' kis egér a' patkánynak, a' ba-
júsztát nem szenvedhetem e', a' szaga undorit e',
vagy valami természeti ellenkezés van köztünk; de
én akkor, örülök, ha nem látom. Félelem biz az,
jó koma, felel mosolygva amaz, nem egyéb.

AZ AESTHETICA.

A' hó fejérségét felülmulja szép kebled!
képed' pirja a' hajnalét: így éneklí Europa költője
a' maga szépét. Bájj arczod a' fekete ébént haladja,
így dall az afrikai, 's a' legsetétebb éjt megszé-
gyeníti. Ó mint ingerlenek sárgabarnás bőröd kecsel,
sohajt a' persiai szerelmes. Magamon kívül ragad tün-
dér képed verhenyége, melly a' fris vert rezet ho-
mályba borítja, így víjja az amerikai csapodár a'
maga kedvesét.

Határoz itten jó aestheticus, mellyiknek van
már igazsága?

A' SZARVASBOGÁR ÉS TEKNŐSBÉKA.

A' szarvasbogár bámulva szemlélt egy pár
viaskodó bikát, 's kivált bátor és nyomos dőfései-
ket, mellyeket egymáson tettek, csodálta. Most tu-
dom már én a' titkot, így kiált-fel a' kába, dőfni,
nem pedig mint eddig tettem csípni kell a' szarval, ha
rottenetések akarunk lenni. Próba gyanánt azonnal
egy közel mászó teknős-békának rohan, 's mérge-
sen dőfi teknőjének szarvait. De im' a' gyenge nyak-
ból töbe töredezték-ki a' szarvak, a' békába sem
tevének semmi kárt. Mellyre a' béka, szól; így
barátom erős dőféshez nyak kell.

A' RÓKA ÉS AZ EBEK.

A' Róka sokáig csalogatva hurczolta kerengéseivel a' kopókat, végre kifáradván: megadom magam barátim, így szól, megállván lihegve a' kutyák előtt: de elébb egy okos szót! A' husomnak sem uratok, sem ti hasznát nem veszitek. A' bőröm így nyáron nem sokat ér, 's az is az uratoké nem fiték lenne. Bocssásatok hát engem szabadon, bizony meg szolgálom; 's elsőben is egy derék őzecske fekvésére vezettek. Könnyű munkátok lesz vele: mert csak tegnap vajdván - ki, még gyenge. Okos vagy ravasz, de a' hív ebet jobban kellene esmerned; hasznunk, mellyre nem tekintünk, megengedné, de hűségünk tiltja szabadságod, az okosság pedig arra int, hogy a' ravasznak ne hidjunk. Megöletett a' róka.

A' KÜLÖNÖS VETÉLKEDÉS.

A' szű rágása recsegett a' mestergerendájában. Szegény állat! megszólal a' moly a' mentepremetzből, ugyan mit tudsz a' kemény fán olly jó ízűt rágni? Ti meg azon a' sovány szőrön, szól a' torma-féreg egy szegletből. Bizony a' te keserű kosztodon sincs mit kapni, mondá a' kukacz a' sajt tejébe szökvén - ki. De veled sem kívánnék ám lakni abban a' zsír - penészben, így a' pók a' fal - szegletből, légy - hús az igazi eledel! Igen, ha kábák volnánk fonadékaid felé száldosni, mondá a' légy, 's egy csésze mézre szálla a' szekrényen. Ez a' dicső eledel, így kiált kedvtelve a' szürcsölő. Istenem! így sohajt ekkor a' lesekedett házi gazda: hát csak nálunk embereknél lakozik a' békételen meg nem elégedés, és a' gyáva irigykedés?!

MÓMUS.

Mómus a' kisebb rangú istenek előtt a' nagyokat gúnyolgatta. „Jupiter uram bizony nagy lator; így szól, a' lánykák mellet gyakran szegre függeszti ő Istensége a' világ gondját: hijába panaszkodik érte Júnó az urára. Hanem Bacchus ugyan vastag mámorral jelent-meg a' tegnapi gyűlésen. Minerva mint mindenre szekta, nagyon fintorgatta az orrát.“ — Itt egy nagyot ástott Mómus. „Ki nem aludtam magamat; mert Apolló egész éjjel cinkcsogott hegedűjén, 's a' mint reggel felé elszunnyadtam, Vénus aszszonyságnak, — a' ki hihető Mársnak járt jó éjszakát mondani — papuccsa olly lármás kopogást tön a' folyosón, hogy fel kelle reá ébrednem“ — Kaczagá a' kis Istencsoport. Megmer-néd-e ezeket nékik szemökbe mondani? kérdék. Tán nem ment-el az eszem, felel a' gúny-isten; Jupiter jobb-jában mindig egy pár ménkö lobog: Júnó pedig, mint rend szerint az efféle házassoknál, gyakran nyerges tesz öreg urára. Minerva lánya az öreg urnak. Bacchus pedig jó tokaji nehtárral kínál, ha beszólok hozzá. A' poéta Apollót megharagítani isten őrizz, inkább darásfészekbe nyúlnék. A' szerelem istenaszszonyának angyali két szemébe valami kedvetlent mondani, attól a' ki a' férjfiúság vég-ső határ szélére még nem ért, majd lehetetlen. Márs-sal pedig mint katonával; csak a' kössön-ki, a' ki a' kardlapozástól nem fél. — Ó, úgy barátom, men-dák a' kis istenek, derék mese vagy szatira-író lenne belőled, gúnyolhatnád tetszésed szerint a' világot, a' nélkül hogy javítanál rajta.

FÉSZEK A' CSÉRESZNYE-FÁN.

Egy madárka terepély cséresznye-fára raka fészket. Nyár elején elteríté azt gyümölcsre. Be boldog helyet választál, így csiripol a' nyalánk veréb, a' fatetőre szállva szemeket csipkedni. Bár én is féltém volna azt észszel. Hadd-el, felel búslakodva emez, most is szünetlen eseszt gondatlanságom, mellyel ide fészkeltem. A' számos szép gyümölcs ingerlani fog, 's majd a' szedők reá találnak fészkekre, mellyben már kicsinyeim ápolom.

A' kincs veszély, vagy örök félsz attól.

A' SZARKA ÉS NYÚL.

A' szarka egy fatetőről kurholta az árokban fekvő nyulat, hogy miért választná mindig vízmosásokban 's rejtett cserjékben inkább fekvését mint napos hegy-oldalokban, a' hounan a' kilátás is kiesebb lenne. Barátom, felel a' félénk állat, a' kilátást könnyen kiáltatás is követhetné a' tetsző helyen. A' szegény nyúl csak lappangva élhet boldogul.

A' VERÉB ÉS FECSKE.

A' vércse úzóbe vett egy verebet, 's ez csak alig mentheté meg a' haj alatt a' fecske fészkebe magát. Adj menedéket nekem, ügye-fogyottnak, így rimánkodik a' fecskének, bizony megszolgálom valaha. Szívesen felel a' könyörűletes, 's befogadja a' háládatlant. Más napra kelve: Szomszéd, így szólítja meg jóltevőjét a' szemtelen, nem tudtam, hogy lakásod olly alkalmas legyen, nekem mondhatom megtetszett 's kedvem is jött benne maradni. De minthogy magad látod, hogy kettőnknek szűk, jól tennéd ha kihurczolkodnál belőle. Hijában estek a' védtelen fecskének igazságvitatásai, hijában szegénynek rimánkodásai, ön-munkálta lakából ki kelle költöznie.

A' GERLICZE ÉS PRÜCSÖK.

Be könyelmű vagy! Így szól a' gerlicze egy galyról a' czirpelő prücsökhöz, te mindig vigadsz, midőn én búsan nyögdécslek. Sajnálak átyafi; felel a' mezei dalos; pedig úgy vélem, igen egyforma gond fekszik rajtunk, 's ha elháltál, igen egyre megy eltűnt élted örök sírása vagy kacagása.

A' JUSALLAG ÉS SZILVAFÁ.

A' jusallag egy Szilvafára felfutott, 's körültefonta magát. Lám mint szeretlek, mondá hízeltedve a' fának, nem szívesek e' szoros barátságom jelei? Igen is azok, felel sohajtva a' gyümölcsfa; de szerelmeddel érzem nem sokára száradásra viszel, már is akadoznak életnedveim a' tőled megszorított csőimen! Ez az igaz képe a' csapodár tányérnyalónak.

A' SZÁRNYAS LÓ.

Sas szárnyalt-el a' tűzes csikó felett. Ó bárcsak nekem is egykor szárnyaim lehetnének, éjszakaról délig, 's keletről nyugotig hasítuám a' levegőt! Hadd-el fiam, szól az anyja, egy ősd volt valaha szárnyas, a' jámbor pegazus, azt is halálra lovagolta a' sok bitangoló.

A' SZARKA, VARJU ÉS BAGOLY.

A' varjak és szarkák számos verebekkel kergették a' baglyot. Ugyan hogy nevezhették ez ocsmányt, e' gyávát, a' melly egyszersmind a' napfénytől is borzad, bölcsesség madarának? ezt kérdé a' szarka. Mert mindig komor; 's keveset szól, felel a' varju.

A' SAS ÉS SEREGÉLYEK.

Magános unalomban ült egy fatetőn a' tetemes sas, 's irigyelve szemlélte, mint fosztja egy csoport seregély dévaj csevegés közt nem meszsze a' rakott cseresznye - fát. Boldogok! kik társaságban élhettek! így sohajt búsan fel, én a' párzás idején kívül feletem körültem nem láthatom. Bizony szánható vagy, így szólal - meg egy a' csoport őrei közül, a' ki a' szomszéd fan leste - ki a' sas szavait; de tudod e' mi annak az oka? Tinagyok, sok prédával éltek; azért sokan egymástól nem élhetvén, az élelemföltés meghasonlaszt benneteket. Nektek osztályokat kell tartanotok, míg mi közös szabadsággal, víg társaságban keressük 's emésztjük-el csekély élelmünket.

Igy élt az emberi nem is hajdan az arany kor boldogságában, míg a' fényűzés szükségeket 's ezek haszonlesést nem szültek. Az osztályok hányszor nem hánynak sírt a' mai világban az atyafi szeretetnek, 's a' földmérő átkozott zsinégével, hányszor nem vet határokat a' boldog egyértésnek?

A' MAJOMCSOPORT.

Egy majomcsoport égő tűzrakásra talált, melyet emberek hagytak az erdőben; örvendve tombolt körülte; de reá rakni 's azt új fával élesztzni elfelejtette. Mi lett belőle? pislogott egy darabig a' szeretett tűz, de lassankint elaludt, 's búsan sompolyogtak-el helyéről a' gyáva majmok.

Hazámfiak! nem így vagyunk e mi eleink dicsőségével? lángol az orcánk annak emlégetésein, dobog szívünk Zrínyi nevére, 's tapsolunk a' játékszínen a' magyar dicséretének, de — fát alig ha keveset nem rakunk a' tűzre.

A' KÉT KOMONDOR.

A' major két komondora farkasüzésből tére viszsza. A' köz veszély vivása barátságot szüle köztök, 's azt örök időkre esküvék egymásnak. Alig érének az eresz alá im a' majoros birkekonczot vete közikbe, mellyre mind kettő mohón szökék, 's marakodásra nyujta alkalmat. Megállj barátom, így morog az izmosabb, 's első lábai közé fogja a' csontot, becsületemre mondom, hogy ha éhes nem volnék, neked engedném által a' prédát: 's az arany barátság kívánhat e a' mai időben többet?

A' PATRIOTA VERÉB.

A' nyalánk veréb egy asztag tetejéről dicsérte hazáját a' fecskének. Nem áldott vidék e ez? így csiripel kedvtelve; kedves hazám be szeretlek! Elég bűja biz az, a' melly a' nyalánk heverőt is olly kényén tartja, felel az utazó feoske, de az ilyen-nél mint más sokaknál is, barátom, a' haza - szeretet nem egyéb tudatlan restségnél, hogy hazáján kívül más tájt nem látott.

A' RÓKA ÉS A' NYÚL.

A' róka fris havon bengézni indult ki a' síkra. Hová hová szomszéd? így szólítja-meg egy bokorból a' nyulacska: majd a' vadász ebei fris nyomaidon könnyen reád akadnak; jobb ha bátor fekvésedben veszteglesz. Gondolod! felel gúnyolva a' megintetett, mikor fordult-meg a' világ, hogy gyáva nyúl osztogasson tanácsokat az okos rókának? Elment, — de nem sokára véresen függött a' gondolatlan a' vadász tarisznáján. Az okos, így sohajt a' kis nyulacska, ha bukik, nagyot bukik, 's rendszerint nyakát törí!

A' CSIPKEBOKOR.

A' Deukállon köveiből nemzett ember, kertje ke-
ritésébe csipkebokrot ültete. Fája nem sokat ígér,
így szól, árnyékot is nehezen fog valaha tarthatni;
de tán szép virága kedves jutalma lesz fáradságom-
nak. Virágzik a' bokor, 's megcsalatkozik reményé-
ben az ültető. Majd nemcs gyümölcselel üti helyre
várakozásom, így biztatja újra magát; de nem so-
kára csak maggal töltött hitvány bogyókat lát csüggni
fáján. A' családás boszszújával ragad ekkor fejszét ke-
zébe, a' midőn a' csipke: nem elég szolgálat e ez
barátom, így szólal-meg, ha én azon a' helyen, a'
hol állok ellenséget nem ereszték kertedhez? az én
hibám e az, ha olyanra akarsz használni, a' mire
nem születtem?

Minden világi állapotnak van egy kis köre,
annak megfelelni, azt helyesen betölteni lételünk 's
teremtetésünk célja. Csak tunya henyeség és hiú
gög ne lugereljenek bennünket soha, azt vagy ma-
gunk vagy más állapotjában kicsinleni.

A' KERTÉSZ ÉS RÓZSA.

A' kertész angol sétáló osztályt akarván for-
málni kertében, erdei bokrokat ültete abban. Neked
rózsácskám ki kell innen menned, így szól egy ott
sarjadzott rózsabokorhoz, 's körülásásához foga. Mit?
így szól gögösen a' virágok kiráynéja, én engedjek
e' hitvány erdei bokroknak helyet, én a' ki fő dísz
vagyok kertednek? Igen is szép büszkécske, felel
a' kertész, mozdulnod kell; mert itt töviseid a' sé-
tálókön köntöst szaggatnának; majd olly helyre tesz-
lek, a' hol töviseid ártalmát, rózsád pompás bibora
elborítja 's feledtetí.

A' ki egyben nagy, ne vágyjon mindenben annak tartatni, 's ne légyen hiú elhíttetű magával, hogy gyenge oldalai nincsenek.

A' KÖKENY.

A' kökeny nehezen vette, hogy gyümölcsöt nem szedik. Várjatok csak, így szól, hadd csipje meg a' dér termésemet! Akkor kevesebb lesz a' nyar mondá a' kertész, de jó soha sem.

Vénség, balesetek megdöbbsentik ugyan a' rossz szívet, de azt ritkán javítják-meg!

AZ IGAZSÁG ASZSZONYA ÉS PLÚTÓ.

Ámor hájdani kor elején egykor gondatlanul pattantotta-el ívét, 's a' kárteknő vas a' szelíd Thémis mellét sebhette. Kit vélnétek, hogy leve lángja tárgya? — Plútó az alvilág dús Istene, 's im az égiek és földiek bosszújára, ha ő közel áll, reszandulodának a' szerelmes aszszony szemei, 's feléje biccent a' font serpenyője. Kössük-be szemét szegénynek, szóla szánakozva az istenatyja. De mit nyerének ezzel? Plútó a' ravasz a' pajzán, ha hánykájához simúlhatta, kéz-szorítással ejté tudtára jelenlétét 's ujra feléje biccent a' szent serpenyő. Azóta sem segíthetni e' bibén, 's csak felvigyázás arra, hogy a' szerelmesek egymáshoz ne lopódzanak, némimű palástoló szer e' mótely ellen.

A' BIRÓ COMME IL FAUT.

A' részeg bíró tizedeseivel vezetteté magát haza a' helység kocsmájából, hol a' falu gondját leivá. Utjokban más részeget találának a' sárban fetrengve. Kicsoda ez a' dicső? gagyog feddőleg a' bíró; emberhez állik annyit hinni, hogy maga lábán se birjon haza menni? Vigyétek haza a' gazembert, szól tizedeseinek, engem pedig mond susogva, támaszszatok addig a' sövényhez.

VULKÁN ÉS VÉNUS.

Vulkán és Vénus. a' mint összekeltek, eleinte épen nem egy nyomon vonták a' házasság kétes igáját. Ha Vulkán az új házasság hevével akará szép nőjét átkarolni, orrfütoritva fordult-el ez tőle. Menj előlem te korom-szagu, így kurholá -el őtet: menj szeneid közé; nehéz szagod egészen átjárja drága csipkéimet, fátylalmat és páraöltözetemet. Bizony cyprusi illataidból és kenőcseidből te is kevesebbet vesztegethetnél magadra jó asszony! felel epével a' kovács-isten. Egyik szó a' másikat adta; per és béke, könnyű és darabos szavak, mint napfény és borulatok, üzték szünetlen egymást házasságuk egy horizontán. Jupiter eleibe került panaszképen a' dolog. Édes leányom! szól a' bölcs atya a' szép panaszosnéhoz; mennyi perptvart nem szenvedek én el a' házi nyugalomért? Kölcsönös béke -tűrés a' véd-palást a' házassági élet zivatarjai ellen. Te gyakrabban megfordulj férjed műhelyében, és segíts neki a' menyköveket halomba rakni, hogy ragadjon reád valami a' korom szagból; ő pedig a' toillettednél minden reggel segítsen téged öltöztetni, hogy a' Cyprusi illatok ruháit megjárják, 's mosson-le valamit műhelye szennyeiből. — Megfogadák mind ketten a' bölcs tanácsot, 's kivonván a' kivonandókat, példás életet éltek ezentúl egymással.

A' CSALÁN ÉS CSIPKE - BOKOR.

A' csipke - bokor szó -perbe szállott a' csalánnal: téged minden kerül, ezt mondja neki, mert csipasz. Igen, felele a' csalán, a' ki hozzám nyul, azt védelmemre megcsípem, de te barátom aggatódzol, 's a' szelíd elmenőt is gyakran megszagगतod, így mellyikünk a' gyávább a' czudarabb?

A' MEGJUTALMAZOTT KARD.

Kedves Plengém! így szóla háladatosság hevével kardjához az ősz vitéz, itt pihenj szobám falán függve csendes nyugodalmadban. Gyakorta megmentéd éltem az ellenség csoportja közt, csorbákat kaptál védelmemben, most már csak az idő és a rozsa emészszenek halkal boldog pihenésed századjain! Sebeiben csak hamar elhala a' vitéz, fia pedig a' vaskóbból — dohány vagó kést csináltata.

A' MALOMORSÓ.

A' malomorsó így szóla kérkedve: nem ügyes forgásom teremti e' a' búzából lisztet? Az ám, felele a' malom köve, te engem forgatsz, téged a' kerék, mellyet ismét lovak czipelnek. Én úgy látom, hogy kérkedő szavaid csak a' molnár mondhatná-el, a' ki bennünket faragott: 's munkásságunk körét kiszabta.

Nincs nevetségesebb dolog, mint ha a' világ, az országok és társaságok alkotmányaiiban a' merő machinák, a' csupa eszközök magoknak alkotó erőt és munkásságot tulajdonítanak, 's nem látván, hogy mozgattatnak, azt vélik, hogy ők mozgatnak.

A' NYÚL ÉS A' SZAJKÓ.

Az erdőből ki felé suhanó nyulat kurholta a' szajkó, hogy miért hagyta száraz fekvését oda a' fátövén; lám kívül a' hideg őszi eső úgymond, meggémberit. Köszönöm intésed, felel ez, de ládd ide benn hull a' haraszt a' fákról, 's minden levél csörzésben a' vadász, az ebek leselt képzelem és rettegek. Pedig a' szerencsétlenségtől szünetlen rettegni nem sokkal több e' azon pontnál, mellyben az már beütött?

A' KÉT EB

A' kis öl-eb csontokat ropogtatott az asztal alatt: egy vén fogatlan vizsla az ajtó megül kíváncsin leste az evőt. Szeretnéd fogalmat jó bátya, úgy e' ? kérli ez tőle. Mit érnék vele, felel fájdalmasan a' vén szolga, kegyelem-kenyérhez nem sok fog kell!

A' VAKONDOK.

A' vakondok össze-viszsa turkált egy rétet. Ennek gazdája lest állott 's a' túrót egy ügyes kapavágással kívájta. Itt vagy valahára ? kiált bosszúsán hozzá, most gyáva! meglakolsz kártételi-dért. Ne bánta jó gazda! könyörög az ügyefogyott, csak most az egyszer engedj vissza ásnom magamat, fogadom míg élek, nem túrok többé. Nagyon együgyűnek tartasz, felel a' rét ura, néked természeted a' túrás: azonban te föld alatt laksz, én felette, vagy lenne valaha módod megbüntetni hitszegésed és kártékonyságod, vagy soha sem; 's a' kártevő agyonüttelett.

A' szorult ember fogadásához bizakodni kész csalatás és együgyűség.

A' MÉH ES A' VIASZ - GYERTYA.

A' jámbor méhecske, eltévedtében az istenek oltárán egy viasz-gyertyát szemlélt-meg, 's örvendve repült reá. Oh mint remeg lelke! így donga a' kegyes, hogy csekély munkámat az égiek kedvelik. Munkádat e' ? felel göggel a' viaszgyertya, 's miről mered ezt állítani? mióta készít a' méh fejr viaszt ? — Hitvány! nem vagy érdemes e' szent helyre, szól elkeseredve, a' kis művész-bogár; a' ki szerencséd felfuvalkodásában el tudád azt feloldani, hogy egykor csak sárga sonkoly voltál!

A' FAZEKAS ÉS CSEREPEI.

A' fazekas serpenyője és fazékjai békétlenül kezdtek kongani. Miért nem formáltál, mester, minket is virágcserepeknek mint amazokat? mondának; 's mivel érdemlettük mi azt, hogy bennünket a' konyha szennyeire és kormaira különösen kárkoztass? Ostoba agyagrögök, felel a' mester nekik, nem kiáltna e' minden eszetlen mesternek, ha a' gyönyörűségre valóért a' szükséges szereket el-mellőzném? 's nem akad e' tíz vásáros reátok addig, míg virág-cserepeimre egy?

Melly gyakor az illy éretlen az illy gondatlan panasz a' halandó ajakán!

A' GOMBKÖTŐ-LEGÉNY.

A' gombkötő-legény remek darabjain dolgozgatott. Egy gazdag mente — és egy csinos derékkötő valának ezek, kék selyemből arannyal vegyítve. Egy hét múlva mester lesznek! így szóla villogó szemekkel; e' mente-kötő vőlegényi mentémen csillag, ama derék-kötő pedig Tercsim mennyasszonyi köntösét övedzi majd: 's vígan pergettek orsói a' boldog képzelgőnek. Szegény jámbornak! Eltelék az ohajtott idő; azon mesterek, kiknek leányaikat el nem jegyzé, kieszközlők azt, hogy nem lehet-e mester, kedves Tercsije pedig e' miatt való bujában egy gazdag uzsoráshoz mene férjhez. Mit teve a' boldogtalan? a' mentekötő árán pisztolyt és töltést vásárlott hite-szegett leánya számára; a' derékkötőre pedig magát akasztá-fel.

Remény, édes ringatója éltünk álmainak! ki gondos ápolással lopsz új párnát fejünk alá, ha a' másikat a' sors alólunk kikapta, és vigyázol, hogy riadt ne legyen ébredésünk; a' kit te elhagysz, kietlen sivatagságot lát az maga előtt az élet üregében; 's csak a' sír lehet még az az öröm, melly után egedel — liheg!

AZ Ó ÉS ÚJ SINDELYEZET.

Egy ház gazdája tetője lyukazataira új sindelyeket rakatott, mélyek azon kedvetlenül tarkáltak. Minek tétetted ez illetlen foltokat közünkbe, kiáltának az ó sindelyek, 's minek undokítád vénségünk tisztességét ez ujításokkal? Hányd-le őket, 's add vissza díszét háznak! Miért is nem, felel az ur, keresztül hagyjam e rajtatok csorogni az esőt? Bár ti is ujjakká lennétek inkább, 's csak az idő és erszényem készítené még ez úttal meghagyni titeket.

Sok orthologus literátornak illyformák panaszai a' neologia ellen.

NAGY SÁNDOR ÉS HEROSTRAT.

Nagy Sándor Minósnál szembe akadt Herostrattal. Gyáva, így szólítja-meg, hogy lehettél eléggé kislelkű felgyujtani Diána templomát e' csodált remekmivét? Hítvány árnyék, mint én, felel ez, a' hajdani világ urának: én kő — te emberhalmokon törekedénk emelni az örök hír oszlopát, 's valld-meg, hogy mind ketten fonákul vevők a' halhatatlanságot?

A' HÁZI EBECSCKE.

A' házi ebecske egy éjjel unatlan csevegett a' tornácban. Mi baj van? így szól a' kimenő gazda hozzá? Biz én magam sem tudom gazdácskám felel a' kis mopsz, hanem hallom, hogy a' nagy komondorok a' helységben ugatnak. Ők tán csak nem tenék ezt ok nélkül

Helyes! éljen! igazán beszél X ur! nem engedjük! szokott hangok a' gyűlésekben, 's im az oka. —

ZEUXIS VENUS.

Zeuxis elkészítette Vénusát. Szép volt a' kép, csodálta minden értő a' tagok illését, 's az ékes ellen-egyezeit, de nem tetszett; egy homályos valami vissza tolta a' közhódolást a' mestermivtől. Ah érzem magam is, így sohajta a' mivész, hogy Vénusom nem az, a' ki kikelvén a' habokból a' természetet elbájolta, 's Adonist rablánczaira fűzte. Megmutatom Parrház barátomnak, sokszor javítánk egymás miveln, 'S ím Parrház egy vonást teve ecsetjével a' képen, 's tündér báját önte vele azonnal reá, elfoszlék a' minervai kemolyság róla, 's egyszerre hódoltak a' néző szemek a' tökéletesnek.

Egy ecsetvonással tévé ezt? Ugy van szépeim! 's tudjátok e' mit nyujta ezzel a' képnek? — Aszszonyí lágyságot.

A' JUHÁSZ ÉS SZAMARA.

A' juhász a' mult éjjel dőzsölvén, bundájába burkozva egy árokban szunnyada. Az alatt a' farkas a' szomszéd berekből kilopódzik, 's egy bárányt a' nyáj szélről eloroz. A' juhász megértvén kárát, dühösen támad a' gond nélkül legelő számárra: „miért engedted elvinni bárányomat?“ így szól. „Mert“ a' farkastól magam is félek. „Miért nem rúgtál hát fel álmomból?“ „Tartottam, hogy fel nem vetted volna egy bárányért nyers rúgásomat.“ Tehát legalább ordíthattál volna. „Ez illy szép időben természetem ellen van.,, Annál jobban megegyez hát a' bot vele!“ 's ekkor pufogott a' juhász-bot a' szegény számár hátán.

Melly gyakran lakol a' szegény, ha a' nagyok hibáznak! kivált ha gögjök azt hitette-el vélek, hogy botolhatni rangjok 's tekintetek alatt való dolog.

A' SZARVAS ÉS A' NYUL.

A' megsebbezt szarvas lankadtan ére a' róka lyukához. Fogadj be koma, így könyörög, tartok a' nyomozó ebektől, nincs erőm sebem miatt elinalni előlök. Lakom szük, felel a' róka, be nem fogadhatlak; hanem egy tanácsot adok komám; másszor ne fuss a' kutyák előtt, mert puszkásra bukkansz, hanem mint én szoktam szökjél köztők viszsza. Elvonczogla a' szegény sebes e' hideg tanáccsal a' vaddisznó odvához, 's szálásért esdekle nála. Közel fiadzásom ideje, rőfög ez, hozzám nem szállhatsz, hanem sebedre javaslom az útilaput. Köszönöm, felel a' jámbor 's odébb ballaga. Nem sokára a' farkassal találkozott; megborzadt a' félénk, de az inség bátorítására töle is segedelmet koldúlt: Sebes vagy fiam! kérdé színelit szánakozással fogasi, hadd lássam sebedet. Tartózkodva közelit a' szarvas, 's a' mint a' gonosz álnokul feléje csap, ügyesen szökik - el kapása elől. Isten fizesse meg könyörülő szívedet! kiált futása közben az ügyefogyott, 's el-aléltan ér az erdőszélben a' nyúl fekvéséhez. Hová húzakodsz bátya? így szólítja meg ez a' lankadtat; látom keményen vérzel, jer fekdjél fekvéseembe mellém, hadd nyalogassam gyógyulásra sebedet, nálam erőt pihenhetsz magadnak. Elfogadá a' bujdokló az ajánlott menedéket, 's könnyek közt panaszlá - meg irgalom - koldulásait szíves gazdájának. O bátya, így szól részvétellel a' jó szívű nyulacska, csak az érezheti a' nyomorútnak sorsát, a' ki maga is ügyefogyott, 's rökön sorsot várhat minden órán magára. Az inség könnyei a' mosolygó szerencse élén, hitvány vízcseppeknek tetszenek.

AZ ÖKÖR ÉS OROSZLÁN.

Az ökör, az oroszlánnak Status-szolgálatjára ajánlá magát. Szarvaid tetszhetők, mond'a' király, de nincs vitéz bátorságod hozzájuk. Lábad izmosak, de sem rügsz sem szaladsz velek. Hatad nyereg alá széles, fejedben pedig kevés a' fortély. Menj vissza barátom, 's vond békével jármódat: mert csak vastag nyakad 's izmos szügyed használhatók.

Kiki csak azon talentommal kereskedjék, a' mellyel bír, 's kivált a' szegény hazának ne ártson azzal, hogy igen kíván használni néki.

A' BARÁTSÁG OSZLOPA

Napkeleten egy nevezetes fejedelem olly szerencsés volt, hogy két barátot birhata. Boldogsága érzése már arra bírta, hogy oszlopot állíttasson a' boldogító barátságnak, a' midőn az ellenség tartományiba rontván, ezeket elpusztítá, magát pedig rablánczra fűzé. Mit cselekvék itten a' két hív barát? Tán uj sereget gyűjtének a' király szabadítására? vagy kincseiket ajánlák váltságáért, 's remélhetni, hogy vigasztalák az otthon búslakodó özvegyet? Koránsem tévék ezeket. Az egyik, kit a' fogoly fejedelem nagy polczra emele, megmaradt kincseit ragadta magához; a' másik egy fiatal, dell ifju, a' szép királyné szívét esábitotta szerelmére. Kiszabadula sokára az elárult fejedelem, 's a' barátság oszlopát fel is állíttatá. Valljon kitalálnátok e' kedves olvascim mi érzezből? — Megsúgom: Sóból, mert ezen ásvány, úgymond, szép tiszta időben kemény 's vider csillogásu, a' komor nedves időben pedig megereszkedik.

A' K O L O M P O S.

A' juhász juhait úsztatta. Sok munkájába került neki ugratni őket a' folyónak ; míg végre a' kolompos után az egész nyáj megerede. Ugy e nagy a' tekintetem a' nép előtt? így szól a' kolompos hiú göggel a' juhászhoz. Az ám gyáva kolompodnak, felel ez. Akkor más kosra kötö kolompját, emez után úsza a' nyáj viszsza.

Nevetem azoknak gögét, a' kiknek a' hivatal ad diszt, 's nem ők ennek, 's még is eléggé hiúk, ha mások hajlongnak előttök, elfeledni azt, hogy más a' hivatal, más a' személy!

A' NYEST ÉS RÓKA.

A' nyest beszélgetésbe ered a' rókával; bizony csak nemes állatnak kell nekem lennem szomszéd, hogy annyira kapnak a' vadászok rajtam. Ó itt e' vadonságban, ki is volna képes megismerni érdemünket. Az igaz, hogy a' vadászok ezt jobban ismerik, felel gúnyos mosolyodással a' ravas; mert bőrünket lehúzzák, magunkat pedig a' hóra vetnek ki.

Be sok uracskának, a' ki előtt hajlong a' pórság, köntösére van varva az érdeme!

A' MÁK-VIRÁG ÉS PIPACS.

A' mák-virágot gúnyolta a' pipacs. Be halvány a' virágod szomszéd az enyémhez képest, így szóla. Abban is áll minden dicsősséged felel ez, hogy kis ideig virágod biborában büszkélkedjél 's gyümölcsöztelen vessz - ki. Nekem pedig nem erőm a' virágzás, hanem gyümölcsömmért ültet és szeret gazdám.

Fényleni mint a' pillangó a' pulyák dolga, mint a' bádgyattabb de becsesebb skóffium az érdemé,

A' FIATAL DARU.

Ősszel egy Darucsapatot a' legöregbik vezérle Folyvást, de halkal halada az ök, 's az ifjabbak békételenkedni kezének a' tunya késedelmén. Eressz engem az ék-élre bátya, így szól végre a' legtüzesebbik köztök, tél vége vet így bennünket haza. Ált' veszi a' kormányt, 's villám sebességgel hasit előre az utazó csoport; de kevés idő múlva lihegni kezd az ifju kormányos, tüze lankadni, 's tikkadó mejje fuladozni. Vedd viszsza, kedves bátya, a' vezérlést, így rimánkodik bocsánatot esdekelve. Látom én, hogy csak friss tüzes tette való az ifju, a' hosszasan kitűrésű munka kormányán pedig tapasztalt öreg üljön.

A' TUDÓS ÉS VAKONDOK.

Egy szegény tudós elmélkedésekbe merülve hevert a' kert fűében. Éhség és inség az éjjeli szorgalommal sáppadoztak arczáin. Egy vakondok közel hozzá fekete halomra túrta a' földet. „Mit turkálsz illy keményet jó állat?” Élelmemet keresem a' földben, mellyet benne mindenkor feltalálok, felel a' földtúró. Ugy e? ez ötlük a' Minerva éhező fiának eszébe, „nem köz anyánk e a' föld, 's ha én is turkálhatom, nem adja e meg inkább élelmemet, mint e háladatlan észkínozás?” Szántóvető leve, 's nem bánta meg soha az elpártolást.

Tisztelem a' tudományokat; szent szikrák ök a' gyáva agyagban, ég föld hódol uradalmaiknak; de ha az ekevasztól vagy műszerektől kezeket lopnak-el, a' nélkül, hogy főket nyernének vele, 's így magok bitangoltatván, nevendékeiket sovárogni készítenek, — neheztelek.

A' BÉKÁK ÉS GÉM.

A' Homér Békáji harcához készültek az Egerek ellen, 's a' Tekenős békáktól pánczélokna kérték teknőiket. Nem bírta egy is e' nagy lomot. Jobb lesz a' csigahaj, mondának; de ezt csak fejekre illeszthették, 's látásokat elfogta. Nincs más mód, mondának némmeltyek, tanuljuk-el a' sebes futást a' patkánytól, úgy elillanhatunk, ha szorul dolgunk. De barátim, így szól egy Gém a' tó széléről hozzájok, kérjétek-el inkább a' Rák' ollóit, 's kigyó' füláncját, hogy jobban árthassatok az ellenségnek; hidjétek-el, a' melly segreg már a' harc előtt védelemről gondolkodik, félig meg van verve.

A' PRÓFÉTA-VARJÚ.

A' Varjú hallotta, hogy egykor károgatásából jövődöt mondtak. Fel-ül egy magos szilfára, 's tele torokból kezdvén károgni, tekintget mindenfelé, merre ügyelnének reá. Egy fiatal puskást lát közelitni, nézd barátom, így szól hiún örvendve a' szomszéd fán ülő Hollóhoz, mint les a' jövődölő a' maga lituuszszával. Alig szólja ezt az ostoba, im pattan a' puszka, 's lefordul a' jövődömondó a' szilfáról. Hm, így sóhajt fel reppenése közben a' Holló, bizony rossz világ fordult a' Profétákra!

A' NAP-SZEKÉR.

Phaëton elragadván a' nap lovai 's izekre töredzvé a' lángszekér, Jupiter az égiek zsinatjában azt tanácslá, hogy ezentul a' csendes szamarak hordozzák a' napot. Mit gondolsz, jó Atyám, szól a' bölcs Minerva, nem elég, hogy az alvilágban sok fő helyeken ragyognak még a' felvilágdan is ők világítsanak?

A' FECSKE ÉS SZARKA.

A' Fecske egy kormos kéményben raka fészket. Már nem tudál fészeknek ennél kiesebb helyet találni, így csereg hozzá a' Szarka, én meg nem laknék e' szeny közt sokért. Hadd-el barátom, felöl a' kis építkező, itt egész nyáron sem veszi észre senki laktomat, s' a' pajzán gyermekek is restelnék a' szemekbe hulló koromtól piszkálni fészketet. Szébb helyet választhattam volna, jobbat nehezen.

Gyakran melly bődög az esmeretlen szegénység!

A' GYÉK ÉS CROCODIL.

Jó napot Bátya! így szólítja-meg biztosan a' Gyék a' Nil partján verőkező Crocodilt. Reménylem csak elesmérsz atyádfiának. Mit? így szól, méreggel vegyes megvető pillantatot vetvén a' köszönőre, a' csuda vad: szerencséd, hogy csak négy szem közt esett megszólításod. Tanúld-meg, hogy ti hitvány kis állatok, csak akkor vagytok atyánkfiai, mikor mi jónak látjuk azt elesmerni, melly mindég akkor esik-meg, ha szükségünk van reátok.

A' KÉT VERÉB.

Két Veréb a' Sasról beszélgetett a' háztetőn. Azt mondják róla, így szól az egyik, hogy a' felhőig is felszáll. Azt ugyan nem hiszem, mond a' másik; mert én is tudom, mennyire emelkedhet egy madár, próbáltam a' minap. De én, úgy tetszik, láttam is, szól ismét az első, hogy egy borúlt nyári napon menykövet hozale orrában az égből.

A' nagy elméket, vagy magokhoz mérvén alacsonyítják-le a' félszegenek, vagy vizsgálás nélkül bután imádják az ostobák.

I K A R.

Ikar próbát teve viasz szárnyaival. Töméntelen nép gyüle látására öszve. Szerencsésen sült-el a' próba, éljent orditoza a' sokaság, 's tisztelő bámulásában nagynak nevezgeté a' repülőt. Egy nyári hév napon megújítá Ikar a' nézőszint, 's még több nép gyülekeze a' hírement látásra mint először. Terjednek a' szárnyak, emelkedik vele Ikar, 's vígan csattogatja őket a' magas levegőben. Taps, örömjaj követi a' földről. De im a' mint fellyebb a' naphoz közelit a' jámbor, ereszkedni kezd a' hőségben szárnya viasza, bontakozni öszveszerkezései, 's szárnyatlan pottyan-le egy alatta zuhogó folyóba. Ostoba! így beszél ekkor egy része a' nézőknek, meggon-
dolhatta volna, hogy a' repülés nem ember dolga, 's a' böles természet, midőn tőle a' szárnyakat megtagadta, tudta mit mivel. — De én a' vakmerőséget kárhoztatom benne, mondának mások, hogy a' naphoz olly közel mérészele felszálni. — Én pedig a' gögőt, így szállának némelleyek, mellyet első szerencsés próbája nemze benne. Nem nézett e azóta hitvány gombáknak bennünket? így szóltam meg a' pór-ság, 's csak kevés jószívű szánta-meg a' haldokló mívész.

Hányszor nem vétetik a' nagy nevezet szerencsés helyett. Azt, a' kit a' szerencse ölén imádunk, szerencsétlenségében kikaczagni szokott dolgunk.

A' BARÁZDA-BILLEGETŐ.

A' barázda-billegető hajdan ért komolyságú tisztos madár vala a' mezőben. A' csapodár fecske barátsága nagy városba csalá, 's a' hiúság húzomosan tartoztatá benne. Bezzeg gazdag tapasztalással tére vissza, véllitek? Ugy van! azóta uton útfélen szűnetlen hajtogatja magát a' jámbor!

A' V I O L I N O S.

Egy muzsikus, kinek minden vagyonja, hegedűje vala, mivészi utazást teve. Magános andalgásai a' violinon mesteri fogásokból állottak, de számos hallgatok előtt csak gyáva nyiszorgásokat ejtett, 's fülsértő hangok untatták azokat. Mi dolog ez ? kérdi őtet egy pártfogója, ki a' mivész ügyességét jól esmérte, hogy te magános szobádban virtuóz 's illy szép társaság előtt hitvány czinczogó vagy ? Uram! felel szégyennel a' muzsikus, ha hallatom magamat, a' szemem mindig azon jár, ha nyujt e valaki valamit, az eszem pedig azon forog, mellyik szükségemet töltsen-be elébb szük keresetemmel.

A' kényes szép mesterségek, a' szegénység inségei között, mint a' virágok a' kopár sziklákon, nem verhetnek gyökeret.

AZ UTAZOTT LAZACZOK.

Ősszel egy fiatal Lazacz (szalmó) ivadék America egyik folyójában tengeri útjára sereglő. Örvendett a' folyó minden memű hala, sok jót, hasznót 's tanúságot várván magának az utazók tapasztalásaiból; áldásokkal eresztette utnak a' karavánt, 's szívszakadva várta a' tavaszt, melly azt Hazájába visszazahozándja. El-érkeze az óhajtott idő, megtértek az utazók, 's az eleikbe tódúlt folyó lakosítól örvendő zajgással fogadtattak. De mi hasznót hoztak ? — Alkalmatlan Lazaczférget! De tán valamelly becses tapasztalással ajándékozták-meg hazájokat? Igen is, ezen tanúsággal: hogy a' tenger nem olly hitvány víz, mint a' mi folyóak, de halai sem olly gyávák ám, mint ezé.

A' SAS ÉS A' TÖBB MADARAK.

A' Sast mint Királyt minden szárnyas mímélai akarta. Tán azért erős, mert hussal él, mond a' Lúd; húsban csak több az erő, mint hitvány magban, 's az ostoba, húsokat faldosván majd elvesze. De bizony keveset iszik Ő Felsége, úgymond a' Gődény, tán ez a' titok; 's állhatatosan tűré égető szomjait, míg aléltan nem rogya-le. A' horgas orrban van a' bátorság, mond a' Gólya, 's köveken görbére reszelgetvén orrát, véle tovább sem ihata sem ehete. A' Szarka elég okos volt átlátni, hogy az erőt a' Sastól eltanulni, nem lehet. De komolyságát, melly olly nagyot mutat, 's szótalanságát, melly nagy lelkek tulajdona, csak ugyan el lesem tőle; így szól, 's egy fára bölcs képpel fel ülven, magában komolykodik. Neveti minden madár 's gúnyolja tisztelés helyett a' hiút. Nem illik bölcsesség, mondának, harlekin köntösödhöz. Igazságtok van, így csereg végre, észre és szóra térvén ál szótalanságából, most tudom, Barátim, mi a' Sas nagyságának titka? Mi hát? Az hogy ő Sasnak, mi pedig másnak 's nem Sasnak születünk.

A' PALÓCZ.

A' törpe Palócz egy dombra állott-fel. Ő be kicsinynek látszol, kiáltának társai. Magosabbra méne. Most még kisebb vagy, mondának azok. Ekkor a' Mátra kellő csúcsára mászván fel: Hát most milyenek látszom, ordítoza büszkén. Most már épen nem is látszol, felelének társai; kik közül egy okosabb: maradj köztünk a' földön úgymond, úgy legalább látszol valaminek.

Igy vagynak a' csekélyek a' nagy hivatalokkal.

A' VAGÓ-MARHA.

A' mészárszékhez kötözött Vágó mérges átkokat szóra a' Szelindekre. Te hoztál a' veszedelembe, te vérszopó, úgymond, ártatlan vérem reád kiált. Reám? felel az eb, nem láttad e, hogy engem gazdám uszított, 'a' minden vétkem csak az eránta való hűségem?

A' SAS ÉS BÍBICZ.

A' Sas egy tó felett kerengett. Vísítva csapkodott körülte, kisdedeit féltve a' Bíbicz. Ho hó, így szól a' nagy Szárnyas, itt kincsnek kell lenni, nagy prédát féltnek itt tőlem. Kurdász mindenfelé, 's a' szegény Anya' fészkére talál. 'S ez vala a' kincs, melyet olly esdekelve féltél tőlem? szóll boszszonkodva a' megcsalatott. Uram! felel remegve a' vízi madár, nékünk szegény Tólakosoknak minden kincsünk a' házunk népe.

H E R C U L E S.

Hercules már mint Isten viziteket jára az Olymp Aszszonyainál. Vesztél volna hazádban, nagy kamasz! így szóll dühösen Júnó, a' mint atjáját a' vendég bétevé. Minerva együgyűséget olvasa-ki szeméből; Vénus pedig ügyetlenséggel vádolá mozdúlatait. Hercules sejdíté, hogy nem tetszett a' Dámáknak. Mit teve a' ravasz? A' leg közelebbi Assembléében Júnónak méltóságos termetét, Minervának tetsző komolyságát, Vénusnak pajzán szemeit dicsérte; 's íme — nem vala Hercules többé nagy kamasz, sem együgyű, sem ügyetlen!

Ki kereste volna az Ol-seprő Istenben a' fortélyt, ez Aszszony-eszméletet?

A' SZILVA-FA ES HERNYOK.

A' hernyók egy szilvafát már nagy részt le levelezték. Hadjatok-el már, nyőge a' jámbor. Majd ha leveled elfogy, anyókám! felelének azok, mit sajnálod tőlünk, hiszen nem vagyunk e mi a' te fiad? Igen is, sohajta szegény, a' mennyiben rajtam keltek és élősködtek, de ti is vagytok e viszont-jóval 's fűi szívességgel erántam?

Jó hazám, be soknak súghatnád ezt fülébe.

A' BORJÚ ÉS MÉSZÁROS.

A' lekötözött borjú kést látván villogni a' Mézáros kezében, boszszús szemrehányásokra fakad előtte: hát ez vala e' kétszínű, a' te szereteted, mellyel nékem különösen kedveztél, simogattál, számomra az anyám tölgyeiben tejet hagytál, 's finomabb takarmánnyal gondosan ápolgattál? Kis bohó! felel a' metszés közben a' vérengző, előre ezen kedves szempillantásnak örültem, mellyben nyakadat metzhetem.

Hány szeretetnek nem illy zavaros a' kútfeje?

A' B O G A R A K.

A' bogarak királyról gondolkodtak; mert ha a' szárnyas és négylábu állatoknak királyaik lehetnek, miért ne nekünk? ezt mondatja veleik hiúságok. Már voksoláshoz készültek, a' midőn a' szelíd istenbogarkája így szól: ollyakat, kik hitvány fénnel tündöklenek, 's mérgeseket, kiknek esipések halált okoz, közöttünk többeket esmérek; de kit erő 's ezel járó nagy lélek czímzett volna királynak, egyet sem tudok.

A' LÉGY ÉS KOMONDOR.

Egy légy sokáig bosszszontotta az alvó komondort. Pajzánul ingerkede véle, majd orrára szállván, majd midőn mérgesen kapa az eb utánna, kaczagva leszállván onnan. Végre a' komondor bodor szőribe akadt a' gyáva, 's megfogódott. Éles dongásából észrevévén veszedelmét amaz; ládd, kába, így szól, nem ostobaság volt e olyanba kapnod, a' kihez néked csak közelíteni is kész halál?

A' SAS ÉS ÖKÖRSZEM.

Jó napot királytárs! így szólítja-meg a' kis ökörsem a' fa tetetjén komolykodó sast. Keresi szemével a' nagy szárnyas a' köszönőt, 's egy sővény tetejébe találja-meg. 'S te is király vagy? kérdi mosolygva tőle. Mintha nem tudnád, felel a' kis büszke, hogy én mint király birom a' sővényeket. Ó százszor boldog uralkodó, mond a' sas, kinek országára se vágy senki; 's magad is, mind ellenségnek, mind prédának kicsiny vagy!

A' VERÉB ÉS FOGOLYMADÁR.

A' veréb mérészen ugrosott a' vadász előtt, 's rajta szemtelenségével mintegy paczkázni láttatott. Semmit nem ügyelve reá, hagyta-el a' Nimród unokája. Bizony nagyra vetetted fejed barátom, szól hozzá a' fűben-meglapult fogoly, én e mérészséget sokért nem tettem volna. Néked nem is tanácslanám felel a' csiripelő, de nekem annak érzése ád szívet, hogy nememből csak sok ér egy töltést.

Őn gyávaságának érzése, és hogy valaki bosszujára méltatlan, be sok embert vezet szemtelenségre!

A' VERÉB ÉS STIGLICZ.

A' Veréb a' kis Stiglicz mellé szálla; tudsz e' szomorú újságot barátném? így szól biztosan hozzá, a' Sas nagyon tör reánk. De hogy? felel mosolygva a' kis énekes, a' nekünk nagy tisztelet lenne; de inkább hiszem, hogy nem is tud Ő Felsége rólunk.

A' BÜDÖS - BANKA.

A' Büdös-Banka ége fenyves madárnak látszatni. Tollakat lopdosa tőle, 's fenyő-bogyókat csipkedé, ámbár az éhség szokott eledelére gyakran vissza szorítja. A' Húros meszsiziről mosolygá a' hiút. De szomszéd, így szólla, a' húsd ehetetlen, a' szagod tűrhetetlen; akkor leszz te belőled Fenyves, mikor belőlem Czászármadár!

A' FÜLEMILE ÉS VELYHE.

A' Fülemile az erdőben bájló hangokat csattogott a' sűrű gallyak között. Mit töröd magadat hasztalan szép torkú? így szólítja-meg őtet a' Velyhe, itt nem érti, sőt nem is hallja énekedsenki. Ám legyen úgy, felel a' kis éneklő; hidd-el, gyakran színt olly gyönyörűség énekelni mint hallgattatni.

Ez az oka jó Olvasóim! hogy mi is Írók, vagy olvastatunk, vagy sem, — írunk.

A' C S I G A.

A' Csiganak eszébe ötle, egy felhőkig nyúló bikket megmászni. Minekutána két hónapokat tölte a' lassú haladásban, a' fa derekáról vissza potytyana a' jámbor. Már látom, így kiált-fel, hogy a' hirtelen munka, soha se volt jó!

Orthodoxok a' Magyar Nyelv művelésében, nem tartatok e ti is az én Csigámmal?

A' FÖSVENY' LEVESE.

A' Fösvény sovány levesét megvacsorálván lefeküdt; 's im álmában majd pénzt osztogata a' szegényeknek; majd vendégek lépék-meg házát, majd pedig az Ispotálynak ajánlá egyik tőke-pénzét. Az iszonyú tünődések hideg verejtéket vontak homlokára, 's felháborodva riada-fel álmából. Átkozott mértéktelenség! így kiált-fel fojtott hangon, így van az, ha az ember estve megterheli a' gyomrát, 's búcsút ada az ártatlan levesnek is.

AESCU L Á P.

Aesculáp az Orvos-Isten az Égiek' multságára chemizála. Legelőbb is a' Szerelmet tevéoszlató lombikjába. Vénus kíváncsin leste a' következt, 's imé az álló-részek ezek lettek: finom ön szeretet és hiúság kissébb vagy nagyobb bújaságvegyülettel. Megcsóválta fejét a' Szerelem' Istennéje 's félre állott. A' Barátság tétetett utánna a' lombikba. Castor és Pollux vigyázva fűleltek; de mint el nem szomorodtak látván, hogy a' szent üst' allyán haszon-lesés és ön szeretet maradtak: a' nemes Sympathia pedig, kivált ha inséget öntött Aesculáp a' barátság közé, mint csupa hang, jobbára evaporált. Majd a' Virtusokat gyűrte ezután lombikjába az Oszlato. Az egész égi sereg vont várakozásban volt, 's mit gondoltok, mi süle-ki a' próbából? finom haszon-lesés, és hiúság a' vér mérsekletei által különböző vegyületekben. Már épen a' Boldogsághoz nyúla Aesculáp, a' midőn: hadd-el, így szól az Istenek attya, ez most is csak a' képzelet czérna-szálán függ nálunk, vagy maradna belőle valami lombikod allyán, vagy semmi sem!

A' HÁZI MAJOM.

Egy házi majom a' tükör előtt megállván, fogat vicsorított az undok képre, mellyet abban látott. Be csúnya állat vagy! így szól a' maga mássához, hogy bujhattál abba a' fényességbe? Egy a' szobában ugrosó evét váltig vitatta neki, hogy az önmaga képe a' tükörben. Tádnám én azt, felel a' majom: vagy nem én vagyok a' kép, vagy a' tükör mutat rosszsúl.

Ha e' különben volna az embereknél is, ki merne satyrát írni?

A' MINERVA BAGLYA.

Erőket, tehetségeket költ, ébreszt és mivel a' nevelés; ujakat nem teremthet.

Minerva nehezen szívelte, hogy az ő baglya leg ostobább madár a' szárnyasok között. Ha úgy akarod, édes leányom, szól Jupiter, én adok nagy füleket néki a' hallásra, és nagy szemeket a' látásra, tanítsd, majd meg-okosodik. Mindent elkövetett madarával a' szegény Minerva, de bizony csak ostoba bagoly maradt az.

A' KERTÉSZ ÉS FÁJA.

A' kertész egy fájáról fattyú gallyat metszett-le. Nagy nyügtől mentettelek most meg úgy e fácskám, így szól az anyához. Bár ne tetted volna, felel szegény: a' fattyúgallyam sebe is az enyim, 's csak nékem fáj!

Nincs szülének rossz fiu, nincs szerzőnek rossz munka. Mindegyikkel játszik a' természetes Storge, 's a' javítani akaró csak epét mozdít.

A Z U N A L O M

Allegória.

Az unalom még inkább elunta magát mint valaha, 's ásítva útnak eredt. Be tért a' kereskedőhöz, de ott a' házi baráttal a' gonddal meg nem fért. Be köszönt az uzsorás-fősvényhez, de onnan a' senyvedő bú kicsukta. Majd a' mezei parasztot látogatá meg, azt vélvén, hogy a' nála lakozó békés nyugalomban testvérére akad, de ottan a' munkás szorgalomtól meg sem pihenhet. Vissza kulloga tehát ismét a' nagy városokba, 's ott pompás palotákba vévé lakását, a' ledér vigszággal abban egyezvén meg, hogy felváltva játszák ezentúl bennekk rolléjikat.

A' M E H - R A J.

Egy befogott erdei raj, dicsekedve mutogatá látogató atyafiainak czifra köpűjét, mellyet számára a' gazda jószívűsége rendele. Szállástok csinos és alkalmas, szól szánakozva az anyai méh, de mint-hogy szabadságtok oda van, másnak gyűjtetek bele mézet, bizony drága házbért fizettek.

A' C Z E B R A.

A' tarka czebra formájával megcsalta az apróbb állatokat, 's tőlök vérengző tigrisnek nézetett. Réttegett tőle az erdő, és sűrűbe rejtezett előle minden. Tetszett a' köz félelem a' gyávanak, 's már hajlandó vala kevélysége elhinni azt, hogy ön vitézsége teszi rettentővé, a' mint az okosbb majom egy fa-ág tetejéről ezt súgja-le az elmenőnek: el ne felejtse koma, kogy a' tigris forma bőr alatt csak gyáva czebra sziv dobog.

A' FARKAS ÉS RÓKA.

A' Farkas irigylette az Oroszlán vitéz hírét, 's alkalmatosságra lese, megvívni vele. Talált 's dühösen rohant reá: de a' kinek körmei közül vérbe fagyba csak alig menekedhet-e meg. No hogy viselte magát az Oroszlán? kérdi a' gúnyoló Roka tőle. Bizony derék legény, felel Fogasi, alig birhatam vele; bojtos serénye nagy védelmére vala, de csak ugyan megfojthattam volna, ha szerencséjére eszembe nem jutott volna, hogy a' husa úgy sem ehető; eleresztettem tehát 's egy csikót vágтам-le.

Be sokba kerül nekünk megvallani azt, hogy más derekabb nálunk!

AZ EGÉR ÉS MÉH.

Az Egér egy gazdag köpű alá lopózkoda, 's mézet akara orozni belőle. A' résen álló strázsaméhek megsejték a' tolvajt, 's lármát zúgtak a' kasban. Tavozz innen, így morogtak egy szívvvel, nem tudod, hogy a' vitéz méh, bár minden csípése életébe kerül is, meg vív ellenségével 's nem áttal meghalni hazájáért? Méziért, méziért, vitéz Uraim! felel futása közben a' kis bájoszos; üres köpűnek, úgy vettem észre, a' méhei sem igen donganak.

A' FARKAS ÉS KUTYA.

A' Farkas olly báj-ecsettel festegeté a' kutyának a' szabadságot, hogy azt reá birhatá végre az ötöt követésre. Már mentek, a' mint a' majoros kutyája után fűtlyentett, mellyre ez fogadását felejtve fordult-meg, 's törte magát Urához vissza. Hm! Ugy látom a' szabadság nem mindennek való; így mormol utána nézve a' Farkas: imár én csak inkább szeretnék magam fűtlyenteni másnak.

A' PARIPA ÉS MAJOM.

Egy Paripa nyergestől együtt elszabadulván az erdőnek szaladt. Ott egy fatetejéről a' nyeregbe szöke a' Majom, 's a' kantárt megragadá. Téged hordozalak e állatok csúfja? Így szól a' büszke Csödör, a' ki Uramat is csak kényszerítve hordoztam, 's dühösen szökelve iparkodott lehánygni ülőjét magáról. De barátom, így szól egy elmenő Róka hozzá, a' kit már egyszer nyereg alá fogtak, hitvány Majom is lovagolhat azon.

A' BORBÉLY.

Ha a' következés várakozásunknak 's munkánk-nak meg nem felel, legyünk képesek azt annak tulajdonítani, hogy az eszközöket rosszszúl választottuk meg.

Egy falusi Borbély súlyos beteghez hívatott. Sok kuruzsolásai után elhala ez. Harangoznak a' Patiensnek, János Deák! így szólítja-meg a' földes Úr a' Pseudo-Aesculápot. Már Uram! felel ez, én a' beteget előbb megberetváltam, azután egy fogát kihúztam, majd kristélyt készítettem számára; végtére hogy semmi sem használt, eret is vágtam rajta kétszer, egy szóval minden mesterségemet kimerítettem körülte: mit tehetek én róla, ha az Isten másként akarta?

A' NYÚZÓ.

A' Nyúzós kenyeret nyújtott balkezevel egy ebnek, jobbában pedig felemelt botját tartotta a' sujtásra készen. Gyanakodva oldalgott a' kutya, 's a' nyájas kínálásokat megvetette. Elfogadnám szívességed, így szól végre vigyorgva, ha jobbod is olly becsületes volna, mint a' millyennek balkezed látszik.

A' H A R C S A.

Egy tónak lakosai a' barcsát tették-meg magok között bírónak. Okosan! Itéletjei rendszerint illy formán estek : a' bűnös elkövetett tetteért méltó, hogy torkom által muljon - ki e világból.

A' S T I G L I C Z.

A' stiglicz mosolygva nézte, mint kent veszszőkre lépet a' madarász. 'S képzelhetsz szomszéd olly ostoba madarat, melly veszszőidre reppenjen, 's ne sejtse csalvetésed? ezt kérdi tőle. „Csak még magad is reá ne kerülj!“ De hogy is ne? mond a' könyelméjű gúnyolva, 's tovább repül. De a' madarász hívó madarat rejtett bojtortvány közé lépfája alá, eledelt hintett körültte, 's a' számosan erre sereglett madárkák közt, egy jól intézett rezzentésre a' mi stigliczünk is gondatlanul reppene - fel fogságra.

Az undok vétektől ki ne iszonyódnék? de ha ez Kőrmöczi aranyak, szép leányka, csillogó érdemjegyek, 's fényes rang bájos alakjaiban tűnik - elő, az erős is megtántorodhat.

AZ IDŐPRÓFÉTA.

A' számár elordította magát. Esső lesz e vagy szél, jó szolgál? kérdi a' jáhász tőle. A' füles semmit sem tudván prófétaságáról, olly képet csinált urára, mint a' ki épen prűszszentni akar. Már hogy idő lesz, gazdácskám, annyit mondhatok, feiel végre bölcs komolysággal a' juhásznak.

Ezen kurta meséből a' tanulság ez : hogy mindent készebb az ember megvallani, mint tudatlanságát 's nemértését valamihez. Sok pythiai kétértelműséggel, több bölcs hallgatással vágja - ki annak gyanujából magát.

P Y G M A L I O N

Pygmálion az örült szerelem esdekléseivel vitta imádott képszobrát. Hasztalan! nem nyerhete életet belé 's a' szép márvány érzéketlen maradt rimánkodására. Csapodárkodj' inkább körülte, mint kérd; így szól egy elmenő barátja néki, 's Pygmalion a' barát-tanácsra tüzesen kezdi dicsérni Szépje kecsseit, a' sugár szemöldököt, a' szép hajlású orrot, a' villám szemeket a' termet bájait, és a' Vénusi mejjet; 's ím a' márvány eszmélni kezd, mozdul, mennyei kegygyel tölt pillantatot vet térdeplő rabjára — de az élet' első lélekzet-vétele sohajtássá leve nála. Kelj-fel Pygmálion! így szólamlamag, ti férfiak csak addig vagytok rabjaink, míg meghallgatást nyertek: nem mutatják éreám vesztegetett hízeltetéseite, mellyekben te mester ön magadat dicsérted, hogy ti bennünk is csak ön magatokat szeretitek, 's Nemünket gyengesége használásával kényszerítetek arra, hogy titeket uraljon.

A' V I Z S L A.

A' fiatal Vizsla fennyen kérkedék Annyának, mit tanult azólta, hogy tőle elvált. Űgyesen fitogatja néki mesterségeit. „'S mi a' jutalmad?“ kérdi ez. Ha jól viselem magamat nem bántnak. „'S ha rosszszúl?“ Űtnek. — Űgy édes fiam, mond szánakodva az Annya, tanúltabb vagy ugyan, de jóval is ostobább, hogy Uradtól el nem szöksz!

A' J Ó G Y O M O R.

Van e jobb gyomor az enyimnél? így szól a' Gólya, mohon falván fészkeben az ocsmány kígyót és békát. Alig ha nem jobb a' Gazdánké, felel a' fecske; a' feleséget más szereti, ő tudja 's csak válat vonít.

A' NOÉ HOLLÓJA.

A' Noé Hollója, kit a' bárkából kémlelődni küld vala ki, a' Csimboraszszó csúcsára szálla le. Hm, így kezd monologizálni, Noé Uram jól számolt okosságomra, melly szerint a' száradásról pontos hírt vihetnék néki; de épen erről gondolhatta volna azt is, hogy nem lések ostoba szabadságomat újlag kénye alá vetni. Most az egyszer várhat míg vissza megyek. De a' háládatosság! ezt súgja belől valami néki. Nem Noé tarta e ki száraz bárkája ótalma alatt az özönvíz köz inségében? 's most illy hitetlenül árulod-el első szolgálatját is? — Ej, így szól megkeménykedve a' hitetlen, hadd tanulja-meg példámon a' jámbor, hogy a' háládatosság az özönvízbe fúlt!

A' HERING ÉS AZ ÁNGOLNA.

A' Hering félve kerülgette a' tengerben úszkáló Ángolnát. Ne tarts tőlem jámbor, így szól ez hozzá, hiszen én is hal vagyok, mint te. Akármí vagy, barátom, felel a' Hering, de formád a' kígyóé, pedig mindég jobban tartok olyantól, a' kiben kételkedem, hogy barátom e vagy ellenségem.

A' G Y Ű L É S.

Az Oroszlán egy terepély fán nagy zsinatot hallott. Az újság-kivánás alája csalta 's ím a' madarakat rajta Gyűlést ülve találja. Lesi a' csevegőket. 's az érthetetlen zajgásbanguönyörködven, sokáig vizsgálja a' szóllékat, és hallgatókat. Hm! így szól végre mosolyogva, látom én, hogy mások Gyűléseiben is csak úgy van a' dolog, mint nálunk, hogy a' leg-hívtványabbak fecsegnek legtöbbet, 's tőlök nem is szólhatnak az okosabbak.

AZ ÚJ FOGLALÁS NEME.

A' Nyúlacska tavasszal egy zöld vetésben vonta-meg magát. Hozzá megyen az Űrge, mit keresel itt, szemtelen, az én vetésemben? A' tiédben e? kérdi csudálkozva a' bájoszos, hogy' és mikor jött az birtokodba? Gyáva; mintha nem tudnád, hogy a' tavasszal ezen szántóföld alá ástam-be mélyen lyukamat; tehát természet szerint engemet illet a' supraedificatum: Ha, ha, ha! kaczag ballagása közben a' Nyúlacska, csak mernék közelíteni az emberhez, még ma megmondanám neki, hogy a' foglalások minden nemelt nem merítette-ki: mert az űrge-foglalást még nem ismeri.

DISCORDIA.

A' komolyabb Istenek szégyenlék azt a' gyarlóságot, melyet a' három Isten-Aszszonyok a' Discordia' arany almáján való kapkodásban kimutattak. Ez csúnya per vala, szól Jupiter a' Gyűlésben, ez hitvány embernekhez illt volna; és hogy a' lázzító Discordia többé Egünket illy illetlen zavarba ne hozhassa, tanácslom, vágattassék-ki az arany alma fája. Deliberatum est, 's fejsze vették a' drága fa tövére. Csak rajta, szól mosoyogva a' visszazavonás Istenéje, mindég lesz Isten és ember között enyim és tiéd, 's így nem lesz soha arany almára szükségem.

A' VARJÚ ÉS PACSÉRTA.

A' Varjú egy Szent Kép tetejére szállt, 's fel-füvalkodva szemlélte az elmenők tiszteléseiket, melyeket mind ön személyére ruházott hiusága. Gyáva dög-kórász! szól hozzá a' Pacsirta, szállj csak ama jegenyére, vagy más élőfára, ha mozdít e valaki kalapot a' hitvány Varjúnak?

Be nagy a Világ! így bámult egy Pór a' hegy tetejéről! A' tengeren kellene azt ládnod! felelt a' Világot körülhajózott Cook neki.

Megnyúgvas boldogságunk 's esméretünk szűk határa körében, sőt Hazánk szeretete is gyakran nem egyébb, mint jobbnak, többnek 's nagyobbak nem es-mérése 's tudatlanságunk!

BÓLDOGSÁGUNK' AKADÁLYAI.

A l l e g ó r i a.

Közepén egy rengeteg erdőnek, melyet számtalan ősvények hasogattak, egyszerűn minden csillogás nélkül állott a' Boldogság Temploma. Piperétlen óltárá-ról bő kezekkel osztogatta itten kegyeit az Istenasz-szony. Őtet felkeresni számos sereg indult Napkeletről. Megálljatok! így szállítá-meg a' Bölcsesség a' Cara-vant, hogy biztosabban érhessetek Testvéremhez, én lámpást nyújtok mindegyitek kezébe; még ugyan nem g kanócza, de útatokban majd találtok világot. 'S ím al indulának-el, égő fáklyával találják szembe a' Nevelést. Nyájasan gyűjtogatja ez azonnal a' kanó-czokat, de szurmos keze számos pecsétet hágy a' lámpákon, melyektől azok egész fényekben nem vi-lagíthatnak. Tovább az Ifjúság zajos indulatai tolong-jak eleikbe, melyeket a' könnyelmű Szerelem ve-zete: és ezek munkás kezekkel fontak azonnal sűrű ködöt nehéz párázatokból össze, 's körül övedzték vele az utazó Sereget. Aléltan pislogának egyszerre a' mécsek. Eltűne ugyan kevés időre Utazóink sze-meik elől a' lármás csoport, de nem sokára visszaté-re, ölében hozván szülöttjét, az élet inségeit, kikhez a' rég hátra hagyott Nevelés is sokakat vezetgete karjain. 'S ímé a' kárvágyó gyermekek pajzánan tör-

deltek sok lámpákat ögzve, többeket sárral tapasztgattak homályosokká. Tapogatva haladt ekkor az Útas-Sereg a' kétes ösvényeken, de még nem csüggede-el, a' mint egy Vén-aszszony a' Babona, a' Haszonlesésre mint botjára támaszkodva, vigyorgva tipegett eleibe. Szép üres szavak között oltogatta ez el a' még világító lámpákat, 's kalaúz fény helyett, útsiáknál türhetetlen kénkö szagot hagyta. Sűrű vak homály vette azonnal körül ezeket, 's kétség között széledének-el a' széllyel-kígyózdó ösvényeken. Egyike a' rabló vadak' prédájává leve, másikat a' fénylő lidércz vezeté posványba; emez tévedten bolyongván fel 's alá, aléltan rogya-öszve, amaz átkozódás közt tere-meg haladt útjára vissza 's kétség be esve veté magát az ólálkodó indulatok veszélyes karjai közzé. Zajos robajjal fogadta áldozatját a' féketlen csoport, 's nem sokára csontvázzá senyveszté azt. Minden lépéssel olvadt az igaz mesgyén haladó Caraván, 's a' mennyei édes fényben ragyogó Szent Küszöböt, csak egy két Választott tapodhatta.

AZ ÜRGE ÉS VAKONDOK.

Egy Üрге a' Vakondok lyukaig fúrta magát. Mit penészedsz itten barátom magános únalmodban? így szólítja meg. Jer ki a' kellemes tavaszi napfényre, gyönyörködj a' megújult természetben! Mi haszna menjek atyafi, felel fájdalmasan amaz, elfelejtetted e' hogy — nincs szemem?

Különös érzeménynyel kell születnünk a' boldogságra. Elfogadhatni az örömeket nem minden halandó dolga. Némelynek hasztalan nyílnak azok úton útfélen; hidegen megy-el mellettük a' bódogtalan, nem is sejdítván közel-léteket: 's csak ösvénye darabosságán jajgat, vagy messze bódog tájak felé tekingetvén, eped, hogy el nem érte, el nem érheti azokat soha!

A' L Ú D.

Egy Lúd az udvaron a' többi házi tollasok előtt Nemzete régi híres fényével, becsével fennyen kérkede 's számos tudós munkákat számolgata, melyek tollaiból eredtek. Istenem! melly igazságtalan a' Világ! szólla mosolygva egy Récze, ma ha ostobát lakarunk festeni, azt Lúdnak, Libának nevezzük.

A' F E C S K E.

Egy pajzán gyermek leszurta a' Fecske fészket a' hajazat alatt. Elhagyom, megvetem a' kegyetlen világot, a' méltatlant, így szóllt anyai keservében, erdőbe rejtezem a' sűrűbe, hová dühösködése nem hathat, remete leszck holtomig! Megtevé ezt: a' szokatlan sűrűben bolyonga 's versent nyöge a' bús Gerliczével. Hát téged mi úze ide? kérdi rézvétellel a' kis Fülemile egy bokor közepéből, emberek közt a' te helyed. Ömlött feleletül a' Fecske szájából a' panasza. Barátném! szóllnyájasan az énekes madárka, ha minden, a' ki valaha méltatlanságot szenvedett, bújdoklana, 's a' társaságot futná: tagjaiban bomlana az fel. Lám az én harmadévi költsésem a' holló prédájává leve, a' tavalyit a' madarász kalitkában raboskodtatja, 's im még is ez idén jó reménységgel rakám meg újra fészket. Menj, ha tanácsom tetszik, viszsza az emberek közzé, kik most is csak éretlenségből vétettek ellened, 's rakd újra fészkeed, míg a' tél ki nem szorit.

A' PERGAMEN-BŐR.

Egy nemes származásában kevélykedő, de üres szívű 's fejű, gögösen sétálgatott folyosóján fel's alá, 's hetyke kényből nyugovó házi ebét megrúgta. Ne bántsd gazdám a' kutyabőrt, morog felköltében a' házörző, e' takarja minden kincséd, becséd, érdemed.

A' GAZDAG ÜRGE.

Melly türhetetlen a' kevély gazdag! minden érdeme a' vagyon, 's ennek mértéke szerint becsül másokat is.

Egy gazdag Üрге' lyuka szájánál megáll roskadtan egymásik, 's az éhség inségével könyörög nála alamisnáért. Könyörülj a' szegény betegen, így esdekel néki, nyavalyám miatt a' múlt nyáron sem kereshettem élelmemre semmit. Lódulj előlem, kiált orr-dugva a' gazdag, a' betegszagot nem türhetem. Más nap egy attyafia keresi-meg: segits rajtam jó bátya! így szól hozzá, a' múlt nyáron a' zápor lyukamat elrontván, mást kelle ásnom, mellyet újra elvesztettem, 's élelmet nem gyűjthettem: tudod úgy is, hogy közel-vérség vagyunk. De hogy is ne, felel gúnynyalamaz, takarodj'! Nemzetségemben koldusokat nem esmérek, Már csak azért sem adnék, hogy a' világ atyádfiának ne hidjen. A' szegény Ispotály számára kéregetek, így kiált be egy harmadik Üрге hozzá; reménylem, nem jöttem ide hijába. Most az egyszer hasztalan fáradtál, felele a' megkerestetett; a' tél végét nem tudhatui, még magam is megszorúlhatok. Az Urnak igazsága van, így szól-közbe a' csapodár Egér, melly épen hízelve simúla elől! sok korhely megfordúl, a' szegény és beteg közt 's. drága most a' takarmány. Mi leve belőle? az, hogy sem a' nyomorútnak, sem atyafinak, sem ispotálynak nem adaték semmi; de a' fark-csóváló Egérke kosztársúl vétetek-fel!

AZ ABDUL UDVARI BOLONDJA.

Abdúl Persa Kalifnak hűséges udvari bolondja, Komár, egy nevezetes tolvajságot fedeze-fel, mellyet ez annál nehezebben szivelhete, hogy a' lopást Haszszán, egy kedves embere követte-el, a' kit szegény

sorsból emele nagy rangra. Lánczra vereti azonnal, 's halált szán első felindulásában az Udvarnok fejére; a' bolondnak pedig tele erszéyt nyújt hűsége béréül a' kezébe. Felséges Uram! ha valamit érdemlettem csekély tettemért, mondá a' bolond, engedd jutalomúl, három napi Kalifaságod által; erszényedre mig udvarodban, mint eddig, kényént élhetek, úgy is semmi szükségem. Mosolyog a' Fejedelem a' hiv szolgálta tréfájára, 's által adja rangját, hatalmát becsülete lekötésével néki. Most tehát elsőben is fő Asztalnokommá teszlek Abdúl, így szól méltósággal az új Kalifa, 's azonnal gondja alá adja étkeit 's drága süteményeit; de Abdúlnak, kit minden evés idején drága temjén és mirrha füsttel füstöltete körül, ezekhez nyúlni fejeszteség alatt nem vala szabad. Harmad napra már az éhség homály fátyolt vona az Abdúl szemekre, 's hanem ha becsület-szavát adta volna bolondjának, hajlandó vala roszra venni a' tréfát, 's boszszúsan véget szakítani annak. De van e énnékem eszem, így szól végre mintegy eszmélve, így kínoznom magamat? ki veti szememre, ha a' gondom alá bizott étkekből, mellyeknek számát tán Komár nem is tudja, keveset csippentvén, éhségemet enyhitem? Őr nem ügyel reám, 's Komár sem kívánja, esmérem, éhenhaláloamat. Kinyújtja kezét, 's mohón harap egy darab süteménybe. Ekkor felpattan egy oldalajtó, 's Komár berohan: lesettelek Abdúl így kiált az éhes falónak, becsületed kezese Kalifaságomnak, tehát halál fejedén! Nem tiszteltelek e eléggé drága illatokkal, hogy így megrontsd parancsomat? Komár! szól megütközve Abdúl, a' tréfa elég kemény volt; azt nem reményilem tőled, hogy számos jótétimért tegnapelőtti leereszkedésemmel vissza-élj, 's éhen kívánj merő étkek közt előlni. Nem Uram Kalifa! felel tédre bñkva a' bolond, én csak Haszszuánt kívántam e' tréfával — mellyről térdemen kérek bocsánatot tőled

— menteni; 's téged mint leghivebb szolgád emlékeztetni arra, hogy a' szegényt míg jó karba nem tészed, magas pólozokra ne emeld, különben a' tolvajságra magad szabadítod-fel. Magadon tapasztaltad most, hogy a' szelid becsület' selypegése gyenge hang az üres gyomor korgása mellett! Kegyesen mosolyga javallatot a' Fejedelem; vigyázóbb leve. 's Haszszán csak számkivetteté.

A' RÓKA MINT BIRÓ.

A' Róka biróságért esdekle a' négylábú állatok között. Esze van, mondának pártfogói. Igen is ravasz fortélyokra, felelének ellenzői. Az igazat ki fogja mondani, mert bátor: mondának azok. Ugy van, az orozó lopásokra, felelének ezek. Nincsenek körmei a' ragadozásra, sem agyara a' vágásra, szállának amazok. De farkat csóvál, vagy megharap, visszazonozák ismét emezek. Igen igen Uraim, szállának végre sugdosva a' pártfogók; de lyuka mindég tele válogatott apró marhával, meg fogja birni a' traktákat. Ugy e? már a' más! leve reá a' felelet — 's Birónak téteték a' csirkézó Róka.

AZ EB ÉS ÖKRÖK.

A' házi eb így szálltá meg gazdája pár jármos ökrét: melly példás a' ti barátságatok szomszédim, régen szemléllek benneteket, és soha sem vettem észre, hogy koczódtatok, vagy türköztetek volna egymással; nagyon kell néktek egymást szeretnetek, Gondolod e szomszéd? felel az egyik jármos, hajtónk' kormányzó ostora 's a' köz járom' terhe nem sok rést 's időt hagynak, ha kedvünk jönne is hozzá, a' veszekedésre.

Illy lábon áll gyakran a' házassági szent szeretet is!

AZ ÓRA ÉS FÜRESZ.

Mint irigylem sorsodat! mondá az Óra, a' falon veszteglő Fűrésznek; míg én éjjel nappal járok kelek, te henyén függesz a' szegen. Szánj inkább barátom, felel a' Fűrész; ka munkás kézben forognék, használnék is, fénylenék is; most gyáva heverésemben ocsmány rozsa-szenny emészt-meg!

A' MACSKA ÉS ORSÓ.

Be különös szérdéknek kell néked lenned! ezt modja kaczagva a' Macska az Orsónak Többnyire a' rokkád ölében látlak atyafiasan nyugodni, még is te hitetlen, mennél jobban tépik szagatják annak szégyennek a' haját, annál vigabban tánczolsz. Az igaz czicza koma, felel ugrosása közben az Orsó; de tudod e mi az oka ennek? Az, hogy mennél inkább fogy a' czibálás által rokkám, annál inkább telek én.

Gazdag torokban ritkán találsz a' mái világban színetlen könyűket az örökösök szemeiben!

A' KERTÉSZ ÉS VÉN VADALMA.

A' vén Kertész, ki csak az imént veve fiatal feleséget, kést fűrész készítője, 's megállt egy Vadalmafa előtt. Mit akarsz velem gazdácskám? kérdi ez szeliden. Gallyaidba nemesebb almát oltok, vala a' felelet. Meg vagyok én elégedve a' magaméval, így esdekel a' fa: ne vagdalj, úgy is régen vóltam én már vesző, 's életnedveim nem igen hatnak már a' nemes galyhoz fel. De barátom, felel sohajtva a' kertész, én tudom, hogy könnyebben lehet a' vén vad faból fiatal oltvány, mint vén nőtelen légénből fiatal házaspár!

A' KAKAS ÉS TYUK.

Ulj te a' tojásokra, majd rikoltom én a' hajnalt így szólt a' Tyúk a' a' Kakasnak. Reáállott a' szégyen taréjos: de mi lett belőle? A' Tyúk éjjél tájban rikoltotta a' hajnalt, a' Kakas alatt pedig megszápultak a' tojások.

Felfordúl az a' ház, mellyben a' konyt a' kalappal rollét cserélnek!

A' MOGYORÓ-BOKOR.

A' Mogyoró-bokor egy kert szegletében nehezen szívelte, hogy gyümölcs-szedéskor termése elmelőlötetett. Im' én gondosan neveltem csekély gyümölcsömet, így panaszkoda a' jámbor, előre hízelkedvén magamnak azon édes reménynyel, hogy azzal jó gazdámnak, ki kertében megszenved, kedveskedhetem; de képzelt öröömöm füstbe méne. Ne aggódj' barátném, így vigasztalá őtet egy közel álló almafa, szükséges e azt mindég tudni másnak, hogy kötelességed tellyesítetted? Kebeledben marad a' bér, az édes jutalom!

A' VARJÚ ÉS TENGLICZE.

A' Varjú verőzni ült-ki egy fa tetejébe. Mellé szállt a' kis Tenglicze ázott tollait szárítani. Lódulj innen! a' napot elfogni tőlem 's árnyékot tartani jöttél e ide? hogy csufosan el ne csipkedjelek mellőlem! Hogy foghatnám én el kis testemmel a' napot tőled, felel a' Tenglicze, a' ki különben is a' nap sugára mentében előttem ülsz? Meg-súgom én mi az oka, hogy magad mellett nem szenvedhetsz: — gög, barátom, 's gyáva irigykedés!

Sok Patronus így vonja meg kegyét folyamodójától; sok fél az árnyékoltatástól, több gögös, de legtöbb az irigykedő.

C O L U M B.

A' hazáját szerető Columb megkínálta Génua' Tanácsát szolgálatjával, 's ajánlá az új Világ feltalálását. Elő-rakta gyanúit, mellyekből ennek lételet sejté, 's okait nemes bizakodásának; mind hijában! Génua' Senatori rész-szerint mosolyogták a' Nemest mint álmodozót, rész-szerint felhozott erősségeit vitatgatták. Ám legyenek jelenségeim csekélyek, szől végre a' nagylelkű, kezét szívére téve; én érzem itt e' kezem alatt az új Világ lételet: 's csak azt fogom sajnálni, hogy nem hazám zászlója alatt kereshettem fel azt.

Édes remény egy boldogabb Haza, egy szebb Lételet iránt; ám ostromoljon a' gyáva félszogség, 's hlú észfitogtatás; én szívemhez szorítalak mint boldogítóját éltemnek, 's vigasztalómat ösvényem tövisei között.

APHORISMÁK.

APHORISMÁK.

1. A' virtus' szeretete sok embereknél nem egyéb büszkeségnél és tisztelet-halászatnál. Lármás virtusok és privilegizált vétkek egyaránt tulajdonaik ezeknek; 's valamint egy virtust is, mellynek elmulasztásából gyalázat háramlana reájok, el nem mellőznének sokért; úgy minden vétket, mellynek követése a' nagy világ tónjához és becsületszeszihez köttettnék tartatik' két kézzel ellogadnak. Virtust gyakorolnak, csak hírével essen a' Világnak; de a' vétektől sem idegenek, csak meg ne tudja a' Világ.

2. A' begyes fejérszemély fortélyai épen olyanok, mint a' selyem-bogár gombolyagja. Magában foszlik-le egészen, ha a' végire akadtál.

3. A. kevély sokszor a' nevetségig lealacsonyítja magát, hogy másszor fényt 's tiszteletet vadászhasson. Olyan ő mint a' karikás ostor, melly mennél nagyobb akar pattanui, annál szűkebb karikába görbedez.

4. Úgy látszik, mintha némelly embereknek csak azért adattatott volna az ész, hogy bukdosásokat mentegessen; 's szív, hogy szüntelen csalattasson. Sok ész menteni jó, tanácsolni rossz. Sok szív olyan, mint a' rossz pléhű ajtó, csak nyílni szokott és zárni nem tud.

5. A' pénz politikai levegő. Nélküle, ki társaságban élsz, lélekzetet nem vehetsz. A' ki tehát azt ostobául elpazérolja, hasonló azon gyöngy-halászhoz és bűvárhoz, ki a' vele üveg harangjába szorúlt levegőt élte kárával könnyelműleg kibocsátaná. A' ki pedig kincse halmán ülvén sovárog 's pénzéből költeni retteg, hasonló a' penészes sirbóltok senyvesztő gőzei között nyomorúltan pislogó mécszekhez.

6. Minden tudomány minden mesterség e' világon magában, elég egy ember idejére és tehetségeire. Innen a' ki egyben halad, nem a' ki sokon indúlt, lehet Nagy 's Világ' jóltévője. Az universal-Geniek előttem olyanok, mint a' melly bajnokok elindulván Olympia fővenyén pályát futni, szélyel futkosnak a' Circusban a' nélkül hogy csak egy is haladna a' cél felé, 's pedzené a' diadalmat.

7. Különös az, hogy rendszerint más, sőt épen ellenkező tulajdonságokkal szoktunk mások előtt kérkedni, mint a' mellyekkel birunk. Jele ez annak, hogy hitvány kérkedő szavaink vagy szembekötő másokra nézve, hogy fogyatkozásainkat ne lássák, vagy szívünk óhajtásainak tolmácsai, mellyeknél fogva vágyunk birni azzal, a' mivel dicsekszünk.

8. Tagadni nem lehet, hogy a' test külső formája, első tekintetre, a' nélkül, hogy azt észre vennénk előítéletet támaszt bennünk. A' szép testben szép lelket keresünk, az izmos szálas természetben bátor szívet. Így a' pórság előtt a' nagy has néminemű tekintetet szerez. Ő rendszerint a' vagyont tiszteli az emberben; a' ki pedig hasat növesztett, keveset kellett annak dolgozni, 's még is bő értékkel birni arra, hogy jó asztalt tarthassom.

9. A' Magyaroknak nemzeti caractere nemes büszkeség és kevélység. Ez néki mind ereje, mind gyengéje. Az az arány, mellyet ezen tulajdonság vesz magának benne, vagy Hősnek emell-fel őtet vagy a' parig alacsonítja-le.

10. Az olly jó szív, mellynek apáthia, phlegma, és vér-mérséklete, nem pedig állapotott gondolkodás módja a' kútfelei, csak vas karika az ember orrán, mellynél fogva mint a' lánczosmedvét, a' hová akarod, hordozhatod.

11. Egyes nagy tettek nem tesznek Hőst. Folytatott nagy lélek a' Hősé. Ezek számos gyengeségek közt épen olyanok mint a' czifra paszamántok a' rongyos köntösön.

12. Rendszerint az olly büszke emberek, a' kik másoktól szerfelett kívánnak tiszteltetni, semmi tulajdonsággal nem birnak, sőt magok sem tudnák gyakran magokban megnevezni, a' melly tiszteletet érdemlene. Az illyek hajlandók méltatlansággal vádolni a' világot, melly általja érdemeket elesmérni, 's többnyire bőszsúsók az egész emberiség ellen

13. A' Kereskedés a' Status' gyomrának motus peristalticussa; e' nélkül sem test sem erő nem nevelkedhetik.

14. Nincs szerencsétlenebb ember, mint a' ki soha tiszta rokon szívet nem szorított a' magáéhoz; a' kinek csak bor 's kártyaadtak barátokat, 's zúdult indulatok kedvet.

15. Némelly édes Uracs épen olyan mint a' pulyka; egyebütt jó izü, de a' fejét el kell vetned.

16. A' nagy Városok egy Országban épen azok, a' mik az ablakok az épületen. Kevés illendő világosságot ád neki; sok igen szellőssé teszi azt.

17. A' melly ember felől hosszas társalkodás után is meg nem határozhatom azt, hogy a' jó vagy rossz emberek közzé tartozik e? bizonyosan gazember. Mert nyílt szív az emberséges ember tulajdona; 's nincs neki oka arra, hogy magát álorczázza.

18. A' Fényűzés' tulajdona az, hogy minden Rend egy grádicscsal fentebb helyáz. Ez vont húrra veszi a' Státot, 's ha abban lábra kapott, a' szemlélődő Kereskedőt (Speculans) és mesterembert boldogítja ugyan; de minden más Rend szenvedőleg van benne.

19. Szünetlen van egy egy szíves kívánságunk, vágyásunk, óhajvásunk; 's ha ezt elértük, más újat teremünk keblünkben. Épen úgy vagyunk véleok, mint az Utazó a városokkal és falakkal; mihelyt egyből kiért, a' szomszédot törekedik elérni, mellynek tornyát maga előtt látja.

20. A' szerencsétlenség részvételt szül, sőt megbékéltet gyakran halálos ellenségekkel is. De sokaknál, úgy látszik, a' más bajában való részvétel nem egyéb, mint titkos öröm azon, hogy az őket nem érte, 's mást alázott-le.

21. A' ki csak bajában, inségében kiált 's folyamodik Istenéhez, hasonló a' nyúlhoz, melly egyébkor néma lévén, csak ha halálos sebet kap, vagy az ebektől marczongattatik, sikólt, kiált.

22. A' pazérló szívesen beszél nagy summákról, 's az ezereket csak elly könnyen pergeti nyelvéen, mint a' Csillagnézők az ezernyi ezer mértőldet, midőn az égi testek távolságaikat mérséklék.

23. Az ember a' maga szerencséjére nézve épen olyan mint a' vadász. Egyik a' nagy tűz és szélesség miatt szalasztja el a' vadat. Másik vállán felejtven fegyverét, későn kapkod hozzá, 's bosszúsón vakarja fejét. Harmadik lesben áll, vagy untalan futkos, 's ellővi más elől az őzet. Negyedik vadászta nátsokat osztogat; de maga vagy előre vagy hátra lö 's kifogásokat keres. A' jó puskás pedig bevárja a' vadat, 's felvont fegyverével elejti azt.

24. Sorsunkkal állapotunkkal épen úgy vagyunk mint a' kalapunkal, mellyet más tett a' fejünkbe; mind a' kettőben találtunk mindenkor igazítani vagy leg alább újjal biczezenteni valót.

25. A' mai Századnak betegsége látszatni akarni. Egyik fényt űz, hogy gazdagnak tessen; másik száraz terminológiát tanul, hogy Tűdősnek tartasson; harmadik hivatalt 's érdem-jegyeket vadász, hogy Haza' Oszlopának láttasson; a' negyedik pedig szünetlen a' becsületet hordozza szí-

jában 's duellirozik, hogy becsületes embernek nézettek.

26. Minden embernek három nemű természete van. Egyik a Születésé, másik a Nevelésé, harmadik a Szokásé. Ezek szabadságunkat úgy megszorítják, hogy az többnyire nem egyéb mint nemtudása annak, hogy mellyik természetünk határozta-meg ez vagy amaz cselekedetünket.

27. A' Régiek vénusbeli megtartóztásaiknak nem csekély oka és segéde volt az, hogy a' ruhabeli bujaság a' maga ingereivel nem ostromlotta erkölceiket. Testre tapadó köntös helyett, attól el-álló sok redőjű ruházatok fedték-el az Aszszonyi kecsket, a' kíváncsi szem elől.

28. A' ki plánjait úgy csinálta, hogy minden posztokra emberséges embereket rakott, bizonyos lehet benne, hogy megcsalatkozott.

29. Csak az emberesmerő lehet igaz emberszerető 's mások iránt kiméllő. Ő képzelt tökéletességeket nem fog tőle kívánni, 's gyengeségeiket eszmérvén, mindenkor szemei előtt fogja tartani azt, hogy a' jó ember az, a' kinek számos gyengeségei 's bukdosásai, nem a' szív 's character romlottságából folynak.

30. A' Házsasság gyakran valóságos hideglelés: öszvekelés előtt fázás, benne forróság, utána fejfájás.

31. Az udvari embernél fénylés a' boldogság surrogatuma. Ő nem irigyl, jámbor mezei ember, hogy te boldog légy falusi csendességben, csak hogy néha méltóztassál az ő ragyogását is bámulni.

32. A' mesterembereknek egy negyede él rendszerint a' Század' gyarlóságából, másik negyede az emberek' bohóságaiból, harmadika ezeknek romlottságaiból, 's csak egy negyede -- az élet szükségéből.

33. Nincs szenvedhetetlenebb kevély, mint a' ki meghunnyászkodást színlelget (affectál). Olyan ő

mint a' lesbe símúlt macska; tartó szüntelen veszedelmes szökésétől. Tűrhetetlen az olly Nagy is, a' ki természete ellen, melly gög, le ereszkedést mímél, 's csak feje nem szíve után emberbarát. Az illyen inkább feszít (geniroz) mint a' goromba kevély: áltcsillog tanult mestersége 's a' mit egy kezével ad, a' másikkal duplán visszaszárántja. Ez ámbár minduntalan attyafiának fogad 's barátjának szóllígtat, nem hágy soha magadat nála elfelejtened.

34. Nincs világi szerencsénknek nagyobb el-lensége, mint a' magunkba való bizodalmatlanság, Ez erőnkét magunk 's mások előtt rejtekben tartja. 's azt cselekszi, hogy minden gyávat magunknál kü-lönbnek, minden nagy munkát erőnk felett valónak tekintsünk, 's ez a' bizodalmatlanság vagy hülyékké formál bennünket, vagy ügyetlenül szakasztja-el velünk szerencsénket.

35. Az együgyű kevélylyel úgy van az ember, mint a' pókkal; tudjuk hogy nem csíp, még is iszonyo-dunk tőle.

36. A' melly Ifjú a' házasságtól korán iszonyo-dik, a' nőtelen arany szabadságát dicséri, 's a' Szép Nemet kissebbítgeti; elveszett az, vagy veszni indult! Inkább fussed azt, ártatlan lyánka, mint a' pestis mé-telyében küszdőt!

37. Az igaz Túdós nem lehet tudományában kevély: mert igen érzi 's tudja mennyit nem tud még.

38. A' hajadon leány ollyan mint a' görög din-nye; a' mellyért midőn megfizettél, nem tudod mi izú és színű gyümölcsöt vettél.

39. Társaságban szüntelen maszkot hordoz az ember. Ezt szellőztetni, vagy csak pillantatokra is letenni, melly kedves szükséges gyakorta a' magány! a' magunkra való szorulás!

40. Égő lámpa a' szerelem; de időjártával pis-log 's el is alszik, ha a' féltés ollykor ollykor olajat nem tölt reá.

41. Dicsérd az Aszszoy' kecsit, 's a' férjfi nagy esztét; úgy boldogulsz 's kedves léssel az emberek között.

42. A' lösvény. a' pénz csörgést, a' lyánka a' csapodár szót, ritka hogy meg nem mosolyognák.

43. Legjobb eszköz az emberszeretetre az, hogy másokra soha se szorúljunk, 's így ne legyen módunk tapasztalni az ő szerencsétlenségeket.

44. A' Rang egy sok redőjű csillogó palást, melynek ránczaiban sok gyengeségek fészkelnek; de a' csillogás fényt vesz, a' miatt ritkán láthatod azokat.

45. A' melly leánykát néked javallván, csak jónak mondják, bizonyos lehetsz benne, hogy nem szép. Merta' férjfiaknak azon gyengeségek, hogy ők a' Szép Nemben a' szépséget első tulajdonságnak nézik, annyira esméretes, hogy ezt a' lyánka jóakáról, ha lenne mit, első helyre tenni 's vítatni bizonyosan el nem mulasztanak.

46. Boldogságunk egyik ellensége erőlködés többnek látszatni mint a' mik vagyunk, 's a' velünk egyszerűeket hátra hagyni.

47. Interessze haszonlesés az a' czément, melly a' Világ a' társaságok' bálvány coloszszeit tartja. Ez hozza mozgásba az erőket; 's nélküle ezek eltunyúlván, az ember állati korából nehezen kelhetne ki.

48. A' hivatal mint egy Lámpa fényt vesz és ad, a' szerint a' mint ki ül rajta. A' gyáva elmét nagy hivatalon épen úgy képzelem, a' szédelgős fejűt nagy magosságon.

49. A' ki néked megelőző udvariságával az unalomig kedveskedik, 's minden kicsinségekre kiterjedő figyelemmel fogadja szíves látogatásod, vagy hidegséget palástol, vagy hasonló tiszteletet vadász és kíván.

50. Úgy tapasztaltam, hogy a' ki sokat szeret a' gazdaság' folytatásáról beszélni 's másokra tolni

gazdasági tanácsait és tapasztalásait, rendszerint rosszsz gazda 's legfeljebb haszontalan plán koholó!

51. A' ki házasságokat szeret szövögetni, 's kötni, sokszor hasonló a' madarász hívő madarához. Cseveg vig kedvteléssel, cseveg az ártatlan, a' gondatlan, nem tudván, hogy kedves feleit ámitja énekével 's csalja a' rabságra, a' veszély-hozó lépre.

52. A' szíveket vadászó Lyánkáról, ha azt csak hiúság vezérli, ne ess kétségbe, hogy rossz feleség 's házi Asszony lesz. Csak hadd ötet magát kiforrni, mind kettő a' leg jobb rosszsz. Mint a' hajós a' szélveszek közzül, úgy ő a' begyeskedés nyughatatlanságaiból óhajtni fogja a' nyugodalmas kikötőt; 's kivált kecseli hanyalásokkal több becslet kap ellőtte a' Férjfi Nem, mellyet eddig azoknak hódolni látván, fel sem vett. Másként van a' férjfiival a' dolog. Egy ostromokhoz szokott Ifjú ritkán rosszsz hív 's Nőjét becsülő Férj. Szabadabb gondolkodás módja, szabadabb élet és viselet, ritkán engedik ötet a' merő hiúságnál maradni.

53. A' kit gyermek korában gondolkodni nem szoktattak, 's lelke mintegy szűk vagy csak rágott eledeleken sovárgott, rendszerint úgy jár, mint sok bútoros 'Sidó, a' ki foghagymás pirítóshoz szokván, millionair korában sem mer jól lakni.

54. Egy vétek rendszerint terhes a' másikával, 's mint némelly neme a' férgeknek szüntelen költik egymást. Ha egyben lélekzesz nem vagy magad hatalmában többé.

55. Osztály az atyafi szeretetnek, kártya 's más nyerekedő játékok a' characternek, bor a' temperamentumnak próba kövei. A' haragot nem teszem hozzájuk. A' hirtelen, de kurta tűzű haraguak a' jobb emberek; tartós, fojtott de alattomos, bosszúállást lihegő 's orozó harag a' czudaroké. A' nemos haragú oroszán elől, útjából kitérvén, elvenom magamat; de a' lest álló hyacna orozva el-öl.

56. A' kit bosszas haragunkra méltóztatunk 's bosszút koholunk ellene, akarunk ellen is, vagy becsüljük azt, vagy félünk tőle.

57. Ritka véthet szívcsalatásból és jó célból nagyobbat az emberiség ellen, mint a' kényeztető Szüle. Gyermekében mint meg ennyi ölyvöt presztiget-ki kebléből a' szelid galambok közzé, 's az inséget egész Nemzetségekre önti-ki.

58. A' ki sokat szeret disputálni, vitatni, nem enged soha, önfejű 's elhatározólag ejti véleményeit: ritkán ért az csak középszerű tudományt is; 's többnyire előítéleteken úgy épít, mint axiomákon.

59. Ha embertársadban szívet és segéd kezét akarsz nyerni, kösd önszeretetét és hasznát a' magadéhoz; ez az egyetlen eszköz, mellyel hozzá férhetesz. És ha azt akard, hogy mások vég gyanánt vegyenek 's bánjanak veled, te is ne vonakodj néha eszköznek használatni.

60. Rendszerint minden Nemzetségben, Familiában a' legszegényebbek a' legkevélyebbek. Ugyan is az embereknek viszketegegek van fontosoknak látszatai. Ezeknek pedig már csak származások maradt fenn, mellyel szembetűnni reménylhetnek, minduntalan azt vitatgatják tehát 's hordogatják elő beszédekben.

61. A' szerelmes' örökkévalósága, az adós sietése, a' Menyasszony' könnyei mikor viszik, a' kevély' olykori hunyászkodásai, az uzsorás' becsület-szava, a' fősvény' vágyainak határai, a' plán-koholó feltételei, az önfejes' igazság-szeretete és a' vén leánynak házasságtól iszonyodása, mind egy rangban vagynak a' finom fasztott pehellyel, mellyet szellő, lélekzet-vétel, sőt pára is a' levegőbe fuvall.

62. A' Gögös, midőn bukdos, oly féltő gondossággal hordozza maga előtt nagyra-vágyását és gögjét, mint az üveglámpást szoktuk hordozni. Amemilyen ő maga 's erkölcsisége halomba; nem ügyel

reá, ha ezen palládiumán csorba nem esett; vagy azt véli; hogy ezt éppen megtartotta.

63. Tékozlónak kölcsönözni, fogadott gyermeket nevelni, házasságot szerzeni, fiúnak házat építeni, Szerzőnek munkája' hibáit, Szüléknek fiok' gyengeségeit felfedezgetni, háládatlanab munkák a' szerecsen mosásnál.

64. A' melly Tudós, tudományos hajszálhasogatások mellett az élet szükségzeit és a' valóságot elmeli, hasonló a' Tűzokhoz, melly a' reá nem tartozó kocszi kerékre, 's annak forgására elbáméskodván, elfelejtkezik ön éltére felügyelni, 's e' fortéllyal meglovettethetik.

65. A' ki házasodik, nyughatatlanságok között keres és talál nyugodalmat: a' nőtelen nyugodalmas nyughatatlanságot tart birtokában. És ha ezen utóbbi a' házasságon kívül keresi a' házas élet' örömeit, 's boldog nyugodalmát; hosonló azon tolvajhoz; a' ki tele bogarú köpöböl csippentgeti a' mézet, nem gondolván az elkerülhetetlen méhmarás daganatjaival.

66. A' ki hivatalos fachjában gyengélkedvén, más mellékes tökéletességek által kíván fényleni, hasonló az olly kedvetlen idő-járáshoz, mellyben a' tél langy meleg napokkal, a' nyár pedig deres hidegekkel csigáz.

67. Éhesnek az evők' csörömpölését, hidegnek a' más szerelmes panaszeit, szegénynek a' más pénze' csörgését, szemérmesnek a' szemtelen dicsekedéseit, egészségesnek a' beteg' nyögését, és kedves rendezvous -t várónak egy alkalmatlan fecsegéseit hallgatni, kedvetlenebb dolgok a' toll-fosztásnál.

68. A' kinek örök baja és vesződsége van az emberekkel, ha mindig triumphál is kiméllem azt, ha csak annyit mondok róla, hogy szeretetlen, 's nincs kiméllő béketűrés ember társai eránt benne.

69. Szép diadalma az a' virtusnak, hogy a' legczudarabb is ötet színleli, 's valamint maga szereti annak álорczáját hordozni, úgy vágy 's törekedik

gyermekét benne nevelni és oktattatni. A' melly Országban valamelly vétekek közönségesen dicsekednek, 's azt szükségesnek se tartják palástolni; messze ment már abban az erkölts romlottsága.

70. Egy indulat sem veszi úgy ki az embert helyből, és vetkezteti-el természetéből, mint a' nagyra vágyás. Ennek nyughatatlan erőködései az élet édes köteleit vagy egészen elbontják, vagy az időből szorítják-ki azokat. A' nagyra vágyás örök áldozatokat kíván 's gyakran megesk, hogy midőn ezen indulat' rabja, a' maga szíve' boldogságát neki áldozza, Kör-möczi aranyai helyett hitvány Danteseket cserél.

MUTATÓ-TÁBLA.

	lap
Abdál udvari Bolondja	103
Ábel és az Anyja	36
Aesculap	61
Aesthetica	63
Ahi	32
Alcibiad és Barátja	49
Állatok Törvény-széke	25
Anyavárosok	39
Aphorismák	111
Aristoteles és Nagy Sándor	61
Bacchus és Vénus	55
Bagoly	35
Barátság oszlopa	79
Barázda-billegtő	84
Békák és Gém	82
Bika és kis Eb	53
Biró, comme il faut	71
Bodzafa és Ibolya	54
Bogarak	88
Boldogságunk' akadályai (Allegoria)	100
Borbély	95
Borjú	29
Borjú és Mészáros	88
Bölcsesség' útja az életben (Allegória)	57
Büdös-banka	90
Cerberus	34
Columb	108
Cook	100
Csalán és Csipkebokor	72

	lap.
Cserebogár és Méhek	46
Csiga	90
Csikó és Annya	47
Csipkebokor	70
Czebra	93
Czukros-míves	17
Denevér	20
Discordia	99
Dohány	58
Dryászok	37
Eb és Ökrök	105
Egér és Méh	94
Egér és Patkány	63
Egér és Prücsök	57
Egerek	39
Éltes Jegenye	46
Fagyal	22
Farkas és Kutya	94
Farkas és Róka	—
Fazekas és Cserepjai	75
Fecske	20 és 102
Fecske és Szarka	83
Főszek a' Cseresnyefán	66
Fiatal Daru	87
Fősvény' búzavermei	61
Fősvény' levese	91
Futó Bajnokok	31
Fülemile és Velyhe	90
Galamb	56
Gazdag Ürge	103
Gellért' Hegye	39
Gerlicze és Prücsök	67
Gólya és Gazdája	35
Gólya és Récze	62
Gombkötő Legény	75
Gondatlan Hajós	36
Gondviselés' esudálatos útja	34

	lap:
Gyék és Crocodil	83
Gyermek és Macska	62
Gyűlés	98
Hangyák	52
Harcsa	96
Hattyú és Gólya	43
Házi Ebecske	76
Házi Majom	92
Haydu	35
Heraclit és Democrit	37
Hercules	87
Hering és Angolna	98
Hiúz és Róka	27
Hív Kutya	38
Időpróféta	96
Igazságasszonya és Plútó	71
Igazság Temploma (Allegoria)	41
Ikar	84
Irtó	30
Isteni Igazgatás (Allegoria)	44
Kakas	19 és 37
Kakas és Tyúk	107
Kakuk	57
Kalmár	36
Kandúr	24
Kan és Elefánt	49
Kertész és Fája	92
Kertész-Gyermek	17
Kertész és Rózsza	70
Kertész és vén Vadalma	106
Kert virágjai	29
Két Eb	74
Két Komondor	69
Két Tyúk	31
Két Veréb	38
Kolompos	80
Komondor és Ől-eb	48

Kopernik és az Uracs	lap. 18
Kos	42
Költöző Madarak	18
Kökény	71
Körtvélyfa	39
Kutya	26
Különös Vetélkedés	64
Lánczos Medve	37
Légy és Komondor	89
Légy és Pók	47
Légy és Szúnyog	52
Lepke	30
Lúd	102
Lyánka virágjai	19
Macska és Gazdája	51
Macska és Orsó	106
Macska és Róka	60
Magyar Vendégszeretés	27
Mák virág és Pipacs	80
Malomorsó	78
Majom	25
Majom-csoport	68
Mausoleum	50
Medve	32
Medve és Evét	21
Megjutalmazott Kard	73
Méhek és Medve	20
Méh és Viaszgyertya	74
Méhraj	93
Minerva Baglya	92
Mogyoró-bokor	107
Mómus	65
Nagy Sándor és Herostrat	76
Nap-szekér	82
Noé Hollója	98
Nyest és Róka	80
Nyúl	27

	lap.
Nyúl és Szájkó	37
Nyúzó	95
Ó és új sindelyezet	76
Obelisz	23
Okos Elefánt	21
Óra és Fűrés	106
Oroszlán	25
Oroszlán és kis Eb	33
Oroszlán és Medve	24
Oroszlán és Szamár	47
Ökör és Csikó	48
Ökör és Hattyú	42
Ökör és Oroszlán	79
Özvegy Galamb	43
Pacsirta és Fülemlő	49
Paine	48
Palócz	86
Paripa	62
Paripa és Majom	95
Pásztor-gyermekek	22
Patrióta Veréb	69
Pergamen-bőr	102
Pizarró és Las Casas	56
Pók és Dongó	22
Portici Lakosa	50
Próféta-Varjú	82
Prometheus	32
Prücsök és Vakondok	40
Pygmalion	97
Rafaél	47
Remete-Medve	53
Rhinoceros	38
Róka és Ebek	64
Róka és Gyék	46
Róka és Nyúl	69
Róka és Oroszlán	58
Róka mint Biró	105

	lap.
Sas és Bűbicz	87
Sas és Fülemlé	23
Sas és Ökörszem	89
Sas és Seregélyek	68
Sas és több Madarak	86
Seregélyek és Diófa	41
Stiglicz	96
Strucz	26
Szamár	18
Szamár és Csikó	31
Szarka	40
Szarka és Galamb	54
Szarka és Nyúl	66
Szarka, Varjú és Bagoly	67
Szárnycs Ló	—
Szarvasbogar és Tekenősbéka	63
Szarvas és Nyúl	78
Szajkó és Fülemlé	42
Szelindek és Mopszli	54
Szilva-fa és Hernyók	88
Szúnyog	48
Tánczó Medve	28
Tarka köntös	30
Téglavető	26
Tehén	35 és 40
Theseus és Ariadne	24
Tigris és Evét	60
Tigris és Oroszlán	53
Tolvaj	28
Tök	19
Túdos és Vakondok	81
Unalom (Allegoria)	93
Utazott Lazacok	85
Új Foglalás neve	99
Űrge	23
Űrge és Vakondok	101
Zeuxis Vénus	77

	lap.
Jegenye és Szőlőtő	38
Jó gyomor	97
Juhász és Szamara	77
Jupiter és az Ember	33
Jusallag és Szilva-fa	67
Vadász és Gyék	28
Vadász és Varjú	43
Vágó-marha	87
Vak és Siket	19
Vakondok	74
Varjak Gyűlése	21
Varjú és Fülemlle	17
Varju és Pacsirta	99
Varjú és Tenglicze	107
Velencei bér-hajós	46
Vénus és Saturn	57
Veréb	55
Veréb és Fecske	66
Veréb és Fogolymadár	89
Veréb és Gólya	50
Veréb és Stiglicz	90
Veréb-Gyűlés	41
Vinkelmann	43
Violinos	85
Vizsla	97
Völegény és Mátkája	33
Vulcán és Vénus	72

40/5728

(K)

20438

40/5728

(K)

20439

